Бібліятэчная прастора.

Віцебскі рэгіён

Інфармацыйна-аналітычны бюлетэнь

ДУ «ВІЦЕБСКАЯ АБЛАСНАЯ БІБЛІЯТЭКА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА»
Аддзел бібліятэказнаўства

БІБЛІЯТЭЧНАЯ ПРАСТОРА. ВІЦЕБСКІ РЭГІЁН

Інфармацыйна-аналітычны бюлетэнь

Віцебск
2023

УДК 027
ББК 78.34(4Беи-4Вит)
Б 67

Складальнікі: *Н. А. Мелькіна, Н. А Пугачова*
Рэдактар *Н. А. Пугачова*
Адказны за выпуск *Т. М. Адамян*

Бібліятэчная прастора. Віцебскі рэгіён : інфармацыйна-аналітычны бюлетэнь / ДУ «Віцебская абласная бібліятэка імя У. І. Леніна», Аддзел бібліятэказнаўства ; [склад. Н. А. Мелькіна, Н. А. Пугачова]. – Віцебск, 2020. – 99 с.

У штогадовым выданні прадстаўлены агляды дзейнасці Віцебскай абласной бібліятэкі імя У. І. Леніна і публічных бібліятэк сістэмы Міністэрства культуры ў Віцебскай вобласці за 2022 год.

Выданне прызначана для бібліятэчных работнікаў, спецыялістаў у галіне інфармацыйных тэхналогій, кіраўнікоў органаў кіравання культурай, а таксама для тых, хто цікавіцца развіццём бібліятэчнай справы ў вобласці.

© ДУ «Віцебская абласная бібліятэка імя У. І. Леніна», 2023

БІБЛІЯТЭЧНАЯ ПРАСТОРА. ВІЦЕБСКІ РЭГІЁН

Інфармацыйна-аналітычны бюлетэнь

Складальнікі:
Мелькіна Надзея Аляксандраўна,
Пугачова Наталля Аляксандраўна
Адказны за выпуск Т. М. Адамян
Камп’ютарная вёрстка і мастацкае афармленне А. В. Юпатавай

Надрукавана на ксераксе ДУ «Віцебская абласная бібліятэка імя У. І. Леніна»
210601 г. Віцебск, вул. Леніна, д. 8а
E-mail: vlib@vlib.by

август		
Колесникова Светлана Геннадьевна, руководитель народного клуба «Сучаснік» Верхнедвинской ЦРБ ГУК «Верхнедвинская ЦБС»	60 лет со дня рождения	21 августа 1963
Иванова Наталья Владимировна, руководитель народного клуба цветоводов и садоводов-любителей «Флора» ГУК «Лиозненская ЦБС»	60 лет	28 августа 1963
Малак Ирина Станиславовна, заведующий отделом библиотечного маркетинга Ушачской районной библиотеки имени Е.Лось ГУК «Ушачская ЦБС»	50 лет	13 августа 1972
сентябрь		
Прудникская сельская библиотека ГУК «Городокский культурно-просветительский центр и сеть публичных библиотек»	100 лет со дня основания	1923
Библиотека-филиал №5 имени Л.Толстого ГУ «ЦБС г. Витебска»	70 лет со дня основания	24 сентября 1953
Голубева Наталья Алексеевна, заместитель директора ГУК «ЦБС г. Новополоцка»	50 лет	12 сентября 1973
октябрь		
Женский клуб «Сяброўка», при Лынтупской горпоселковой библиотеке ГУК «Поставская ЦБС»	15 лет со дня основания	октябрь 2008
декабрь		
Киселёва Людмила Александровна, заведующий отделом обслуживания и информации центральной библиотеки имени В.Маяковского ГУК «ЦБС г. Новополоцка»	60 лет	4 декабря 1963
Мороз Татьяна Ивановна, заведующий отделом библиотечного маркетинга центральной районной библиотеки ГУК «Бешенковичская ЦБС»	55 лет	10 декабря 1968

ЗМЕСТ

ВІЦЕБСКАЯ АБЛАСНАЯ БІБЛІЯТЭКА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА Ў 2022 ГОДЗЕ 4
Камендантава В.М. – намеснік дырэктара па асноўнай дзейнасці Віцебскай абласной бібліятэкі імя У. І. Леніна

АГЛЯД ДЗЕЙНАСЦІ ПУБЛІЧНЫХ БІБЛІЯТЭК ВІЦЕБСКАЙ ВОБЛАСЦІ ЗА 2022 ГОД 14

САЦЫЯКУЛЬТУРНАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ. ФОТАФАКТ 49

ДАДАТКІ 57
Табліца № 1. Сетка публічных бібліятэк Віцебскай вобласці 57
Табліца № 2. Рэарганізацыйныя працэсы публічных бібліятэк Віцебскай вобласці ў 2022 годзе 59
Табліца № 3. Інтэграваныя бібліятэкі (аб'яднаныя публічныя і школьныя) у 2022 годзе 63
Табліца № 4. Спіс бібліятэк змяшанага тыпу ў Віцебскай вобласці 64
Табліца № 5. Карыстальнікі 67
Табліца № 6. Наведванні 68
Табліца № 7. Дакументавыдача 71
Табліца № 8. Стан бібліятэчных фондаў 73
Табліца № 9. Сельскія бібліятэкі 75
Табліца № 10. Аб'ём бюджэтнага фінансавання ў 2022 годзе 77
Табліца № 11. Камп'ютарызацыя і аўтаматызацыя 79
Табліца № 12. Платныя паслугі 82
Табліца № 13. Бібліятэчныя кадры 84
Табліца № 14. Бібліятэкі ў СМІ 86
Табліца № 15. Арганізацыя работы бібліёбусаў 87
Табліца № 16. Абслугоўванне карыстальнікаў з парушэннямі зроку 89
Табліца № 17. Клубы па інтарэсах і аматарскія аб'яднанні 91
Табліца № 18. Матэрыяльна-тэхнічная база 93
Табліца № 19. Знамянальныя даты публічных бібліятэк Віцебскай вобласці ў 2023 годзе 94

ВІЦЕБСКАЯ АБЛАСНАЯ БІБЛІЯТЭКА ІМЯ У.І.ЛЕНІНА Ў 2022 ГОДЗЕ

Камендантава В.М., *намеснік дырэктара па асноўнай дзейнасці Віцебскай абласной бібліятэкі імя У.І.Леніна*

У Год гістарычнай памяці асноўнымі задачамі Віцебскай абласной бібліятэкі імя У.І.Леніна сталі развіццё бібліятэчна-бібліяграфічнага краязнаўства, цікавасці да вывучэння гісторыі і культуры Віцебшчыны, максімальна поўнае забеспячэнне запытаў карыстальнікаў, далучэнне іх да найлепшых узораў беларускай кніжнай спадчыны, творчасці дзеячаў беларускай і замежнай літаратуры, культуры, мастацтва – юбіляраў 2022 года.

Аддзелы абслугоўвання бібліятэкі былі адкрытыя для карыстальнікаў 296 дзён, імі быў абслужаны 32 871 непасрэдны карыстальнік пры плане 33 400 (98,4% да плана), з якіх больш за 100 чалавек з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі. З агульнай колькасці непасрэдных чытачоў дзеці ва ўзросце да 15 гадоў склалі 6 469. Праз сістэму МБА абслугоўвалася 235 абанентаў (154 індывідуальных і 81 калектыўны).

Карыстальнікам за справаздачны год было выдана 667 512 экз. бібліятэчных дакументаў (95,4% да запланаванага). З агульнай колькасці выданых дакументаў 158 579 экз. складае мастацкая літаратура (23,8%), 68 539 экз. – выданні на беларускай мове (10,3%).

Агульная колькасць наведванняў склала 2 321 901 (123,8% да плана). У справаздачным годзе колькасць віртуальных наведванняў на афіцыйны сайт бібліятэкі склала 2 175 029 наведванняў, непасрэдных – 146 872, з іх наведванняў масавых мерапрыемстваў – 8 127 (133 % адносна 2021 года).

На пачатку года адбыліся змены ў складзе структурных падраздзяленняў па абслугоўванні карыстальнікаў: у склад агульнай чытальнай залы ўвайшоў аддзел эканамічнай, тэхнічнай і сельскагаспадарчай літаратуры, былі створаны юнацкі аддзел і аддзел рэдкай кнігі. Асноўным напрамкам дзейнасці апошняга з іх стала фарміраванне асноўнага і навукова-дапаможнага фондаў. На канец справаздачнага перыяду асноўны фонд падраздзялення склаў 2 480 адзінак захоўвання.

У 2022 годзе ў бібліятэцы працаваў 91 бібліятэчны работнік. З 52 супрацоўнікаў аддзелаў абслугоўвання 40 бібліятэчных кіраўнікоў і спецыялістаў было занята непасрэдна абслугоўваннем чытачоў.

На камплектаванне бібліятэчнага фонду зрасходавана 241,3 тыс. руб. бюджэтных сродкаў. У тым ліку: на набыццё бібліятэчных дакументаў (кніг, брашур, нот, выяўленчых і аўдыявізуальных дакументаў) – 111,6 тыс. руб., на перыядычныя выданні – 116,2 тыс. руб., на набыццё электронных інфармацыйных рэсурсаў і праў доступу да іх – 13,5 тыс. руб. Усяго ў фонд

январь		
Полесская сельская библиотека ГУК «Поставская ЦБС»	75 лет со дня основания	январь 1948
Яблонская Алина Эдмундовна, заведующая отделом обслуживания и информации центральной районной библиотеки ГУК «Шарковщинская ЦБС»	65 лет	4 января 1958
февраль		
Вереньковская сельская библиотека ГУК «Поставская ЦБС»	65 лет со дня основания	февраль 1958
Грибалёва Надежда Анатольевна, заведующий отделом комплектования, обработки и организации единого книжного фонда ГУК «Полоцкая РЦБС»	60 лет	21 февраля 1963
Библиотека-филиал № 15 имени Я. Мавра ГУ «ЦБС г. Витебска»	40 лет со дня основания	20 февраля 1983
март		
Поставская городская библиотека ГУК «Поставская ЦБС»	30 лет со дня основания	март 1993
май		
Пальминская сельская библиотека ГУК «Городокский культурно-просветительский центр и сеть публичных библиотек»	65 лет со дня основания	1958
Вавилова Галина Михайловна, заместитель директора по административно-хозяйственной работе ГУК «Оршанская ЦБС»	55 лет	3 мая 1968
июнь		
Якушенкова Ирина Петровна, заместитель директора ГУК «Лиозненская ЦБС»	60 лет	4 июня 1963
Красикова Маргарита Альбертовна, заведующий отделом комплектования, обработки и организации единого книжного фонда ГУК «Лиозненская ЦБС»	60 лет	5 июня 1963
июль		
Масейко Ирина Николаевна, заведующий отделом обслуживания и информации центральной районной библиотеки ГУК «Дубровенская ЦБС»	55 лет	11 июля 1968

Зеленковская библиотека-филиал № 33 ГУК «Толочинская ЦБС»	60 лет	1963
Бабиничская сельская библиотека ГУК «Витебская РЦБС»	55 лет	1968
Замосточская сельская библиотека ГУК «Витебская РЦБС»	55 лет	1968
Пестуничская сельская библиотека-клуб ГУК «Витебская РЦБС»	55 лет	1968
Шапуровская сельская библиотека ГУК «Витебская РЦБС»	55 лет	1968
Филиал «Редьковская сельская библиотека-клуб» ГУК «Дубровенская ЦБС»	55 лет	1968
Черейщинская сельская библиотека-музей деревни-филиал № 3 ГУК «Лепельская ЦБС»	55 лет	1968
Дворносельская сельская библиотека-клуб ГУК «Лепельская ЦБС»	55 лет	1968
Серковицкая сельская библиотека-филиал № 34 ГУК «Толочинская ЦБС»	55 лет	1968
Волосовичская сельская библиотека-клуб -филиал № 9 ГУК «Лепельская ЦБС»	50 лет	1973
Полсвижская сельская библиотека-филиал № 27 ГУК «Лепельская ЦБС»	50 лет	1973
Библиотека-филиал № 2 имени К.Симонова ГУК «ЦБС г. Новополоцка»	50 лет	1973
Детская библиотека-филиал №4 имени А.Пушкина ГУК «ЦБС г. Новополоцка»	45 лет	1978
Народное любительское объединение «Сучаснік», действует при Верхнедвинской ЦРБ ГУК «Верхнедвинская ЦБС»	30 лет	1993
Кащинская сельская библиотека-филиал № 23 ГУК «Чашникская РЦБС»	70 лет	июнь 1953
Новолукомльская городская библиотека-филиал № 3 ГУК «Чашникская РЦБС»	55 лет	сентябрь 1968

бібліятэкі паступіла 9 696 экз. дакументаў. У тым ліку набыта за бюджэтныя сродкі – 9 020 экз. дакументаў, за пазабюджэтныя – 115 экз. Пазабюджэтныя выдаткі на набыццё літаратуры склалі 2,7 тыс. руб. Паказчык ад агульнага бюджэту на камплектаванне – 12,4%. Працэнт абнаўлення фонду за 2022 год склаў 1,4%.

У мэтах ажыццяўлення арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў па алічбоўцы дакументаў і далейшага фарміравання электронных калекцый пры аддзеле захоўвання асноўнага фонду быў створаны сектар алічбоўкі дакументаў. За перыяд з чэрвеня па снежань прайшлі алічбаванне газета «Віцебскі рабочы» з 1946 па 1979 гады выдання і дакументы з калекцыі «Краязнаўчыя выданні XIX – сярэдзіны XX ст». У выніку праведзенай работы было алічбавана 38 дакументаў агульнай колькасцю 39 469 старонак.

Для максімальна поўнага задавальнення інфармацыйных запытаў карыстальнікаў бібліятэкі былі набыты правы доступу да ліцэнзійных электронна-бібліятэчных сістэм «Znanium.com», «Университетская библиотека онлайн», базы даных «Интегрум», электроннай бібліятэкі «ЛитРес», работа з якімі забяспечвалася праз Віртуальную чытальную залу Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі.

Была працягнута генерацыя ўласных інфармацыйных рэсурсаў: за справаздачны год электронны каталог бібліятэкі папоўніўся на 40 815 запісаў, працягвалася вядзенне сямі камбінаваных баз даных пераважна краязнаўчай тэматыкі, было падрыхтавана 19 найменняў бібліятэчных выданняў на папяровых носьбітах.

2022 год даў старт рэалізацыі новага віртуальнага ваенна-патрыятычнага праекта «Витебщина в войне 1812 года». Яго складаючай часткай з’яўляецца квэстбук «Віцебск вачамі Напалеона» – кішэнны даведнік з унікальнай інфармацыяй аб знаходжанні французскага імператара ў Віцебску ў 1812 годзе. Віртуальны праект быў пададзены на рэспубліканскі конкурс на лепшы культурны праект патрыятычнай тэматыкі.

На працягу 2022 года супрацоўнікі бібліятэкі забяспечвалі аператыўнае даведачна-бібліяграфічнае абслугоўванне карыстальнікаў у зале каталогаў і аддзелах абслугоўвання бібліятэкі. Па запытах непасрэдных карыстальнікаў было выканана 6812 даведак. У мэтах павышэння інфармацыйнай культуры карыстальнікаў у 2022 годзе былі праведзены 62 экскурсіі па бібліятэцы.

Для пошуку нацыянальных заканадаўчых дакументаў, а таксама заканадаўчых актаў Расійскай Федэрацыі ў аддзеле «Публічны цэнтр прававой інфармацыі» шырока выкарыстоўвалася электронная інфармацыйна-пошукавая сістэма (ІПС) «Эталон» версіі 6.9. За 2022 год да яе звярнуўся 1801 карыстальнік бібліятэкі.

У мэтах фарміравання аб’ектыўных адносін грамадства да гістарычнага мінулага, захавання і ўмацавання адзінства беларускага народа Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь 2022 год быў аб’яўлены Годам гістарычнай памяці. У сувязі з гэтым, найбольш значныя

сацыякультурныя мерапрыемствы мелі гісторыка-патрыятычную і краязнаўчую накіраванасць, а галоўнымі тэмамі года сталі народнае адзінства і генацыд беларускага народа падчас Вялікай Айчыннай вайны.

Сярод астатніх вялікі рэзананс меў круглы стол «Адзінства народа – адзінства краіны», што адбыўся ў бібліятэцы 20 красавіка. Далейшае развіццё тэма атрымала падчас вечарыны «В единстве – сила белорусского народа», што прайшла ў бібліятэцы 8 верасня. На мерапрыемствы былі запрошаны кіраўнікі і спецыялісты галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы і па справах моладзі Віцебскага аблвыканкама, навуковыя супрацоўнікі Інстытута гісторыі НАН Беларусі, старшыні грамадскіх арганізацый і палітычных партый, члены іх арганізацый, навучэнцы і студэнцкая моладзь, прадстаўнікі сродкаў масавай інфармацыі.

Шэраг бібліятэчных мерапрыемстваў быў прысвечаны тэме Вялікай Айчыннай вайны, слаўнай і трагічнай гістарычнай мінуўшчыне краіны і Віцебскага рэгіёна. Сярод іх асаблівай увагі заслугоўвае прэзентацыя кнігі «Генацыд беларускага народа», створанай пад рэдакцыяй генеральнага пракурора Рэспублікі Беларусь Андрэя Шведа, што адбылася 30 мая. У сувязі з тэмай генацыду трэба ўзгадаць яшчэ адну прэзентацыю, што прайшла ў бібліятэцы ў маі: запрошаным на мерапрыемства была прадстаўлена кніга віцебскага аўтара, члена Саюза пісьменнікаў Беларусі Андрэя Герашчанкі «Бельчонок» пра лёсы беларускіх дзяцей падчас Вялікай Айчыннай вайны.

20 кастрычніка мінулага года быў адзначаны адразу дзвюма патрыятычнымі мерапрыемствамі: для моладзевай аўдыторыі ў рамках праекта «Суразмоўца» ў бібліятэцы прайшоў урок мужнасці «Без тэрміну даўнасці», а для аматараў краязнаўства – прэзентацыя кнігі Аркадзя Падліпскага «Вера Хоружая в оккупированном Витебске».

На працягу справаздачнага года мэтанакіравана праводзілася работа па далучэнні карыстальнікаў да вывучэння нацыянальнай мовы і літаратуры. Святкаванне Міжнароднага дня роднай мовы стала ў бібліятэцы добрай традыцыяй. 21 лютага бібліятэкары запрасілі наведвальнікаў на літаратурна-музычную вечарыну, у рамках якой была праведзена агульная дыктоўка.

Цэнтральнымі юбілейнымі датамі літаратурнага календара мінулага года стала 140-годдзе народных паэтаў Беларусі Янкі Купалы і Якуба Коласа. 3 лістапада, непасрэдна ў дзень нараджэння апошняга з іх, адбылася літаратурна-музычная вечарына «І сёння з намі Колас і Купала». У гэты дзень у бібліятэцы ўзгадалі ўнёсак славутых творцаў у беларускую літаратуру, у развіццё беларускай мовы, культуры, іх творчае і асабістае сяброўства. Сімвалічным можна лічыць і тое, што ў гэты дзень у бібліятэцы прайшоў яшчэ адзін юбілейны вечар «Этой дорогой идти и идти...» – на гэты раз да 60-годдзя нашага сучасніка, паэта Мікалая Намеснікава, лаўрэата «Літаратурнай прэміі імя Петруся Броўкі» Віцебскага аблвыканкама.

Відавочна, што асаблівая ўвага ў мінулым годзе надавалася папулярызацыі творчасці віцебскіх аўтараў. 7 чэрвеня ў бібліятэцы

Стайская сельская библиотека-филиал № 30 ГУК «Лепельская ЦБС»	75 лет	1948
Детская библиотека имени В.С. Короткевича ГУК «Оршанская ЦБС»	75 лет	1948
Детская библотека имени Л.Н. Толстого – филиал № 1 ГУК «Полоцкая РЦБС»	75 лет	1948
Козловщинская сельская библиотека ГУК «Полоцкая РЦБС»	75 лет	1948
Детская библиотека ГУК «ЦБС Браславского района»	70 лет	1953
Детская библиотека – филиал № 1 ГУК «Лепельская ЦБС»	70 лет	1953
Бобровская сельская библиотека-музей Язепа Мороза – филиал № 5 ГУК «Лепельская ЦБС»	70 лет	1953
Парижская сельская библиотека ГУК «Поставская ЦБС»	70 лет	1953
Звенячская сельская библиотека-филиал № 30 ГУК «Толочинская ЦБС»	70 лет	1953
Бортниковская сельская библиотека, филиал №19 ГУК «Глубокская ЦБС»	65 лет	1958
Сильницкая библиотека-музей этнографии ГУК «Полоцкая РЦБС»	60 лет	1963
Вымнянская сельская библиотека ГУК «Витебская РЦБС»	60 лет	1963
Кировская сельская библиотека ГУК «Витебская РЦБС»	60 лет	1963
Скрыдлевская сельская библиотека-клуб ГУК «Витебская РЦБС»	60 лет	1963
Сильницкая библиотека-музей этнографии ГУК «Полоцкая РЦБС»	60 лет	1963
Андроновская сельская библиотека ГУК «Поставская ЦБС»	60 лет	1963
Оболецкая сельская библиотека-филиал № 36 ГУК «Толочинская ЦБС»	60 лет	1963

Дадатак № 19

ЗНАМЯНАЛЬНЫЯ ДАТЫ ПУБЛІЧНЫХ БІБЛІЯТЭК ВІЦЕБСКАЙ ВОБЛАСЦІ Ў 2023 ГОДЗЕ

Наименование организации/юбиляра	Знаменательная дата	Дата события (юбилея)
Бабыничская библиотека-клуб ГУК «Полоцкая РЦБС»	100 лет	1923
Берёзковская сельская библиотека-клуб ГУК «Докшицкая ЦБС»	95 лет	1928
Черейская сельская библиотека-филиал № 23 ГУК «Чашникская РЦБС»	90 лет	1933
Филиал «Орловичская сельская библиотека-клуб» ГУК «Дубровенская ЦБС»	85 лет	1938
Крипульская сельская библиотека ГУК «Докшицкая ЦБС»	75 лет	1948
Башневская сельская библиотека ГУК «Шумилинская ЦБС»	75 лет	1948
Ловжанская сельская библиотека ГУК «Шумилинская ЦБС»	75 лет	1948
Детская библотека имени Л.Н. Толстого – филиал № 1 ГУК «Полоцкая РЦБС»	75 лет	1948
Богинская библиотека ГУК «ЦБС Браславского района»	75 лет	1948
Коробовская сельская библиотека-клуб, филиал № 33 ГУК «Глубокская ЦБС»	75 лет	1948
Ломашевская сельская библиотека, филиал № 59 ГУК «Глубокская ЦБС»	75 лет	1948
Филиал «Зарубская сельская библиотека» ГУК «Дубровенская ЦБС»	75 лет	1948
Филиал «Ляднянская сельская библиотека» ГУК «Дубровенская ЦБС»	75 лет	1948
Матыринская сельская библиотека-филиал № 24 ГУК «Лепельская ЦБС»	75 лет	1948

адбылася літаратурна-музычная вечарына-ўспамін «Для шчасця шчодрая душа», прысвечаная 85-годдзю з дня нараджэння паэта, празаіка, ганаровага члена Саюза пісьменнікаў Беларусі Барыса Беляжэнкі.

Традыцыйна менавіта верасень найбольш багаты на сустрэчы майстроў пяра з прыхільнікамі іх таленту і новыя літаратурныя знаёмствы, што не дзіўна, бо ў гэтым месяцы бібліятэка разам з шырокай грамадскасцю адзначае Дзень ведаў, Дзень беларускага пісьменства і Дзень бібліятэк Беларусі. 6 верасня да 505-годдзя беларускага кнігадрукавання ў бібліятэцы прайшла літаратурна-музычная вечарына «Слову друкаванаму прысвячаецца». 14 верасня, напярэдадні прафесійнага свята бібліятэкараў, у творчай атмасферы адбылася прэзентацыя літаратурнага зборніка «Лучнасць сэрцаў і дум», які выйшаў у серыі «Беларусь літаратурная». Свае вершы прачыталі паэты Алена Крыклівец, Галіна Загурская, Аляксандр Раткевіч. Вершы Мікалая Наменнікава, Вольгі Русілкі, Надзеі Салодкай прагучалі ў выкананні бібліятэкараў.

Па традыцыі літаратурны год у бібліятэцы быў завершаны ўручэннем «Літаратурнай прэміі імя Петруся Броўкі» Віцебскага аблвыканкама: у мінулым годзе падзея адбылася 26 снежня. У намінацыі «Проза» лаўрэатам прэміі стаў Канстанцін Нілаў за кнігу «Копысская новелла», а ў намінацыі «Літаратура для дзяцей» – старшыня Віцебскага абласнога аддзялення ГА «Саюз пісьменнікаў Беларусі», паэтэса Тамара Краснова-Гусачэнка за кнігу вершаў «Край родной, любимый».

На працягу года ў бібліятэцы праводзіліся мерапрыемствы, накіраваныя на папулярызацыю літаратуры па мастацтве, у дапамогу прафесійнай дзейнасці работнікаў сферы культуры, мастацкай адукацыі, знаёмства з рознымі відамі мастацтва і творчасцю віцебскіх аўтараў.

У рамках праекта «Адлюстраванне» былі арганізаваны і прадстаўлены шырокай аўдыторыі 12 мастацкіх выстаў прафесійных мастакоў, дарослых аматараў мастацтва, юных творцаў. На працягу года супрацоўнікі бібліятэкі правялі 68 майстар-класаў па папяровай пластыцы, цестапластыцы, пласцілінаграфіі, вырабе мяккіх цацак, арыгамі і аплікацыі.

З верасня 2020 года пры аддзеле маркетынгу і сацыякультурнай дзейнасці працуе школа малявання для дарослых «MASTAK». У мінулым годзе было праведзена 143 заняткі школы, супрацоўнікамі аддзела падрыхтаваны прэзентацыйны ролік аб яе рабоце.

Трэнд правядзення разнастайных лекцыйных заняткаў на базе агульнадаступных бібліятэк для ўсіх жадаючых па-ранейшаму не здае сваіх пазіцый. У 2022 годзе быў працягнуты цыкл лекцый кампазітара, педагога, члена Беларускага саюза кампазітараў Аляксандра Іванова «Музыка для ўсіх», што распачаўся яшчэ ў лютым 2019 года. На працягу мінулага года ў рамках цыкла было прадстаўлена восем публічных лекцый.

4 студзеня 2021 года дырэктарам бібліятэкі Т.М.Адамян была зацверджана мэтавая комплексная праграма «Живое слово мудрости духовной», разлічаная на рэалізацыю на працягу 2021–2023 гадоў. Асноўныя мерапрыемствы, накіраваныя на духоўную асвету і выхаванне на праваслаўных традыцыях, у мінулым годзе былі праведзены ў рамках

рэалізацыі вышэй названай праграмы. Распачаліся яны 12 студзеня з ўрачыстага адкрыцця духоўна-асветніцкага цэнтра, які прызначаны садзейнічаць папулярызацыі праваслаўнай літаратуры, быць эфектыўнай пляцоўкай для рэалізацыі культурна-адукацыйных і духоўна-асветніцкіх праектаў.

Шырокая грамадскасць краіны адзначыла ў мінулым годзе юбілейную дату – 1030-годдзе Праваслаўя на беларускіх землях. З гэтай нагоды Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь выпусціла ў абарачэнне новы тэматычны паштовы блок. 22 верасня ў гарадах 15 епархій адначасова прайшлі ўрачыстыя гашэнні гэтага паштовага блока на спецыяльным канверце. У Віцебску цырымонія адбылася ў абласной бібліятэцы. У мерапрыемстве прынялі ўдзел начальнік упраўлення культуры Віцебскага аблвыканкама П.М.Падгурскі, дырэктар Віцебскага філіяла Рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Белпошта» С.Э.Максак і першы прарэктар Віцебскай духоўнай семінарыі протаіерэй Канстанцін Ізафатаў.

На працягу справаздачнага года аддзел «Публічны цэнтр прававой інфармацыі» не толькі забяспечваў свабодны доступ усіх катэгорый грамадзян да прававой інфармацыі, гарантаваў паўнату і аператыўнасць прадастаўлення актуальнай прававой інфармацыі, але і вёў актыўную сацыякультурную дзейнасць, накіраваную на павышэнне прававой граматнасці насельніцтва. Галоўнай тэмай масавай работы аддзела на пачатку 2022 года стала правядзенне Рэспубліканскага рэферэндуму па пытанні ўнясення змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь: 5 студзеня ў бібліятэцы прайшла дыялогавая пляцоўка актыву арганізацыйных структур грамадскіх аб'яднанняў і палітычных партый горада Віцебска, 13 студзеня – круглы стол, а 2 лютага – сустрэча-дыялог па вызначанай тэме.

У 2020 годзе супрацоўнікамі ПЦПІ была распрацавана, а ў студзені 2021 года зацверджана мэтавая комплексная праграма прававой асветы дзяцей і моладзі ў Віцебскай абласной бібліятэцы імя У.І.Леніна, разлічаная на 2021–2023 гады. У адпаведнасці з ёй аддзелам быў падрыхтаваны і праведзены шэраг інфармацыйна-асветніцкіх і сацыякультурных мерапрыемстваў, сярод якіх – гадзіна прававых ведаў «Ведаць – каб не спатыкнуцца», прысвечаная Міжнароднаму дню барацьбы з наркаманіяй і наркабізнесам, круглы стол «Медыяцыя – мастацтва вырашаць канфлікты», гадзіна інфармавання «Кібербяспека». На працягу года ажыццяўляўся праект «Дзіцячы прававы клуб "Правознайка"» – аб'яднанне малодшых школьнікаў ДУА «Сярэдняя школа № 2 г. Віцебска». Клуб быў створаны па ініцыятыве супрацоўнікаў аддзела «Публічны цэнтр прававой інфармацыі» і функцыянаваў на базе бібліятэкі. На працягу года адбылося сем яго пасяджэнняў.

Не засталася па-за ўвагай бібліятэкараў і дзейнасць па папулярызацыі здаровага ладу жыцця, а таксама спорту і фізічнай актыўнасці як найважнейшых яго складаючых. У мінулым годзе бібліятэка працягнула супрацоўніцтва з ДУ «Віцебскі абласны цэнтр гігіены,

Дадатак № 18
Табліца 18

МАТЭРЫЯЛЬНА-ТЭХНІЧНАЯ БАЗА

ЦБС	Сетка		Будынкі		Аг. плошча, м²		Б-кі, якія маюць персанальныя камп'ютары	
	усяго	сельск.	усяго	сельск.	усяго	сельск.	усяго	сельск.
Бешанковіцкая	13	10	12	10	2537	1303	13	10
Браслаўская	13	10	13	10	1321	720	13	10
Верхнядзвінская	17	14	16	14	1898	1302	17	14
Віцебская	22	19	22	19	2316	1635	22	19
Глыбоцкая	24	20	24	21	3423	1832	24	20
Гарадоцкая	14	12	14	12	2030	1503	14	12
Докшыцкая	19	16	18	16	2794	1752	13	10
Дубровенская	17	15	17	15	2508	1831	17	15
Лепельская	16	14	15	14	1916	1283	16	14
Лёзненская	15	13	15	13	2278	1260	15	13
Мёрская	18	15	18	15	1865	1160	14	11
Аршанская	34	21	34	21	6274	2328	34	21
Полацкая	35	24	35	24	7028	2349	35	24
Пастаўская	19	14	19	14	1790	852	19	14
Расонская	9	8	9	8	1014	853	9	8
Сенненская	15	12	15	12	1410	857	15	12
Талачынская	15	12	15	12	1907	1145	15	12
Ушацкая	9	8	10	8	1136	579	9	8
Чашніцкая	16	12	16	12	3164	1953	16	12
Шаркаўшчынская	14	12	14	12	1272	720	14	12
Шумілінская	14	10	13	10	1750	745	14	10
Усяго па РЦБС	**368**	**291**	**364**	**292**	**51631**	**27962**	**358**	**281**
г.Віцебск	16	0	15	0	6964	0	16	0
г.Наваполацк	7	0	7	0	5547	0	7	0
Усяго па ГЦБС	**23**	**0**	**22**	**0**	**12511**	**0**	**23**	**0**
УСЯГО па ЦБС	**391**	**291**	**386**	**292**	**64142**	**27962**	**381**	**281**
Абласная б-ка	1	0	1	0	4213	0	1	0
УСЯГО	**392**	**291**	**387**	**292**	**68355**	**27962**	**382**	**281**

Праця́г табліцы 17

ЦБС	З агульнай колькасці па напрамках									
	Краязнаўчыя	Літаратурна-мастацкія	Эстэтычныя	Духоўнага накірунку	Экалагічныя	Здаровы лад	Вытворча-тэхнічныя	Дасугавыя	Шматпрофільныя	Інш
Бешанковіцкая	3	3	0	0	1	2	0	7	2	4
Браслаўская	1	3	1	0	0	0	0	3	4	2
Верхнядзвінская	1	0	0	0	3	2	0	6	1	3
Віцебская	1	8	1	0	2	0	0	2	1	12
Глыбоцкая	1	3	2	2	1	0	0	8	0	3
Гарадоцкая	0	2	1	1	5	0	0	10	0	6
Докшыцкая	3	5	0	0	4	0	0	13	0	2
Дубровенская	1	4	0	0	2	0	0	10	0	0
Лепельская	0	1	0	0	2	2	0	10	1	1
Лёзненская	1	4	1	0	3	0	0	9	0	0
Мёрская	0	1	1	0	3	0	0	10	0	2
Аршанская	2	15	3	0	4	1	0	3	0	6
Полацкая	2	1	2	0	4	1	0	12	1	2
Пастаўская	2	1	0	0	3	0	0	0	7	0
Расонская	3	1	0	0	1	0	0	2	0	0
Сенненская	0	3	1	0	2	0	1	7	4	0
Талачынская	0	2	0	0	4	2	1	4	0	0
Ушацкая	2	1	1	0	2	0	0	7	0	3
Чашніцкая	0	1	0	2	1	0	0	1	6	2
Шаркаўшчынская	0	4	1	0	2	0	0	1	4	1
Шумілінская	1	5	0	0	2	0	0	0	2	4
Усяго па РЦБС	**24**	**68**	**15**	**5**	**51**	**10**	**2**	**125**	**33**	**53**
г.Віцебск	1	4	1	0	1	1	0	4	1	1
г.Наваполацк	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Усяго па ГЦБС	**1**	**5**	**2**	**0**	**2**	**1**	**0**	**5**	**1**	**1**
УСЯГО па ЦБС	**25**	**73**	**17**	**5**	**53**	**11**	**2**	**130**	**34**	**54**
Абласная б-ка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
УСЯГО	**25**	**73**	**17**	**5**	**53**	**11**	**2**	**130**	**34**	**54**
2021 год	28	62	14	9	53	9	4	138	53	46

эпідэміялогіі і грамадскага здароўя» і запрасіла ўсіх, хто жадае набыць разнапланавыя навыкі і ўменні для павышэння якасці жыцця, узяць удзел у псіхалагічным праекце для жанчын «Я за сябе ў адказе», што стартаваў у лютым 2022 года. З кастрычніка супрацоўніцтва з цэнтрам працягнулася ў фармаце новага псіхалагічнага праекта для асоб сталага ўзросту «Ключы да здароўя і даўгалецця». У справаздачным годзе ў рамках праекта было праведзена 8 сустрэч-трэнінгаў.

Найбуйнейшыя сацыякультурныя мерапрыемствы для дзяцей і падлеткаў былі прымеркаваны да святочных падзей і знакавых дат календара: Міжнароднага дня роднай мовы, Тыдня дзіцячай і юнацкай кнігі, Дня бібліятэк Беларусі. Працягвалася рэалізацыя краязнаўчага праекта «Я в этом городе живу, я этот город знаю», праекта па папулярызацыі беларускай мовы і літаратуры «Паклон беларускаму Слову!», інклюзіўнага праекта для дзяцей з асаблівасцямі псіха-фізічнага развіцця «Адкрыты свет», творчага праекта «Гісторыя кнігі сваімі рукамі», адукацыйнага – «Літаратурныя ўрокі для школьнікаў: новы фармат», забаўляльнага – «Фільмы, якія лепш прачытаць», экалагічнага – «Экарацыянальнасць», адукацыйных праектаў па вывучэнні замежных моў «Гульнявое чытанне» і «Летняя гадзіна ў бібліятэцы», а таксама сацыяльнага праекта «Па розныя бакі, але побач з татам» для дзяцей, бацькі якіх знаходзяцца ў месцах пазбаўлення волі.

Цэнтральным падраздзяленнем па ажыццяўленні інклюзіўнай дзейнасці ў бібліятэцы застаецца аддзел перыядычных выданняў. Яго супрацоўнікамі пры рэалізацыі бібліятэчнага пректа «Разам!» быў праведзены шэраг сацыякультурных мерапрыемстваў, накіраваных на арганізацыю вольнага часу людзей з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі. Узгадаем буйнейшыя з іх: 4 мая сумесна з ДУ «Тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Чыгуначнага раёна г. Віцебска» быў арганізаваны і праведзены святочны канцэрт «Экскурсія ў мінулае», прысвечаны Дню Перамогі, 30 верасня адбыўся святочны канцэрт «З клопатам аб залатым узросце», прымеркаваны да Міжнароднага дня пажылых людзей, а бенефіс інваліда па зроку Ларысы Тумінскай «Каб зноў душа заспявала» прайшоў у кастрычніку.

Асаблівую ролю ў папулярызацыі чытання ў маленькіх чытачоў з парушэннямі зроку маюць мяккія тактыльныя кнігі, выраблены з баваўняных тканін, воўны, тасьмы. Такія кнігі ў спалучэнні з работай настаўнікаў-дэфектолагаў дазволяць дзецям з парушэннямі зроку далучыцца да навуковага пазнання, развіваць мысленне, пашыраць свой мастацкі і сацыяльны досвед, з самага ранняга ўзросту выхоўваюць у дзяцей культуру чытання. У рамках праграмы «Міласэрнасць» у бібліятэцы быў рэалізаваны праект па стварэнні тактыльных кніг для дзяцей з парушэннямі зроку «Дакраніся». Супрацоўнікі бібліятэкі вырабілі полісэнсорную кнігу «Счет от 1 до 10» для яслей-сада № 96 г. Віцебска, дзе ёсць спецыяльная група для дзяцей з парушэннем зроку. 15 верасня кніга была ўрачыста падаравана маленькім чытачам.

Традыцыйна напрыканцы восені адбылося галоўнае навуковае мерапрыемства года – навукова-практычная канферэнцыя «Віцебскі край». Восьмая па ліку, яна была прысвечана Году гістарычнай памяці і прайшла ў Віцебскай абласной бібліятэцы імя У.І.Леніна 24 лістапада. Больш за 60 беларускіх вучоных-гісторыкаў і краязнаўцаў падзяліліся напрацоўкамі і вынікамі новых даследаванняў у розных напрамках гістарычнай навукі ў вочным фармаце. Акрамя бібліятэкі арганізатарамі канферэнцыі выступілі Інстытут гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі і Віцебскі абласны краязнаўчы музей. Па выніках канферэнцыі будзе выдадзены аднайменны зборнік матэрыялаў. Прынамсі, прэзентацыя зборніка папярэдняй, сёмай па ліку канферэнцыі «Віцебскі край», традыцыйна прайшла напярэдадні Дня бібліятэк Беларусі – 14 верасня.

Штогадовы сход кіраўнікоў цэнтралізаваных бібліятэчных сістэм Віцебшчыны прайшоў 30–31 сакавіка ў фармаце міжабласнога семінара і быў прымеркаваны да Года гістарычнай памяці. «Краязнаўчая дзейнасць бібліятэк як аснова гістарычнага і патрыятычнага выхавання» – менавіта так была вызначана яго тэма. У рабоце семінара прынялі ўдзел намеснік начальніка ўпраўлення – начальнік аддзела работы арганізацый сферы культуры Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта Г.Ф.Баркевіч, памочнік намесніка старшыні Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта С.М.Фадзеенкаў, дырэктар Брэсцкай абласной бібліятэкі імя М. Горкага А.Я.Стрыжэвіч, кандыдат гістарычных навук, дацэнт, настаўнік гісторыі Віцебскага кадэцкага вучылішча М.В.Півавар.

На семінары абмяркоўваліся пытанні развіцця краязнаўчай дзейнасці бібліятэк на аснове выкарыстання сучасных інфармацыйных тэхналогій. Вопытам стварэння краязнаўчых баз даных, электронных рэсурсаў рэгіянальнай тэматыкі падзяліліся вучоны сакратар Магілёўскай абласной бібліятэкі імя У.І.Леніна Ю.А.Касцюк, галоўны бібліятэкар аддзела краязнаўства Гомельскай абласной універсальнай бібліятэкі імя У.І. Леніна Н.В.Серыкава і загадчык аддзела краязнаўства Гродзенскай абласной навуковай бібліятэкі імя Я.Ф.Карскага А.В.Кучынская. Краязнаўчай і пошукава-даследчай дзейнасці былі прысвечаны даклады кіраўнікоў і спецыялістаў з Дубровенскай, Глыбоцкай, Лёзненскай і Віцебскай раённых цэнтралізаваных бібліятэчных сістэм. Удзельнікам семінара быў прэзентаваны новы мультымедыйны праект Віцебскай абласной бібліятэкі імя У.І.Леніна «Вызваленне Віцебшчыны. 1943–1944».

17 лютага здзейснілася сустрэча кіраўнікоў абласных і гарадскіх арганізацый сферы культуры г. Віцебска, супрацоўнікаў абласной бібліятэкі па пытаннях выканання антыкарупцыйнага заканадаўства. Пяць мерапрыемстваў па разнастайных пытаннях бібліятэчнай практыкі для кіраўнікоў і спецыялістаў публічных бібліятэк вобласці прайшлі ў аддаленым фармаце на платформе ZOOM.

Трэба нагадаць, што ў мінулым годзе ў мэтах удасканалення бібліятэчнай справы пры Міністэрстве культуры быў створаны Рэспубліканскі бібліятэчны савет, у склад якога ўвайшлі кіраўнікі буйнейшых бібліятэк краіны і прадстаўнікі міністэрства. Першае,

Дадатак № 17
Табліца 17

КЛУБЫ ПА ІНТАРЭСАХ І АМАТАРСКІЯ АБ’ЯДНАННІ

ЦБС	Усяго						(Асобна) **Спецыяльныя** (для пажылых/інвалідаў)	(Асобна) **Лялечныя тэатры**
			з іх					
	Кольк. клубаў	**Кольк. удзельн.**	***для дзяцей***	***кольк. удзельн.***	***для дарослых***	*кольк. удзельн.*		
Бешанковіцкая	22	242	12	124	10	118	2/1	2
Браслаўская	14	219	5	95	9	124	3/0	0
Верхнядзвінская	16	170	10	86	6	84	4/0	0
Віцебская	27	380	10	131	17	249	2/0	0
Глыбоцкая	20	311	14	224	6	87	3/0	0
Гарадоцкая	25	274	14	149	11	125	1/0	2
Докшыцкая	27	256	13	134	14	122	5/0	0
Дубровенская	17	181	10	115	7	66	0/0	1
Лепельская	17	193	9	93	8	100	1/1	1
Лёзненская	18	241	10	140	8	101	2/0	0
Мёрская	17	172	7	62	10	110	4/0	0
Аршанская	34	448	18	179	16	269	3/0	3
Полацкая	25	318	11	137	14	181	4/0	2
Пастаўская	13	183	4	72	9	111	0/0	0
Расонская	7	72	4	39	3	33	0/0	0
Сенненская	18	193	5	34	13	159	0/0	1
Талачынская	13	119	10	78	3	41	3/0	1
Ушацкая	16	210	8	135	8	77	0/0	0
Чашніцкая	13	274	9	139	4	135	2/0	0
Шаркаўшчынская	13	142	6	55	7	87	5/0	0
Шумілінская	14	145	12	106	2	39	0/0	0
Усяго па РЦБС	**386**	**4743**	**201**	**2327**	**185**	**2418**	**44/2**	**13**
г.Віцебск	14	203	3	59	11	144	5/3	0
г.Наваполацк	4	85	1	26	3	59	0/1	0
Усяго па ГЦБС	**18**	**288**	**4**	**85**	**14**	**203**	**5/4**	**0**
УСЯГО па ЦБС	**404**	**5031**	**205**	**2412**	**199**	**2621**	**49/6**	**13**
Абласная б-ка	0	0	0	0	0	0	0/0	0
УСЯГО	**404**	**5031**	**205**	**2412**	**199**	**2621**	**49/6**	**13**
2021 год	416	5185	207	2502	209	2683	52/6	17

Працяг табліцы 16

ЦБС	Паступіла агучанай літаратуры		Колькасць выданых дакументаў		
				У т.л.	
	кольк. экз.	на суму (руб.)	УСЯГО	агуч. літ.	шр. Брайля
Бешанковіцкая	6	169,72	192	0	0
Браслаўская	19	382,68	348	247	0
Верхнядзвінская	22	726,00	204	1	0
Віцебская	0	0,00	292	13	0
Гарадоцкая	20	542,80	258	0	0
Глыбоцкая	30	486,60	49	4	0
Докшыцкая	68	642,12	224	61	0
Дубровенская	0	0,00	252	0	0
Лепельская	6	105,73	230	5	0
Лёзненская	12	245,63	188	3	0
Мёрская	2	37,96	66	6	0
Аршанская	91	2204,92	7199	2458	0
Полацкая	78	1691,12	481	481	0
Пастаўская	7	105,00	0	0	0
Расонская	10	56,52	0	0	0
Сенненская	9	79,92	63	10	0
Талачынская	22	456,42	300	23	0
Ушацкая	17	714,22	8	0	0
Чашніцкая	20	153,69	176	3	0
Шаркаўшчынская	10	244,32	465	0	0
Шумілінская	0	0,00	68	37	0
Усяго па РЦБС	**449**	**9045,37**	***11063***	***3352***	***0***
г.Віцебск	181	6096,41	2924	2729	0
г.Наваполацк	71	719,35	85	85	0
Усяго па ГЦБС	**252**	**6815,76**	***3009***	***2814***	***0***
УСЯГО па ЦБС	**701**	**15861,13**	**14072**	**6166**	**0**
Абласная	160	2598,68	244	100	327
УСЯГО	**861**	**18459,81**	**14316**	**6266**	**327**
2021 год	822	14512,41	15837	6316	235

арганізацыйнае, пасяджэнне савета адбылося на базе Віцебскай абласной бібліятэкі 14 ліпеня. На прафесійнай сустрэчы былі падняты пытанні пашырэння складу савета, размеркавання абавязкаў яго членаў, перыядычнасці сходаў, яго задач на бліжэйшую перспектыву.

31 мая ў г. Віцебску стартаваў чатырохдзённы абласны Форум маладых работнікаў сферы культуры «Сучасная культура: новыя выклікі – новыя вяршыні», а ў Віцебскай абласной бібліятэцы імя У.І.Леніна адбыўся яго першы этап. У ліку арганізатараў Форуму – упраўленне культуры Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта, Віцебская абласная арганізацыя Беларускага прафесійнага саюза работнікаў культуры, інфармацыі, спорту і турызму, Віцебскі абласны камітэт ГА «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі». У рамках мерапрыемства прайшоў конкурс маладзёжных праектаў у галіне культуры, мастацтва і крэатыўных індустрый «Новы погляд...».

Спецыялісты і кіраўнікі бібліятэкі ў якасці членаў журы і аргкамітэта правялі рэгіянальныя туры рэспубліканскіх конкурсаў «Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры» і «Бібліятэка – цэнтр духоўнай асветы і выхавання». Акрамя рэспубліканскіх, мінулы год вызначыўся правядзеннем абласнога прафесійнага спаборніцтва – конкурсу кніжных кампазіцый «Праз кнігу ўбачыць краіну: BELARUS», які быў арганізаваны бібліятэкай сумесна з Віцебскай абласной арганізацыяй Беларускага прафесійнага саюза работнікаў культуры, інфармацыі, спорту і турызму ў рамках Года гістарычнай памяці. Для ўдзелу ў конкурсе супрацоўнікамі ўсіх бібліятэчных сістэм вобласці было прадстаўлена 100 работ. Цэнтральным элементам фотакампазіцый-буклукаў стала кніга, звязаная з Беларуссю, сюжэты твораў прысвячаліся традыцыйнай народнай культуры і гісторыі роднага краю. Згодна з рашэннем журы Гран-пры было прысуджана аўтару фотакампазіцыі «Сцяжынкамі роднага краю» (Я.Колас, «Сымон-музыка») – бібліятэкару І катэгорыі Звяняцкай сельскай бібліятэкі-філіяла № 30 ДУК «Талачынская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма» Раісе Лукашэвіч. 14 верасня ў рамках святкавання Дня бібліятэк Беларусі адбылася цырымонія ўзнагароджання пераможцаў.

Павышэнне кваліфікацыі супрацоўнікаў бібліятэкі па-ранейшаму знаходзіцца пад пільнай увагай кіраўніцтва. Упершыню прадстаўнік бібліятэкі на працягу двух тыдняў праходзіў навучанне па праграме павышэння кваліфікацыі ў рамках праекта «Адукацыйная калабарацыя бібліятэк Садружнасці – 2022», арганізаванага Расійскай дзяржаўнай бібліятэкай і Федэральным агенцтвам па справах Садружнасці Незалежных Дзяржаў, суайчыннікаў, пражываючых за мяжой, і па міжнародным гуманітарным супрацоўніцтве (Рассупрацоўніцтва). У навучальную праграму ўвайшлі: заняткі ў дыстанцыйным фармаце, вочны ўдзел у рабоце XXVI штогадовай канферэнцыі Расійскай бібліятэчнай асацыяцыі Усерасійскага бібліятэчнага кангрэса ў Ніжнім Ноўгарадзе, кароткачасовыя паездкі ў бібліятэкі Масквы з мэтай знаёмства з лепшымі практыкамі расійскіх калег. На працягу года двое спецыялістаў прайшлі навучанне на адукацыйных курсах «Інклюзія. Бібліятэка. Літаратура»

(г. Мінск, ГА «Беларуская бібліятэчная асацыяцыя») і «Беларусь – краіна гістарычнай памяці» (г. Мінск, МУ «МІПСА»).

Міжнароднае прафесійнае супрацоўніцтва дазваляе бібліятэцы ўлічваць у сваёй рабоце тэндэнцыі сусветнага развіцця, ацэньваць сваю дзейнасць, дасягненні і праблемы ў больш шырокім кантэксце, арыентавацца на міжнародныя стандарты бібліятэчнай дзейнасці. Найбольш актыўнае супрацоўніцтва звязвае Віцебскую абласную бібліятэку пераважна з бібліятэкамі Расійскай Федэрацыі.

У мінулым годзе было працягнута супрацоўніцтва з ДБУК «Пскоўская абласная ўніверсальная навуковая бібліятэка імя В.Я.Курбатава»: 2 чэрвеня дэлегацыя бібліятэкараў Віцебскай вобласці наведала бібліятэку з візітам, у ходзе якога адбыўся круглы стол, прысвечаны патрыятычнаму выхаванню моладзі. Галоўным вынікам сустрэчы стала падпісанне Пагаднення аб узаемным супрацоўніцтве паміж бібліятэкамі-партнёрамі. На працягу года сумеснымі намаганнямі былі праведзены: патрыятычная анлайн-акцыя «Голас памяці», юбілейны анлайн-фестываль «#ЯнкаКупала140», анлайн-фестываль творчых работ, малюнкаў і фатаграфій «Агульная памяць. Расія і Беларусь у вайне 1812 года», конкурс відэаролікаў «Чытаем разам: Гейне 225».

У межах падпісанага ў 2020 годзе Дагавора аб творчым супрацоўніцтве з Курскай абласной бібліятэкай для дзяцей і юнацтва (філіял АБУК «Абласная бібліятэка імя М.М.Асеева») у справаздачным годзе адбыўся анлайн-дыялог чытачоў «У культуры няма межаў, але ёсць традыцыі: Курск–Віцебск», падчас якога абмяркоўваліся народныя мастацкія промыслы і рамёствы Расіі і Беларусі, нацыянальныя традыцыі і святы, легенды і паданні, народныя гульні беларускіх і расійскіх дзяцей. 5 красавіка супрацоўнікі юнацкага аддзела прынялі ўдзел у міжнародным анлайн-турніры «Мы ведаем ваш горад: Ліпецк–Віцебск», арганізаваным сумесна з Ліпецкай абласной дзіцячай бібліятэкай. Каманду ад Віцебска прадставілі навучэнцы 6-х класаў школ горада.

Капітальны рамонт у бібліятэцы не адбываўся, бягучы рамонт быў праведзены ў аддзеле рэдкай кнігі, часткова ў дзіцячым аддзеле і аддзеле захоўвання асноўнага фонду і алічбоўкі дакументаў, набыты асноўныя сродкі: планетарны сканер фармата А2+ у камплекце з рабочай станцыяй і маніторам, 7 ПК, камутатар і кандыцыянер для сервернай. На канец 2022 года камп’ютарны парк бібліятэкі складаў 125 адзінак, у лакальную сетку былі аб’яднаны 113 камп’ютараў, функцыянавалі 22 прынтары, 16 шматфункцыянальных прылад, 6 сканераў, 48 блокаў бесперапыннага сілкавання.

У мінулым годзе па-ранейшаму перад бібліятэкай стаяла задача павелічэння долі пазабюджэтных сродкаў у яе фінансаванні. Выкананне плана платных паслуг у бягучых цэнах склала 104% (24468,32 руб.).

Вялікі ўнёсак калектыву бібліятэкі і яе асобных прадстаўнікоў у развіццё культуры рэгіёна быў адзначаны на розных дзяржаўных узроўнях. Рашэннем Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта ад 21 красавіка 2022 года № 222 «Аб занясенні на дошку Гонару Віцебскай вобласці пераможцаў

Дадатак № 16
Табліца 16

АБСЛУГОЎВАННЕ КАРЫСТАЛЬНІКАЎ З ПАРУШЭННЯМІ ЗРОКУ

ЦБС	Колькасць чытачоў-інвалідаў па зроку			Фонд для інвалідаў па зроку			
	УСЯГО	у т.л. наведв. б-ку	у т.л. абслуг. у хатніх умовах	УСЯГО	у т.л. агуч. літ.	у т.л. павяліч. шр.	у т.л. шр. Брайля
Бешанковіцкая	4	4	0	146	146	0	0
Браслаўская	3	1	2	582	582	0	0
Верхнядзвінская	6	6	0	423	423	0	0
Віцебская	14	8	6	452	452	0	0
Гарадоцкая	16	11	5	154	154	0	0
Глыбоцкая	4	3	1	551	551	0	0
Докшыцкая	6	4	2	882	876	0	6
Дубровенская	25	5	20	149	122	0	27
Лепельская	17	16	1	256	255	0	1
Лёзненская	7	5	2	168	168	0	0
Мёрская	10	6	4	305	305	0	0
Аршанская	255	255	0	3842	3842	0	0
Полацкая	10	8	2	3086	3086	0	0
Пастаўская	0	0	0	201	201	0	0
Расонская	0	0	0	190	190	0	0
Сенненская	6	5	1	678	678	0	0
Талачынская	15	14	1	483	483	0	0
Ушацкая	2	2	0	346	346	0	0
Чашніцкая	10	7	3	238	238	0	0
Шаркаўшчынская	5	5	0	110	110	0	0
Шумілінская	13	7	6	207	207	0	0
Усяго па РЦБС	**428**	**372**	**56**	***13449***	***13415***	***0***	***34***
г.Віцебск	234	232	2	3014	3014	0	0
г.Наваполацк	1	0	1	1057	1057	0	0
Усяго па ГЦБС	**235**	**232**	**3**	***4071***	***4071***	***0***	***0***
УСЯГО па ЦБС	**663**	**604**	**59**	**17520**	**17486**	**0**	**34**
Абласная	66	38	28	**1511**	**1218**	**0**	**293**
УСЯГО	**729**	**642**	**87**	**19031**	**18704**	**0**	**327**
2021 год	755	648	107	18839	18518	0	321

Працяг табліцы 15

ЦБС	Маршруты, выезды				Кольк. жыхароў у зоне абслуг.	Паказчыкі			
	Маршруты	Кольк. пунктаў на маршруце	Кольк. выездаў	Наведаны кожны пункт у сярэднім		чытачоў	кнігавыдач	наведванняў	% ахопу насельн. у зоне абслуг.
Бешанковіцкая	11	2-5	118	10,7	1833	307	11647	2095	16,7
Браслаўская	11	4-12	105	9,5	1972	243	13098	1708	12,3
Верхнядзвінская	11	2-4	25	2,3	1228	131	1776	311	10,7
Віцебская	13	2-3	42	3,2	6840	619	7037	1784	9,0
Глыбоцкая	8	3-4	49	6,1	2861	336	8686	1462	11,7
Гарадоцкая	11	3-11	93	8,5	1980	516	16678	3036	26,1
Докшыцкая	8	2-8	63	7,9	1910	211	5060	1235	11,0
Дубровенская	7	2-5	123	17,6	602	304	10581	2332	50,5
Лепельская	5	4-9	45	9,0	1665	310	8779	1628	18,6
Лёзненская	6	2-4	66	11,0	1480	120	3875	900	8,1
Мёрская	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0,0
Аршанская	24	2-3	132	5,5	3983	619	14439	2759	15,5
Полацкая	13	1-4	109	8,4	2050	301	8375	1753	14,7
Пастаўская	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0,0
Расонская	6	5-9	64	10,7	1492	182	9522	1280	12,2
Сенненская	14	2-6	120	8,6	2639	404	13174	2567	15,3
Талачынская	11	1-5	139	12,6	2833	382	7857	2331	13,5
Ушацкая	0	0	0	0,0	0	0	0	0	0,0
Чашніцкая	16	1-3	85	5,3	1552	177	8375	899	11,4
Шаркаўшчынская	10	3-5	72	7,2	2680	368	14314	1953	13,7
Шумілінская	15	4-7	72	4,8	2828	589	14156	2435	20,8
Усяго па РЦБС	**200**	**1-14**	**1522**	**7,6**	**42428**	**6119**	**177429**	**32468**	**14,4**
2021 год	195	1-14	1450	7,4	39605	5975	160731	29956	15,1

спаборніцтва 2021 года» сярод арганізацый, якія ажыццяўляюць дзейнасць у сферы культуры, арганізацыі адпачынку і забаў, дзяржаўная ўстанова «Віцебская абласная бібліятэка імя У.І.Леніна» была занесена на дошку Гонару Віцебскай вобласці.

За вялікі ўклад у рэалізацыю сацыяльнай палітыкі Рэспублікі Беларусь і шматгадовую плённую працу ў сферы культуры дырэктар бібліятэкі Т.М.Адамян была ўзнагароджана Ганаровай граматай Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь. Граматай Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь за шматгадовую добрасумленную працу і значны ўклад у развіццё бібліятэчнай справы была адзначана загадчык аддзела бібліятэказнаўства Н.А.Пугачова. За высокія творчыя дасягненні ў галіне культуры і мастацтва ў намінацыі «Лепшы бібліятэчны работнік» прэміяй Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта была ўзнагароджана загадчык аддзела краязнаўства Л.І.Рагачова.

АГЛЯД ДЗЕЙНАСЦІ ПУБЛІЧНЫХ БІБЛІЯТЭК ВІЦЕБСКАЙ ВОБЛАСЦІ ЗА 2022 ГОД

Бібліятэчная сетка

Бібліятэчна-інфармацыйнае абслугоўванне насельніцтва Віцебскай вобласці ажыццяўлялі **392** бібліятэкі сеткі Міністэрства культуры, у тым ліку:

- абласная бібліятэка;
- 23 цэнтральныя (21 раённая і 2 гарадскія);
- 32 гарадскія;
- 19 гарпасялковых;
- 26 дзіцячых,
- 291 сельская бібліятэка.

За 2022 год бібліятэчная сетка скарацілася на **28** адзінак (6,7% да 2021). Сваю дзейнасць спыніла 21 бібліятэчная ўстанова, пераважна ў сельскай мясовасці: Астроўская і Скрыдлеўская сельскія бібліятэкі-клубы Віцебскай РЦБС; Халамерская, Гуркінская сельскія бібліятэкі і Вайханская бібліятэка-клуб Гарадоцкай ЦБС; Несцераўшчынская сельская бібліятэка-клуб Докшыцкай ЦБС; Расасенская сельская бібліятэка Дубровенскай ЦБС; Валосавіцкая сельская бібліятэка-клуб Лепельскай ЦБС; Даўгінаўская і Волкаўшчынская сельскія бібліятэкі-клубы Мёрскай ЦБС; Антонаўская сельская бібліятэка-філіял № 53 і Засеклянская сельская бібліятэка-філіял № 20 Аршанскай ЦБС, Старадворская сельская бібліятэка-філіял № 20 і Хацілаўская сельская бібліятэка-філіял № 57 Пастаўскай ЦБС; раённая дзіцячая бібліятэка (філіял № 1) Расонскай ЦБС, Навасельская бібліятэка-клуб Талачынскай ЦБС; Мосарская сельская бібліятэка і Слабадская бібліятэка Ушацкай ЦБС; Навасёлкаўская і Пялікаўская сельскія бібліятэкі Шаркаўшчынскай ЦБС; Добрынская сельская бібліятэка Шумілінскай ЦБС.

Працягвалася рэарганізацыя сельскіх бібліятэк у установы культуры **змяшанага тыпу** (бібліятэка-клуб, клуб-бібліятэка). Чатыры сельскія бібліятэкі былі рэарганізаваны ў бібліятэкі-клубы: у Гарадоцкім (1), Чашніцкім (1), Шаркаўшчынскім (1) і Шумілінскім (1) раёнах. У клубы-бібліятэкі рэарганізавана 8 сельскіх бібліятэк ў Докшыцкім (1), Талачынскім (1), Ушацкім (4), Чашніцкім (1), Шумілінскім (1) раёнах. У 2022 годзе 3 бібліятэкі-клубы былі рэарганізаваны ў сельскія бібліятэкі ў Аршанскім (1) і Полацкім (2) раёнах. Якаўлевіцкі сельскі клуб-бібліятэка Аршанскай ЦБС рэарганізаваны ў Якаўлевіцкую сельскую бібліятэку-клуб – філіал № 62. Колькасць устаноў камбінаванага тыпу ў параўнанні з 2021 годам зменшылася на 6 адзінак, гэта **42** (-6) **бібліятэкі-клуба** і 7 бібліятэк-музеяў.

Бібліятэчным абслугоўваннем жыхароў 8 раёнаў Віцебшчыны займаюцца **18 інтэграваных бібліятэк**, 17 з якіх знаходзяцца ў ведамаснай

Дадатак № 15
Табліца 15

АРГАНІЗАЦЫЯ РАБОТЫ БІБЛІЁБУСАЎ

ЦБС	Бібліёбус	Год выпуску	Год набыцця	Колькасць населеных пунктаў у раёне			Кольк. населен. пунктаў, якія не ўзяты на бібл. абслуг.	Кольк. населен. пунктаў, што абслуг.
				усяго	з іх: пус-туюць	з іх: маланаселе-ныя (да 10 пражываючых)		
Бешанковіцкая	1	2007	2007	240	25	59	104	44
Браслаўская	1	2010	2010	591	132	210	191	64
Верхнядзвінская	1	2006	2006	256	46	116	96	27
Віцебская	1	2010	2010	358	25	150	63	29
Глыбоцкая	1	2006	2006	393	97	120	128	25
Гарадоцкая	1	2006	2006	334	66	177	107	59
Докшыцкая	1	2010	2010	270	36	112	29	42
Дубровенская	1	2008	2009	144	23	58	24	25
Лепельская	1	2010	2010	224	18	83	52	36
Лёзненская	1	2020	2020	165	13	74	87	18
Мёрская	0	0	0	442	79	220	114	
Аршанская	1	2021	2021	260	18	104	47	50
Полацкая	1	2010	2010	403	13	78	51	30
Пастаўская	0	0	0	458	84	218	264	
Расонская	1	2012	2012	128	18	50	58	43
Сенненская	1	2018	2018	326	30	138	154	53
Талачынская	1	2007	2007	258	30	120	78	35
Ушацкая	0	0	0	253	10	123	172	
Чашніцкая	1	2012	2012	208	10	71	55	33
Шаркаўшчынская	1	2006	2006	254	37	102	98	41
Шумілінская	1	2005	2005	253	37	146	68	69
Усяго па РЦБС	**18**			**6218**	**847**	**2529**	**2040**	**723**
2021 год	18				817	2319	1891	690

Дадатак № 14
Табліца 14

БІБЛІЯТЭКІ Ў СРОДКАХ МАСАВАЙ ІНФАРМАЦЫІ

ЦБС	Колькасць публікацый					Выступленні	
	Усяго	у т.л.					
		у мясцовым друку	іншых выданнях	публікацыі супрацоўнікаў		на радыё	на тэле-бачанні
				з графы «усяго»	з іх у прафес. выданн		
Бешанковіцкая	19	19	0	5	0	0	0
Браслаўская	12	12	0	12	0	0	0
Верхнядзвінская	48	48	0	12	0	0	0
Віцебская	15	13	2	0	0	0	0
Глыбоцкая	23	22	1	4	0	2	0
Гарадоцкая	9	9	0	0	0	0	1
Докшыцкая	28	28	0	8	0	0	0
Дубровенская	51	43	8	18	0	0	0
Лепельская	23	22	1	8	1	0	6
Лёзненская	79	78	1	32	0	0	0
Мёрская	42	41	1	2	0	0	0
Аршанская	35	34	1	12	0	8	0
Полацкая	44	44	0	5	0	0	0
Пастаўская	13	12	1	4	0	0	6
Расонская	11	10	1	0	0	0	0
Сенненская	32	29	3	6	0	0	0
Талачынская	17	17	0	3	0	0	0
Ушацкая	34	31	3	5	0	0	0
Чашніцкая	45	45	0	0	0	0	4
Шаркаўшчынская	49	44	5	13	1	0	0
Шумілінская	14	12	2	3	0	0	0
Усяго па РЦБС	**643**	**613**	**30**	**152**	**2**	**10**	**17**
г.Віцебск	19	17	2	1	0	0	1
г.Наваполацк	40	38	2	2	2	0	0
Усяго па ГЦБС	**59**	**55**	**4**	**3**	**2**	**0**	**1**
УСЯГО па ЦБС	**702**	**668**	**34**	**155**	**4**	**10**	**18**
Абласная б-ка	67	60	7	9	2	0	6
УСЯГО	**769**	**728**	**41**	**164**	**6**	**10**	**24**
2021 год	792	727	65	163	4	4	22

падпарадкаванасці Міністэрства культуры, 1 – Міністэрства адукацыі. Колькасць інтэграваных устаноў у параўнанні з 2021 годам зменшылася на адну, інтэграваная Матырынская сельская бібліятэка-філіял № 24 Лепельскай ЦБС у сувязі з ліквідацыяй ДУА «Матырынскі дзіцячы сад-сярэдняя школа Лепельскага раёна» рэарганізавана ў Матырынскую сельскую бібліятэку-філіял № 24.

У сельскай мясцовасці працягваюць дзейнічаць бібліятэкі, якія працуюць на 0,75, 0,5 стаўкі. З 392 бібліятэк 58 (14,8%) працуюць **няпоўны рабочы дзень** (на 0,5 ст. – 17 бібліятэк (4,3%); на 0,75 ст. – 41 бібліятэка (10,5%). Найбольшая колькасць бібліятэк са скарочаным рабочым днём функцыянуюць у Лёзненскім (7), Глыбоцкім (6), Талачынскім (5), Пастаўскім раёнах (5).

Свабодны доступ да эталоннай прававой інфармацыі забяспечваюць 107 публічных цэнтраў прававой інфармацыі, якія дзейнічаюць базе абласной, 23 цэнтральных, 14 гарадскіх, 11 гарпасялковых, 52 сельскіх і 5 дзіцячых бібліятэк.

Штатная колькасць работнікаў ЦБС Віцебскай вобласці скарачаецца, і на 01.01.2023 г. складае 1594,73 адзінак. Гэта на 51,47 штатных адзінак менш, чым у 2021 годзе.

Асноўныя паказчыкі дзейнасці

У 2022 годзе ахоп насельніцтва Віцебскай вобласці бібліятэчным абслугоўваннем склаў 37,6% (у мінулым годзе 38,2%). Усяго ў 2022 годзе зарэгістравана 425 162 (99,5% да плана) карыстальнікаў, што на 3,4% менш, чым у 2021 годзе (439 629). З агульнай колькасці карыстальнікаў 10 465 (2,5%) – аддаленыя. Сярэдняя колькасць карыстальнікаў на 1 бібліятэку склала 1 058 чалавек.

За мінулы год паказчык наведанняў бібліятэк вобласці склаў 5 736 795 (110,9% да плана), што на 6,3% больш, чым у 2021 годзе (5 394 972). Прагнозны паказчык Дзяржаўнай праграмы «Культура Беларусі» на 2021–2025 гг. «Колькасць наведванняў публічных бібліятэк на 1000 чалавек насельніцтва» пры заданні 4 553 склаў 5 197 адзінак. З агульнай колькасці зафіксаваных наведванняў 45,3% (2 601 371) складаюць віртуальныя.

У параўнанні з мінулым годам колькасць дакументавыдач зменшылася на 3,8% і склала 7 605 966 (101,7% да плана) экзэмпляраў (2021 – 7 907 173).

Адносныя (сярэднія) паказчыкі па вобласці наступныя:

- абарачальнасць – 1,2 (засталася на ўзроўні мінулага года);
- наведвальнасць – 7,6 (7,4 у 2021 годзе);
- кнігазабяспечанасць (на аднаго карыстальніка) – 14,9 (засталася на ўзроўні мінулага года);
- чытальнасць – 18,3 (18,5 у 2021 годзе).

Камплектаванне бібліятэчных фондаў

Па дадзеных на 01.01.2023 г. сукупны бібліятэчны фонд публічных бібліятэк Віцебшчыны налічваў 6 199,3 тыс. экзэмпляраў (-192,2 тыс. экз. да 2021 г.). Відавы склад бібліятэчных фондаў выглядае наступным чынам:

- 5 336,9 тыс. экзэмпляраў кніг (86,1%);
- 765,6 тыс. перыядычных выданняў (12,3%);
- 45,8 тыс. аудыявізуальных дакументаў (0,7%);
- 9,8 тыс. электронных дакументаў (0,2%);
- 10,8 тыс. выяўленчых дакументаў (0,2%);
- 30,4 тыс. іншых дакументаў (0,5%).

Аб'ём фондаў літаратуры спецыяльных фарматаў для людзей з паслабленым зрокам павялічыўся на 192 адзінку і склаў 19 031 экзэмпляр або 0,3% ад агульнага аб'ёму бібліятэчных фондаў.

У галіновай структуры дакументнага фонду 60% займае мастацкая літаратура, амаль што кожны чацвёрты дакумент – на беларускай мове.

У бібліятэкі вобласці паступіла 201,4 тыс. экз. дакументаў. Колькасць новых паступленняў зменшылася да 2021 года на 10,5%.

Асноўнай крыніцай фінансавання камплектавання публічных бібліятэк рэгіёна па-ранейшаму з'яўляецца мясцовы бюджэт (95%). На гэтыя мэты ў 2022 годзе накіравана **2 632,5** тыс. руб. або 12,3% ад агульнага аб'ёму выдаткаў на дзейнасць бібліятэк, што на 21,9% больш чым у 2021 годзе (2021 г. – 2159,1 тыс. руб., 11,9%). Даручэнне Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 17 кастрычніка 2016 года, якое ўстанавіла нарматыў бюджэтнага фінансавання на папаўненне фондаў у 12% ад агульнага фінансавання, выканана ў поўнай меры ўсімі цэнтралізаванымі бібліятэчнымі сістэмамі Віцебскай вобласці. Найлепшых паказчыкаў дасягнулі наступныя раёны: Ушацкі (13,7%), Полацкі (13,6%), Бешанковіцкі (13,4%), Глыбоцкі (13,3%), Аршанскі (13,2%), Віцебскі (13,2%) і Браслаўскі (13,0%).

З мясцовага бюджэту на набыццё дакументаў зрасходавана 1216,6 тыс. рублёў, што на 22,8% больш, чым у 2021 годзе. На аплату падпіскі на перыядычныя выданні было накіравана 1 358,6 тыс. руб. – 51,6% ад сукупнага аб'ёму фінансавання (у 2021 годзе – 52,3%). У той жа час грашовыя сродкі, выкарыстаныя на падпіску, склалі больш за 70% ад сумы, затрачанай на камплектаванне ў 2 раёнах вобласці: Расонскім – 73,6% і Дубровенскім – 72,6%. Павялічылася доля сродкаў (на 7%) на набыццё сацыяльна значнай літаратуры – 312,7 тыс. руб. (у 2021 годзе – 292,2 тыс. руб.). У сярэднім на камплектаванне адной бібліятэчнай установы вобласці затрачана 6,7 тыс. руб. (2021 – 5,1 тыс. руб., 2020 – 4,3 тыс. руб.).

Літаратура набывалася праз больш чым 45 дзяржаўных і камерцыйных выдавецтваў, кнігагандлёвых фірм, кнігарняў: РУП «Выдавецтва «Беларусь», ВРУП «Мастацкая літаратура», РВУ «Выдавецкі дом «Звязда», РУП «Народная асвета», ООО «БукЛайнГрупп»,

Працяг табліцы 13

ЦБС	Маладыя спец.	Наяўнасць вакансій		НАВУЧАЮЦЦА					ПАВЫСІЛІ КВАЛІФ.	
		Усяго	у т.л. бібліятэчн.	Усяго	БДУКіМ	Магіл. Каледж	Інбелкульт перападрыхт.	інш.	рэсп.	абл.
Бешанковіцкая	0	1,50	0,00	1	0	1	0	0	0	5
Браслаўская	0	3,00	2,00	1	0	0	1	0	1	3
Верхнядзвінская	1	2,25	1,25	2	1	0	1	0	0	3
Віцебская	0	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0	3
Глыбоцкая	0	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0	2
Гарадоцкая	1	0,00	0,00	1	0	1	0	0	0	5
Докшыцкая	0	3,00	2,00	1	0	1	0	0	0	4
Дубровенская	0	6,00	1,00	4	0	2	1	1	1	6
Лепельская	0	0,00	0,00	2	0	0	2	0	1	2
Лёзненская	0	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0	2
Мёрская	0	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0	2
Аршанская	1	0,00	0,00	1	0	1	0	0	1	3
Полацкая	0	4,75	4,75	1	0	0	1	0	2	1
Пастаўская	0	0,00	0,00	0	0	0	0	0	1	5
Расонская	0	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0	2
Сенненская	0	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0	3
Талачынская	0	3,25	2,00	0	0	0	0	0	1	2
Ушацкая	0	0,00	0,00	1	0	1	0	0	1	3
Чашніцкая	0	0,00	0,00	3	2	1	0	0	0	4
Шаркаўшчынская	0	0,00	0,00	0	0	0	0	0	0	3
Шумілінская	0	2,00	1,00	1	0	0	0	1	0	3
Усяго па РЦБС	**3**	**25,75**	**14,00**	**19**	**3**	**8**	**6**	**2**	**9**	**66**
г.Віцебск	2	6,00	2,00	3	0	0	0	3	2	13
г.Наваполацк	2	12,25	12,00	1	1	0	0	0	1	1
Усяго па ГЦБС	**4**	**18,25**	**14,00**	**4**	**1**	**0**	**0**	**3**	**3**	**14**
УСЯГО па ЦБС	**7**	**44,00**	**28,00**	**23**	**4**	**8**	**6**	**5**	**12**	**80**
Абласная б-ка	0	22,45	19,75	2	0	0	1	1	3	0
УСЯГО	**7**	**66,45**	**47,75**	**25**	**4**	**8**	**7**	**6**	**15**	**80**
2021 год	**10**	**65,20**	**50,75**	**26**	**3**	**10**	**5**	**8**	**13**	**69**

Дадатак № 13
Табліца 13

БІБЛІЯТЭЧНЫЯ КАДРЫ ВІЦЕБСКАЙ ВОБЛАСЦІ

ЦБС	Штаты	Спісачная кольк.		па катэгорыях з бібліятэчнай адукацыяй				З бібл. адукац.	% спец.
		усяго	з іх бібл. работн.	кіраўнікі		спецыялісты			
				выш.	ср /сп.	выш.	ср /сп.		
Бешанковіцкая	44,25	40	31	4	2	6	6	18	58,1
Браслаўская	44,00	41	30	1	0	7	4	12	40,0
Верхнядзвінская	43,25	41	32	2	2	5	5	14	43,8
Віцебская	50,00	39	33	6	1	3	10	20	60,6
Глыбоцкая	70,75	68	47	4	6	8	10	28	59,6
Гарадоцкая	57,50	59	37	5	2	4	15	26	70,3
Докшыцкая	63,25	60	40	5	5	5	9	24	60,0
Дубровенская	60,53	60	38	4	4	4	8	20	52,6
Лепельская	52,00	50	38	5	3	10	8	26	68,4
Лёзненская	50,00	44	31	1	2	4	11	18	58,1
Мёрская	47,75	43	36	5	0	7	7	19	52,8
Аршанская	153,25	147	97	16	2	16	32	66	68,0
Полацкая	144,50	147	108	10	5	20	19	54	50,0
Пастаўская	52,22	48	35	6	0	9	2	17	48,6
Расонская	27,25	23	19	2	2	3	2	9	47,4
Сенненская	43,50	35	30	3	0	5	8	16	53,3
Талачынская	47,75	43	29	4	3	5	8	20	69,0
Ушацкая	28,85	35	27	2	3	3	6	14	51,9
Чашніцкая	50,50	56	44	5	3	8	12	28	63,6
Шаркаўшчынская	39,88	37	30	3	4	2	11	20	66,7
Шумілінская	42,25	36	30	3	3	1	9	16	53,3
Усяго па РЦБС	**1213,23**	**1152**	**842**	**96**	**52**	**135**	**202**	**485**	**57,6**
г.Віцебск	148,50	128	102	20	1	33	17	71	69,6
г.Наваполацк	91,50	81	51	16	0	11	8	35	68,6
Усяго па ГЦБС	**240,00**	**209**	**153**	**36**	**1**	**44**	**25**	**106**	**69,3**
УСЯГО па ЦБС	**1453,23**	**1361**	**995**	**132**	**53**	**179**	**227**	**591**	**59,4**
Абласная б-ка	141,50	116	91	21	0	42	1	64	70,3
УСЯГО	**1594,73**	**1477**	**1086**	**153**	**53**	**221**	**228**	**655**	**60,3**

ООО «Вермонт-В», ООО «Книжный сад», ОДО «Четыре четверти» і інш. Асноўная крыніца камплектавання бібліятэк вобласці выданнямі прававой тэматыкі – РЦПІ.

Дзякуючы падарункам чытачоў і розных арганізацый фонды бібліятэк папоўніліся на 23 624 экз. кніг на агульную суму 122,5 тыс. рублёў. Бібліятэкі атрымлівалі кнігі ў дар ад Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь (праз ААТ «Белкніга»), Расійскага цэнтра навукі і культуры ў г. Мінску. Уласныя кнігі бібліятэкам дарылі аўтары С.Даргель, А.Масла, С.Кажан, І.Кунцэвіч, В.Усенка, В.Шлабовіч, А.Герашчанка, М.Хахлоў. Значным падарункам для ўсіх бібліятэк вобласці сталі кнігі Грыгорыя Шакулава агульнай колькасцю 375 экзэмпляраў, атрыманыя ў дар ад яго дачкі Ніны Ільіной. Пэўная частка кніг была атрымана ў дар ад чытачоў бібліятэк. На працягу года бібліятэкамі вобласці праводзіліся акцыі «Часопіс – у дар бібліятэцы», «Кніга – у дар бібліятэцы».

За пазабюджэтныя сродкі публічнымі бібліятэкамі Віцебшчыны набыта 2 000 экз. дакументаў на агульную суму 16,3 тыс. руб. Не папаўнялі свой фонд ў 2022 годзе за кошт уласных прыбыткаў публічныя бібліятэкі Бешанковіцкага, Докшыцкага, Мёрскага, Пастаўскага, Шумілінскага раёнаў, г. Віцебска, г. Наваполацка.

У абавязковым парадку бібліятэкі ажыццяўляюць выключэнне з фонду зношаных, састарэлых і дублетных выданняў, а таксама выданняў, страціўшых актуальнасць. За 2022 год публічнымі бібліятэкамі вобласці спісана 393,6 тыс. экз. дакументаў (у 2021 годзе – 301,2 тыс. экз.), што перавышае аб'ём новых паступленняў у 1,9 разоў. Колькасць кніг, выключаных з бібліятэк, склала 61,8% ад агульнай колькасці спісаных дакументаў.

Сярэднеабласны паказчык абнаўляльнасці фондаў публічных бібліятэк зменшыўся ў параўнанні з 2021 годам на 0,3% і склаў 3,2%. Найвышэйшы працэнт абнаўляльнасці фондаў назіраецца ў бібліятэках Лепельскага (4,6%), Бешанковіцкага (4,5%), Верхнядзвінскага (4,3%), Талачынскага (4,3%), Ушацкага (4,3%) раёнаў.

Аўтаматызацыя, інфарматызацыя

У Віцебскай вобласці 382 бібліятэкі маюць камп'ютарную тэхніку (97,4% ад агульнай колькасці). Узровень камп'ютарызацыі ў параўнанні з мінулым годам павялічыўся на 2,6%, яна паспяхова завершана ў Дубровенскім, Пастаўскім, Шумілінскім і Талачынскім раёнах. Недастатковы ўзровень аснашчэння бібліятэк камп'ютарнай тэхнікай назіраецца ў Докшыцкім (68,4%) і Мёрскім (77,8%) раёнах.

Камп'ютарны парк бібліятэк вобласці на працягу года папоўніўся на 35 адзінак і налічвае 1 183 камп'ютары. Нягледзячы на штогадовае павелічэнне колькасці камп'ютараў, актуальнай задачай застаецца своечасовае абнаўленне камп'ютарнага парку для падтрымкі сучаснага ўзроўню вылічальнай тэхнікі. Зыходзячы з таго, што срок службы камп'ютарнай тэхнікі састаўляе ад трох да пяці гадоў, павялічваецца

колькасць машын, якія знаходзіцца ў эксплуатацыі па-за межамі гэтага сроку. На сённяшні час доля камп'ютараў узростам ад 6 гадоў і вышэй складае 84,2%, а працэнт зносу тэхнікі па вобласці за апошнія пяць гадоў – 90,8%. У абнаўленні тэхнічнага абсталявання асабліва маюць патрэбу Пастаўскі, Расонскі, Глыбоцкі, Чашніцкі, Браслаўскі раёны, г. Наваполацк. Падставай для немагчымасці паляпшэння камп'ютарнага парку застаецца недастатковасць фінансавання бібліятэк.

На 01.01.2023 г. да сеткі інтэрнэт падключаны 309 бібліятэк Віцебскай вобласці, што складае 78,8% ад агульнай колькасці (73,3% у 2021 годзе), у тым ліку 216 бібліятэк у сельскай мясцовасці, што складае 74,2% ад іх агульнай колькасці (69,8% у 2021 годзе). Самыя нізкія паказчыкі – у Пастаўскім (26,3%) і Докшыцкім (36,8%) раёнах.

Доступ карыстальнікаў да электронных і мультымедыйных інфармацыйных рэсурсаў забяспечваюць 2 электронныя чытальныя залы (ЦГБ імя М.Горкага ЦБС г. Віцебска і Віцебская абласная бібліятэка). Усяго ў бібліятэках вобласці абсталявана 357 аўтаматызаваных рабочых месцаў для карыстальнікаў.

Усе цэнтралізаваныя бібліятэчныя сістэмы вобласці падтрымліваюць эксплуатацыю аўтаматызаванай інфармацыйнай бібліятэчнай сістэмы «ALIS-Web».

На працягу 2022 года працягвалася работа па фарміраванні Рэгіянальнага зводнага электроннага каталога Віцебскай вобласці на платформе Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. Да ўдзелу ў праекце нароўні з абласной бібліятэкай, цэнтральнымі бібліятэкамі ЦБС г. Віцебска і г. Наваполацка, Аршанскай і Лепельскай ЦБС, Віцебскай і Чашніцкай РЦБС. у 2022 годзе падключыліся цэнтральныя бібліятэкі Полацкай РЦБС і Лёзненскай ЦБС. Агульны аб'ём бібліяграфічных запісаў Рэгіянальнага зводнага электроннага каталога Віцебскай вобласці склаў 779,2 тыс. (+8,2% да 2021 года).

Аддалены доступ да інфармацыйных рэсурсаў забяспечваюць 25 сайтаў бібліятэк вобласці (абласной бібліятэкі, 23 раённых і гарадскіх ЦБС, дзіцячай бібліятэкі Докшыцкай ЦБС). На працягу года працягвалася дзейнасць па ўдасканаленні сайтаў, папаўненні іх новымі раздзеламі і рубрыкамі. На афіцыйным рэсурсе Верхнядзвіснкай ЦБС быў распрацаваны новы раздзел «Тарас Хадкевіч. Яго імя носіць раённая бібліятэка». У раздзеле размешчаны факты з біяграфіі і рэдкія фотаздымкі. Рубрыка «Гарадскія гісторыі» з'явілася на сайце ЦБС г. Віцебска. Краязнаўчыя праекты Сенненскай ЦБС цяпер аб'яднаны пад новай рубрыкай «Сенненшчына – мой край, мае вытокі!».

Сэрвіс «Віртуальная даведачная служба» функцыянаваў на сайтах Гарадоцкай, Докшыцкай, Аршанскай, Полацкай, Талачынскай ЦБС, ЦБС г. Віцебска і Наваполацка, Віцебскай абласной бібліятэкі. За разглядаемы перыяд з'явіліся новыя віртуальныя рэсурсы бібліятэк. У Віцебскай абласной бібліятэцы створаны віртуальны праект «Віцебшчына ў вайне 1812 года», спецыялісты Аршанскай ЦБС распрацавалі камбінаваную краязнаўчую базу даных «Гонар Аршанскай зямлі – пісьменнікі Галіна і

Працяг табліцы 12

ЦБС	Выкарыст. на кампл. бібл. фондаў, руб				
	Усяго	набыццё дакументаў	прыядычных выданняў	эл. рэсурсаў і правоў доступу *Эталон	***% кампл. ад пазабюдж. сродкаў***
Бешанковіцкая	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Браслаўская	1399,56	1399,56	0,00	0,00	10,2
Верхнядзвінская	1390,23	379,08	1011,15	0,00	16,0
Віцебская	2702,44	1399,85	1302,59	0,00	31,7
Глыбоцкая	1237,59	944,79	292,80	0,00	14,7
Гарадоцкая	530,33	0,00	530,33	0,00	6,2
Докшыцкая	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Дубровенская	158,70	158,70	0,00	0,00	2,8
Лепельская	1066,92	1066,92	0,00	0,00	8,2
Лёзненская	449,78	213,78	0,00	236,00	9,3
Мёрская	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Аршанская	472,09	472,09	0,00	0,00	1,6
Полацкая	198,54	198,54	0,00	0,00	1,0
Пастаўская	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Расонская	200,00	200,00	0,00	0,00	2,3
Сенненская	1170,00	879,81	290,19	0,00	12,0
Талачынская	1427,02	1427,02	0,00	0,00	11,7
Ушацкая	203,00	0,00	203,00	0,00	1,7
Чашніцкая	832,15	736,24	95,91	0,00	8,0
Шаркаўшчынская	102,00	0,00	102,00	0,00	1,7
Шумілінская	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Усяго па РЦБС	**13540,35**	**9476,38**	**3827,97**	**236,00**	**6,0**
г.Віцебск	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
г.Наваполацк	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0
Усяго па ГЦБС	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,0**
УСЯГО па ЦБС	**13540,35**	**9476,38**	**3827,97**	**236,00**	**5,3**
Абласная б-ка	2736,28	2736,28	0,00	0,00	10,7
УСЯГО	**16276,63**	**12212,66**	**3827,97**	**236,00**	**5,8**

Дадатак № 12
Табліца 12

ПЛАТНЫЯ ПАСЛУГІ

ЦБС	2022 сетка	Колькасць відаў платных паслуг 2022	Выканана ў 2021 г. (руб.)	План 2022 (руб.)	Выканана ў 2022 г. (руб.)	% выкана ння
Бешанковіцкая	13	90	14338,75	15270,00	15361,50	100,6
Браслаўская	13	56	13076,11	13730,00	13745,55	100,1
Верхнядзвінская	17	42	8001,85	8522,00	8700,37	102,1
Віцебская	22	24	8740,73	8900,00	8536,69	95,9
Глыбоцкая	24	21	9011,23	10000,00	8422,44	84,2
Гарадоцкая	14	47	8005,02	8525,00	8580,04	100,6
Докшыцкая	19	50	9980,35	10500,00	10528,14	100,3
Дубровенская	17	40	6414,32	6840,00	5581,52	81,6
Лепельская	16	47	12283,2	13082,00	12987,45	99,3
Лёзненская	15	31	4459,08	4750,00	4832,92	101,7
Мёрская	18	39	6785	7226,00	6507,00	90,0
Аршанская	34	43	25521,36	27180,00	29777,98	109,6
Полацкая	35	50	15428,69	16475,00	19698,46	119,6
Пастаўская	19	31	7369,67	7900,00	7991,58	101,2
Расонская	9	26	7827,02	8340,00	8642,00	103,6
Сенненская	15	29	9707,3	9710,00	9729,29	100,2
Талачынская	15	43	12864,75	14000,00	12225,90	87,3
Ушацкая	9	34	11914	12686,20	11641,90	91,8
Чашніцкая	16	31	11812,9	12581,00	10426,59	82,9
Шаркаўшчынская	14	32	5731,05	6104,00	5833,35	95,6
Шумілінская	14	37	6837,8	7282,00	7318,15	100,5
Усяго па РЦБС	**368**	**843**	**216110,18**	**229603,20**	**227068,82**	**98,9**
г.Віцебск	16	58	3971,88	4230,00	2608,60	61,7
г.Наваполацк	7	77	23405,93	24740,40	25772,19	104,2
Усяго па ГЦБС	**23**	**135**	**27377,81**	**28970,40**	**28380,79**	**98,0**
УСЯГО па ЦБС	**391**	**978**	**243487,99**	**258573,60**	**255449,61**	**98,8**
Абласная б-ка	1	40	23380,35	26120,00	25485,76	97,6
УСЯГО	**392**	*42 ср.ЦБС	**266868,34**	**284693,60**	**280935,37**	**98,7**

Сяргей Трафімавы»._Папаўняліся новымі звесткамі існуючыя электронныя рэсурсы.

Агульны аб'ём электронных каталогаў бібліятэк вобласці склаў 2 976,9 тыс. запісаў. Павелічэнне колькасці бібліяграфічных запісаў у электронных каталогах, у параўнанні з мінулым годам, адбылося на 5,2% (145,9 запісаў).

Акрамя сайтаў, бібліятэкі пазіцыянуюць сябе ў сацыяльных сетках, выкарыстоўваючы іх для запрашэння насельніцтва на мерапрыемствы, асвячэння навін і папулярызацыі чытання. Самымі актыўнымі ўдзельнікамі сацыяльных сетак у справаздачным годзе можна назваць бібліятэкі Шаркаўшчынскага, Полацкага, Мёрскага, Лёзненскага, Ушацкага, Верхнядзвінскага, Докшыцкага, Лепельскага раёнаў, горада Наваполацка. На 01.01.2023 г. у сацыяльных сетках зарэгістравана 199 (+15 да 2021 года) прадстаўніцтваў, якія вядуць 99 публічных бібліятэк. Акаунты ў сацыяльнай сетцы «ВКонтакте» мае 81 бібліятэка, «Одноклассники» – 54, «Instagram» – 35, «YouTube» – 16, «Facebook» – 8, «Telegram» – 2, «TikTok» – 2.

Матэрыяльна-тэхнічная база

Агульны аб'ём бюджэтнага фінансавання на ўтрыманне публічных бібліятэк Віцебскай вобласці ў 2022 годзе склаў 21 466 420,87 руб. (+2 790 756,33 руб. да 2021 г.).

392 бібліятэкі Віцебшчыны размясціліся ў 387 будынках, з іх спецыяльна пабудаваных – 93 (24%), прыстасаваных – 248 (64,1%). Сумесна з іншымі арганізацыямі выкарыстоўваюцца 294 (76%) будынкаў.

Агульная плошча памяшканняў складае 68 355,00 м² (-6 726 м² да 2021 г.).

Будынкаў, якія патрабуюць капітальнага рамонту ці знаходзяцца ў аварыйным стане, няма. Бібліятэк, якія знаходзяцца ў памяшканнях без ацяплення, пасля закрыцця ў 2022 годзе Хацілаўскай сельскай бібліятэкі Пастаўскай ЦБС не засталося.

Тэлефанізавана 95,2% бібліятэк вобласці (373 установы).

У справаздачным годзе 6 бібліятэчных устаноў пераехалі ў новыя прыстасаваныя памяшканні:

- Бібліятэка № 11 Аршанскай ЦБС пераехала ў новае памяшканне з плошчай 133 $м^2$. Плошча памяшкання, якое яна займала раней, складала 35 $м^2$;
- Мікалаеўская сельская бібліятэка Шумілінскай ЦБС пераехала ў памяшканне Мікалаеўскага сельскага Савета. Пячное ацяпленне змянілася на ацяпленне ад асабістай кацельнай. Бібліятэка пераехала ў памяшканне з сучасным рамонтам, вокнамі ПВХ плошчай 35 $м^2$;
- Марцэбылінская сельская бібліятэка Глыбоцкай ЦБС пераведзена ў новае памяшканне Марцэбылінскага цэнтра культуры;
- Прудніцкая сельская бібліятэка філіял № 41 Докшыцкай ЦБС пераехала ў памяшканне камбіната бытавога абслугоўвання плошчай 63 $м^2$;

- Межанская сельская бібліятэка Гарадоцкай ЦБС рэарганізавана ў Межанскую бібліятэку-клуб, што прывяло да павелічэння агульнай плошчы да 710 м^2.
- Сваташыцкая сельская бібліятэка Дубровенскай ЦБС пераехала ў новае памяшканне. Раней плошча ўстановы складала 42 м^2, зараз – 70,33 м^2.

За кошт сродкаў, выдаткаваных на ўтрыманне бібліятэк, праведзена замена катлоў ацяплення ў Глыбоцкай цэнтральнай раённай бібліятэцы на суму 107 457,37 рублёў. Рамонт памяшканняў дзіцячай бібліятэкі на суму 143 375,33 рублеў здзейснены ў Шаркаўшчынскай ЦБС. Праведзены таксама рамонт памяшканняў у бібліятэках Аршанскай, Бешанковіцкай, Докшыцкай, Дубровенскай, Лёзненскай, Мёрскай, Пастаўскай, Расонскай, Сенненскай і Талачынскай ЦБС. Полацкай, Чашніцкай РЦБС, ЦБС. г. Віцебска і Наваполацка.

На працягу года за бюджэтныя і пазабюджэтныя сродкі набывалася тэхнічнае абсталяванне, праводзілася мадэрнізацыя камп'ютарнай тэхнікі, тэхнічнае абслугоўванне бібліёбусаў. Камп'ютарная і аргтэхніка набывалася ў Бешанковіцкай, Верхнядзвінскай, Віцебскай, Глыбоцкай, Лепельскай, Лёзненскай, Мёрскай, Аршанскай, Сенненскай, Талачынскай, Шумілінскай, ЦБС г. Наваполацка.

У 2022 годзе ЦБУ № 215 ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Оршы ў якасці спонсарскай дапамогі перададзена 4 камп'ютары для бібліятэк Талачынскай бібліятэчнай сістэмы. За кошт сродкаў спонсарскай дапамогі ў 2022 годзе за набыта 2 камп'ютары ў Сенненскую ЦБС, музычны цэнтр Telefunken і ПЭВМ «JET» у Лепельскую ЦБС, 3 камп'ютары для бібліятэк Глыбоцкай ЦБС, камп'ютар у Віцебскую РЦБС, 4 ПЭВМ у Бешанковіцкую ЦБС, 1 – у Верхнядзвінскую ЦБС.

У Лёзненскую ЦБС набыты камп'ютар за сродкі, атрыманыя за перамогу ў рэспубліканскім конкурсе «Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры» (другое месца), таксама ў Верхнядзвінскую ЦБС – за сродкі, атрыманыя ў якасці ўзнагароды за высокія творчыя дасягненні у галіне культуры і мастацтва ў намінацыі «Лепшая раённая (гарадская) бібліятэка» прэміі Віцебскага аблвыканкама.

Платныя паслугі

У бібліятэках прадастаўляюцца паслугі, якія аказваюцца на платнай аснове. Прыкладны спіс паслуг у бібліятэках Віцебскай вобласці прыблізна аднолькавы: выдача дакументаў камерцыйнага фонду ці чытальных залаў у часовае карыстанне, ксеракапіраванне, сканіраванне і раздрукоўка дакументаў на прынтары, правядзенне танцавальных вечароў, тэматычных праграм, стварэнне мультымедыйных прэзентацый, выкананне складаных бібліяграфічных даведак, пераплётныя работы і інш. Колькасць платных паслуг вар'іруецца і ў сярэднім па вобласці складае 49 відаў дадатковых платных паслуг.

ЦБС	бібліятэкі маюць									
	інтэрнэт	з іх у 2022	%	e-mail	з іх у 2022	%	тэл.	з іх у 2022	%	сайт
Бешанковіцкая	13	0	100,0	13	0	100,0	13	0	100,0	1
Браслаўская	11	0	84,6	11	0	84,6	13	0	100,0	1
Верхнядзвінская	10	0	58,8	10	0	58,8	13	0	76,5	1
Віцебская	21	0	95,5	21	0	95,5	22	0	100,0	1
Глыбоцкая	17	0	70,8	17	0	70,8	22	1	91,7	1
Гарадоцкая	10	0	71,4	10	0	71,4	12	0	85,7	1
Докшыцкая	7	0	36,8	7	0	36,8	17	4	89,5	2
Дубровенская	15	0	88,2	15	0	88,2	17	0	100,0	1
Лепельская	16	0	100,0	16	0	100,0	16	0	100,0	1
Лёзненская	15	0	100,0	15	0	100,0	15	0	100,0	1
Мёрская	12	0	66,7	12	0	66,7	18	0	100,0	1
Аршанская	20	0	58,8	20	0	58,8	32	0	94,1	1
Полацкая	34	1	97,1	34	1	97,1	35	1	100,0	1
Пастаўская	5	0	26,3	5	0	26,3	14	0	73,7	1
Расонская	8	0	88,9	8	0	88,9	9	0	100,0	1
Сенненская	13	0	86,7	13	0	86,7	13	0	86,7	1
Талачынская	15	0	100,0	15	0	100,0	15	0	100,0	1
Ушацкая	9	1	100,0	9	1	100,0	9	0	100,0	1
Чашніцкая	16	0	100,0	16	0	100,0	16	0	100,0	1
Шаркаўшчынская	10	1	71,4	10	1	71,4	14	0	100,0	1
Шумілінская	8	0	57,1	8	0	57,1	14	0	100,0	1
Усяго па РЦБС	**285**	**3**	**77,4**	**285**	**3**	**77,4**	**349**	**6**	**94,8**	***22***
г.Віцебск	16	8	100,0	16	8	100,0	16	0	100,0	1
г.Наваполацк	7	0	100,0	7	0	100,0	7	0	100,0	1
Усяго па ГЦБС	**23**	**8**	**100,0**	**23**	**8**	**100,0**	**23**	**0**	**100,0**	***2***
УСЯГО па ЦБС	**308**	**11**	**78,8**	**308**	**11**	**78,8**	**372**	**6**	**95,1**	**24**
Абласная б-ка	1	0	**100,0**	1	0	**100,0**	1	0	**100,0**	1
УСЯГО	**309**	**11**	**78,8**	**309**	**11**	**78,8**	**373**	**6**	**95,2**	**25**
2021 год	308		73,3	308		73,3	382		91,0	25

Працяг табліцы 11

ЦБС	Колькасць камп'ютараў							
	на пач. 2022	паступіла	выбыла	на канец 2022	% абн. камп. парка	ад 5 год	6-10 год	звыш за 10 год
Бешанковіцкая	31	4	0	35	11,4	5	20	10
Браслаўская	35	0	0	35	0,0	1	11	23
Верхнядзвінская	35	2	0	37	5,4	4	9	24
Віцебская	35	2	2	35	5,7	5	10	20
Глыбоцкая	49	3	0	52	5,8	1	5	46
Гарадоцкая	38	0	0	38	0,0	7	6	25
Докшыцкая	25	0	0	25	0,0	4	6	15
Дубровенская	34	0	0	34	0,0	2	2	30
Лепельская	43	2	0	45	4,4	15	11	19
Лёзненская	39	1	0	40	2,5	13	13	14
Мёрская	34	2	0	36	5,6	13	4	19
Аршанская	102	1	1	102	1,0	61	40	1
Полацкая	116	0	7	109	0,0	8	50	51
Пастаўская	38	0	0	38	0,0	0	10	28
Расонская	19	0	1	18	0,0	0	2	16
Сенненская	29	2	0	31	6,5	4	8	19
Талачынская	26	4	3	27	14,8	5	11	11
Ушацкая	28	0	4	24	0,0	7	8	9
Чашніцкая	52	0	0	52	0,0	1	24	27
Шаркаўшчынская	25	0	0	25	0,0	5	4	16
Шумілінская	27	1	4	24	4,2	3	11	10
Усяго па РЦБС	**860**	**24**	**22**	**862**	**2,8**	**164**	**265**	**433**
г.Віцебск	122	0	0	122	0,0	10	8	104
г.Наваполацк	72	2	0	74	2,7	3	19	52
Усяго па ГЦБС	**194**	**2**	**0**	**196**	**1,0**	**13**	**27**	**156**
УСЯГО па ЦБС	**1054**	**26**	**22**	**1058**	**2,5**	**177**	**292**	**589**
Абласная б-ка	116	9	0	125	7,2	10	36	79
УСЯГО	**1170**	**35**	**22**	**1183**	**3,0**	**187**	**328**	**668**

У 2022 годзе сродкі, атрыманыя ад выканання дадатковых паслуг, склалі 280,9 тыс. руб., што на 5,2% больш, чым ў 2021 годзе (2021 – 266,9 тыс. руб.).

Найвышэйшых паказчыкаў дасягнулі Аршанская ЦБС (29,8 тыс. руб.), ЦБС г. Наваполацка (25,8 тыс. руб.), Віцебская абласная бібліятэка (25,5 тыс. руб.), Полацкая РЦБС (19,7 тыс. руб.), Бешанковіцкая ЦБС (15,4 тыс. руб.), Браслаўская ЦБС (13,7 тыс. руб.).

Найбольшай папулярнасцю ў наведвальнікаў бібліятэк карысталіся такія паслугі, як выдача мастацкай літаратуры і перыядычных выданняў з фонду камерцыйнага абанемента і чытальных залаў, а таксама паслугі з выкарыстаннем тэхнічных сродкаў: раздрукоўка тэксту на прынтары, ксеракапіраванне.

Выкананню планавага паказчыка па аказанню платных паслуг насельніцтву садзейнічала таксама арганізацыя тэматычных масавых мерапрыемстваў супрацоўнікамі бібліятэк: танцавальных вечарын для дзяцей і дарослых, дзіцячых ранішнікаў, конкурсна-забаўляльных праграм, тэатралізаваных пастановак, выязных канцэртных праграм калектываў бібліятэк-клубаў, выстаў. Сярод платных паслуг Аршанскай ЦБС папулярнасцю карысталіся мерапрыемствы, праведзеныя ў рамках камерцыйных праектаў «Лето, дружба, сто улыбок!», «Нескучный вечер в библиотеке», «Новогодняя сказка», правядзенне тэматычных танцавальных вечароў. Карыстальнікі бібліятэк ЦБС г. Наваполацка наведвалі камерцыйныя выставы «Удивительный мир пауков» і «Котовыставка», квэсты і дні нараджэння, праведзеныя супрацоўнікамі бібліятэкі.

Кадры

Кадры – гэта адзін з важнейшых рэсурсаў бібліятэк. На 01.01.2023 г. у сістэме публічных бібліятэк Віцебскай вобласці было занята 1 086 бібліятэчных супрацоўнікаў, што на 3,5% менш, чым на канец мінулага года. Колькасць работнікаў з профільнай адукацыяй сярод іх – 655 чалавек (60,3%). Агульная штатная колькасць работнікаў бібліятэк складае 1 594,73 адзінкі (-51,47 да мінулага года).

На працягу 2022 года навучаліся ва ўстановах адукацыі на дзённай і завочнай формах навучання 25 супрацоўнікаў бібліятэк, з іх у Беларускім дзяржаўным універсітэце культуры і мастацтваў – 4, Магілёўскім дзяржаўным каледжы мастацтваў – 8, іншых установах – 6. Праходзілі перападрыхтоўку ў Інстытуце павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў установы адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» 7 чалавек. На рэспубліканскіх курсах павышэння кваліфікацыі павысілі прафесійны ўзровень 15 супрацоўнікаў. Віцебскі абласны цэнтр павышэння кваліфікацыі кіруючых работнікаў і спецыялістаў устаноў культуры наведалі 80 чалавек.

Па размеркаванні ў бібліятэкі Віцебскага рэгіёна прыбылі 7 маладых спецыялістаў. З мэтай аказання дапамогі маладым спецыялістам

у іх прафесійным станаўленні і працэсе адаптацыі на першым працоўным месцы над такімі супрацоўнікамі арганізавана настаўніцтва.

На канец разгледжанага перыяду ў бібліятэках вобласці налічвалася 47,75 вакантных штатных адзінак.

Узнагароды. Прэміі

Прафесійныя дасягненні супрацоўнікаў бібліятэк Віцебскай вобласці ў 2022 годзе былі адзначаны ўзнагародамі рознага ўзроўню.

Ганаровай граматай Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь за вялікі ўклад у рэалізацыю сацыяльнай палітыкі Рэспублікі Беларусь і шматгадовую плённую працу ў сферы культуры ўзнагароджана дырэктар Віцебскай абласной бібліятэкі імя У.І.Леніна **Таццяна Мікалаеўна Адамян**.

Граматай Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь узнагароджана загадчык аддзела бібліятэказнаўства Віцебскай абласной бібліятэкі імя У.І. Леніна **Наталля Аляксандраўна Пугачова**.

Ганаровай граматай Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта ўзнагароджана **Мяцеліца Алена Ігараўна**, дырэктар Сенненскай ЦБС.

Ганаровай граматай ўпраўлення культуры Віцебскага аблвыканкама ўзнагароджаны **Хомчанка Ірына Леанідаўна**, загадчык аддзела маркетынгу і сацыякультурнай дзейнасці; **Зарэмбіна Вольга Пятроўна**, бібліятэкар 2-й катэгорыі аддзела фарміравання бібліятэчнага фонду цэнтральнай гарадской бібліятэкі імя М. Горкага ЦБС г. Віцебска; **Найдзяновіч Іна Уладзіміраўна**, загадчык Крулеўшчынскай сельскай бібліятэкі філіялам № 29 Докшыцкай ЦБС; **Красноўская Таццяна Мікалаеўна**, загадчык аддзела маркетынгу цэнтральнай раённай бібліятэкі Сенненскай ЦБС; **Дударава Надзея Аляксандраўна**, загадчык аддзела маркетынгу і сацыякультурнай дзейнасці цэнтральнай раённай бібліятэкі Дубровенскай ЦБС; **Караваева Марыя Віктараўна**, дырэктар ЦБС г. Наваполацка, **Шыпуля Вольга Рыгораўна**, загадчык аддзела абслугоўвання і інфармацыі цэнтральнай раённай бібліятэкі Бешанковіцкай ЦБС.

Падзякай упраўлення культуры Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта ўзнагароджана **Палітава Жанна Анатолеўна**, загадчык дзіцячай бібліятэкі імя Н.К. Крупскай – філіяла № 8 Аршанскай ЦБС.

Граматай Віцебскай абласной арганізацыі Беларускага прафсаюза работнікаў культуры, інфармацыі, спорта і турызму ўзнагароджана **Мяцеліца Алена Ігараўна**, дырэктар Сенненскай ЦБС, **Самсонава Аксана Аляксандраўна**, бібліятэкар 2-ой катэгорыі аддзела абслугоўвання і інфармацыі цэнтральнай раённай бібліятэкі Талачынскай ЦБС.

Нагрудны знак узнагароды Узброеных сіл Рэспублікі Беларусь «За адзнаку ў ваенна-мемарыяльнай рабоце» атрымала **Дударава Надзея Аляксандраўна**, загадчык аддзела маркетынгу і сацыякультурнай дзейнасці Дубровенскай ЦБС.

Дадатак № 11
Табліца 11

КАМП’ЮТАРЫЗАЦЫЯ І АЎТАМАТЫЗАЦЫЯ БІБЛІЯТЭК ВІЦЕБСКАЙ ВОБЛАСЦІ

ЦБС	Сетка 2022	Камп’ютарыз. б-к 01.01.2023		% камп’ютарызацыі
		усяго	з іх у 2022	
Бешанковіцкая	13	13	0	100,0
Браслаўская	13	13	0	100,0
Верхнядзвінская	17	17	0	100,0
Віцебская	22	22	0	100,0
Глыбоцкая	24	24	0	100,0
Гарадоцкая	14	14	0	100,0
Докшыцкая	19	13	0	68,4
Дубровенская	17	17	1	100,0
Лепельская	16	16	0	100,0
Лёзненская	15	15	0	100,0
Мёрская	18	14	2	77,8
Аршанская	34	34	1	100,0
Полацкая	35	35	0	100,0
Пастаўская	19	19	0	100,0
Расонская	9	9	0	100,0
Сенненская	15	15	0	100,0
Талачынская	15	15	0	100,0
Ушацкая	9	9	0	100,0
Чашніцкая	16	16	0	100,0
Шаркаўшчынская	14	14	0	100,0
Шумілінская	14	14	0	100,0
Усяго па РЦБС	**368**	**358**	**4**	**97,3**
г.Віцебск	16	16	0	100,0
г.Наваполацк	7	7	0	100,0
Усяго па ГЦБС	**23**	**23**	**0**	**100,0**
УСЯГО па ЦБС	**391**	**381**	**4**	**97,4**
Абласная б-ка	1	1	0	**100,0**
УСЯГО	**392**	**382**	**4**	**97,4**
2021 год	420	398	16	94,8

	Объем бюджетного финансирования на комплектование библиотечных фондов и приобретение прав доступа к электронным информационным ресурсам, рублей						
	план	факт	%	в том числе: приобрет. (закупка) док.	приобрет. (закупка) СЗЛ	подписка	права доступа к электр. ресурсам
1	**6**	**7**	**8**	**9**	**9а**	**10**	**11**
Областная библиотека	**241309,21**	**241309,21**	**12,4**	**111560,52**	**10443,28**	**116206,02**	**13542,67**
ЦБС, в т. ч.							
Бешенковичская	72207,00	72206,76	**13,4**	33924,93	7573,98	35114,49	3167,34
Браславская	54800,00	54522,06	**13,0**	27439,32	11667,26	23466,78	3615,96
Верхнедвинская	65694,78	65694,78	**12,5**	32498,60	7785,89	29663,02	3533,16
Витебская	85526,84	85526,84	**13,2**	35886,60	11538,49	49640,24	0,00
Глубокская	112550,10	112550,10	**13,3**	57052,02	8488,32	54688,37	809,71
Городокская	96502,00	94630,67	**12,2**	36185,11	10023,10	54999,09	3446,47
Докшицкая	93170,00	93161,53	**12,8**	26132,20	11263,21	64408,36	2620,97
Дубровенская	85007,29	82931,78	**12,8**	22315,26	8701,77	60184,54	431,98
Лепельская	89422,98	89422,98	**12,2**	41375,24	10809,08	43610,67	4437,07
Лиозненская	73970,00	72504,44	**12,3**	22940,15	12238,78	48253,80	1310,49
Миорская	92 257,41	88198,61	**12,2**	52463,88	12814,12	35734,73	0,00
Оршанская	269608,98	266328,21	**13,2**	123757,60	26279,58	140546,39	2024,22
Полоцкая	276400,00	276388,18	**13,6**	132931,47	26099,92	139975,21	3481,50
Поставская	79428,53	79428,53	**12,7**	34592,63	18348,30	44835,90	0,00
Россонская	41417,36	41417,36	**12,3**	10915,72	2613,22	30501,64	0,00
Сенненская	61417,19	61417,19	**12,2**	22963,70	11074,42	36245,25	2208,24
Толочинская	70232,00	70231,34	**12,4**	24559,02	4235,43	44625,95	1046,37
Ушачская	61700,00	58620,73	**13,7**	25237,27	10071,28	32573,86	809,60
Чашникская	103368,89	103368,89	**12,2**	60329,61	12605,48	42229,57	809,71
Шарковщинская	54420,98	54420,98	**12,2**	19253,37	6344,55	34357,90	809,71
Шумилинская	63670,32	63669,38	**12,2**	21914,37	611,63	40594,30	1160,71
Всего по РЦБС	**2002772,65**	**1986641,34**	**12,8**	**864668,07**	**231187,81**	**1086250,06**	**35723,21**
г. Витебск	252200,49	250136,02	**12,2**	139966,83	58328,58	107497,29	2671,90
г. Новополоцк	154820,00	154391,55	**12,0**	100359,11	12767,47	48599,94	5432,50
Всего по ГЦБС	**407020,49**	**404527,57**	**12,1**	**240325,94**	**71096,05**	**156097,23**	**8104,40**
ВСЕГО	**2651102,35**	**2632478,12**	**12,7**	**1216554,53**	**312727,14**	**1358553,31**	**57370,28**

Падзяка Віцебскай абласной грамадскай арганізацыі «Беларускі саюз ветэранаў вайны ў Афганістане» вынесена **Ізаітка Марыне Валянцінаўне**, бібліятэкару аддзела бібліятэчнага маркетынгу цэнтральнай раённай бібліятэкі Глыбоцкай ЦБС.

Рашэннем Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта ад 21 красавіка 2022 года № 222 «Аб занясенні на дошку Гонару Віцебскай вобласці пераможцаў спаборніцтва 2021 года» сярод арганізацый, якія ажыццяўляюць дзейнасць у сферы культуры, арганізацыі адпачынку і забаў, дзяржаўная ўстанова **«Віцебская абласная бібліятэка імя У.І. Леніна»** была занесена на дошку гонару Віцебскай вобласці. За вялікую культурна-асветніцкую работу сярод насельніцтва на раённыя дошкі гонару занесены калектыў цэнтральнай раённай бібліятэкі ДУК **«Дубровенская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»** і **Марковіч Ірына Генадзеўна** – бібліятэкар Плінскай бібліятэкі Ушацкай ЦБС.

Падзяку Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта ў абласным аглядзе-конкурсе на лепшую арганізацыю ідэалагічнай работы ў працоўных калектывах Віцебскай вобласці за 2021 год ў намінацыі «Культура» атрымала дзяржаўная ўстанова культуры **«Бешанковіцкая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»**.

Напярэдадні Дня работнікаў культуры традыцыйна адбылося ўзнагароджанне лаўрэатаў абласной прэміі, якая ўручаецца Віцебскім аблвыканкамам за высокія творчыя дасягненні ў галіне культуры і мастацтва. Лепшым бібліятэчным работнікам прызнана загадчык аддзелам краязнаўства Віцебскай абласной бібліятэкі імя У.І.Леніна **Ларыса Іванаўна Рагачова.**

На пасяджэнні выніковай калегіі ўпраўлення культуры Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта адбылося прысуджэнне штогадовай прэміі за высокія творчыя дасягненні ў галіне культуры і мастацтва па выніках 2022 года:

- у намінацыі «Лепшая раённая (гарадская) бібліятэка» адзначана **цэнтральная бібліятэка імя У. Маякоўскага ЦБС г. Наваполацка**;
- у намінацыі «Лепшая сельская бібліятэка» адзначана **Кавалёўская сельская бібліятэка Лёзненскай ЦБС**;
- у намінацыі «Лепшая дзіцячая бібліятэка» адзначана **раённая дзіцячая бібліятэка – філіял № 1 імя У. Дубоўкі Пастаўскай ЦБС**.

Літаратурная прэмія імя Петруся Броўкі Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта

Прэмія імя нашага знакамітага земляка, ураджэнца Ушаччыны, зацверджана Віцебскім аблвыканкамам у 2012 годзе. За гэты час лаўрэатамі сталі 22 пісьменнікі і паэты, якія годна працягваюць літаратурныя традыцыі Віцебшчыны. Тэматыка іх твораў кранае розныя бакі жыцця, але на чале стаіць любоў да роднага краю, яго гераічнага мінулага.

У намінацыі **«Проза»** атрымаў узнагароду **Канстанцін Нілаў** за аповесць **«Копыская навэла»**, якая распавядае пра подзвіг удзельнікаў

партыйна-камсамольскага падполля і партызанскага руху ў Копысі Аршанскага раёна. Кніга выйшла ў беларускім выдавецтве «Звязда». Як патлумачыў аўтар, гэты твор на 70% мае дакументальную аснову. Пісьменнік абапіраўся на дакументы, успаміны нашчадкаў падпольшчыкаў, матэрыялы з сямейных архіваў.

У намінацыі **«Літаратура для дзяцей»** адзначана кніга **Тамары Красновай-Гусачэнка «Край родны, любімы»**. Гэта выданне ўвайшло ў школьную праграму па пазакласным чытанні для дзяцей малодшага ўзросту. У кнізе можна знайсці адказы на розныя пытанні, даведацца шмат цікавага пра пары года, народныя і хрысціянскія святы, звяроў і птушак.

Конкурсы

Вынікі ХХХ Рэспубліканскага конкурсу «Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры»

13 чэрвеня 2022 года загадам Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь № 123 зацверджаны вынікі ХХХ Рэспубліканскага конкурсу «Бібліятэка – асяродак нацыянальнай культуры». Па выніках конкурсу дыпломамі першай, другой і трэцяй ступені былі адзначаны 22 публічныя бібліятэкі, 5 бібліятэк прадстаўлены да заахвочвання. Сярод пераможцаў – 2 бібліятэкі Віцебскай вобласці.

У намінацыі «**За пошукавую і даследчую дзейнасць»**

Дыпломы другой ступені (40 базавых велічынь) атрымалі

- цэнтральная раённая бібліятэка ДУК «Дубровенская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма» (сярод гарадскіх бібліятэк) за работу па ўстанаўленні і ўвекавечванні імёнаў воінаў, якія загінулі, абараняючы Дубровенскі раён у гады Вялікай Айчыннай вайны, у рамках дзейнасці клуба «Поисковик», вядзенне суполак «Воінскія пахаванні Дубровенскага раёна» ў сацыяльных сетках, удзел у рабоце па ўсталяванні мемарыяльных комплексаў.
- філіял «Кавалёўская сельская бібліятэка-музей» ДУК «Лёзненская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма» (сярод сельскіх бібліятэк) за сабраны ў рамках праекта «Бабулін куфэрак» аб’ёмісты матэрыял па народных гульнях, кухні, звычаях, традыцыях і самабытнай культуры мясцовасці, які знайшоў адлюстраванне ў цыкле зборнікаў.

Вынікі VIII Рэспубліканскага конкурсу «Библиотека – центр духовного просвещения и воспитания»

4 лістапада 2022 года распараджэннем па Беларускай Праваслаўнай Царкве зацверджаны вынікі VIII Рэспубліканскага конкурсу «Библиотека – центр духовного просвещения и воспитания». Рэспубліканскае журы разглядала конкурсныя работы ад публічных бібліятэк Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь, бібліятэк устаноў

ИНФОРМАЦИЯ ОБ ОБЪЕМАХ БЮДЖЕТНОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ, НАПРАВЛЯЕМОГО НА КОМПЛЕКТОВАНИЕ ФОНДОВ БИБЛИОТЕК В 2022 ГОДУ

	Общий объем бюджетного финансирования на содержание библиотек, рублей		Объем бюджетного финасирования (без учета средств, затраченных по статьям 2.40.00.00 «Капитальные вложения в основные фонды» и 1.10.10.03 «Оплата текущего ремонта зданий и помещений», рублей	
	план	факт	план	факт
1	**2**	**3**	**4**	**5**
Областная библиотека	**2121720,00**	**2120119,88**	**1950983,00**	**1949384,72**
ЦБС, в т. ч.				
Бешенковичская	558569,12	550630,66	547739,12	539924,57
Браславская	427720,00	424005,07	421958,00	418243,74
Верхнедвинская	541430,00	530949,19	537587,00	527294,33
Витебская	730378,00	654663,60	721224,00	646244,07
Глубокская	967012,94	967012,94	848657,74	848657,74
Городокская	780655,11	780233,29	773620,11	773199,36
Докшицкая	753426,00	732338,48	747110,00	729448,54
Дубровенская	654223,04	654200,54	646756,88	646734,38
Лепельская	735985,60	735985,60	731935,52	731935,52
Лиозненская	594463,31	594457,96	588449,79	588445,11
Миорская	732647,56	730646,39	727448,91	725447,78
Оршанская	2140704,10	2078476,44	2073692,01	2012136,41
Полоцкая	2038979,00	2038972,03	2027238,00	2027232,24
Поставская	656799,91	652665,39	630938,00	626805,62
Россонская	351018,00	344420,56	342711,00	336238,53
Сенненская	514293,00	509801,95	506712,00	502266,27
Толочинская	588451,69	572560,78	583326,69	567437,73
Ушачская	427521,00	426467,36	427394,00	426340,36
Чашникская	862471,31	849902,18	856267,95	844149,72
Шарковщинская	600066,66	597430,61	447211,22	444575,17
Шумилинская	538717,33	532520,98	530169,33	524001,98
Всего по РЦБС	**16195532,68**	**15958342,00**	**15718147,27**	**15486759,17**
г. Витебск	2130170,81	2072968,12	2102812,52	2045871,21
г. Новополоцк	1317520,00	1314990,87	1286827,00	1284435,94
Всего по ГЦБС	**3447690,81**	**3387958,99**	**3389639,52**	**3330307,15**
ВСЕГО	**21764943,49**	**21466420,87**	**21058769,79**	**20766451,04**

ЦБС	Дакумента-выдача	Фонд	*Абарачаль-насць*	Паступіла	Выбыла
	2022				
Бешанковіцкая	66 907	99006	0,7	5696	3844
Браслаўская	86 066	77798	1,1	4232	3908
Верхнядзвінская	88 091	73233	1,2	3100	6315
Віцебская	193 985	192151	1,0	3614	16464
Глыбоцкая	141 857	155722	0,9	5728	9545
Гарадоцкая	83 405	82297	1,0	3272	13599
Докшыцкая	100 222	107831	0,9	4503	9050
Дубровенская	77 454	100561	0,8	4842	10115
Лепельская	134 059	102642	1,3	4770	10535
Лёзненская	58 382	55075	1,1	2379	2458
Мёрская	79 855	69820	1,1	2491	11999
Аршанская	219 356	239324	0,9	12512	9659
Полацкая	203 500	150610	1,4	8555	12218
Пастаўская	66 154	93748	0,7	3579	5722
Расонская	60 843	52592	1,2	2109	670
Сенненская	81 839	107240	0,8	3354	6264
Талачынская	48 111	75676	0,6	3446	14610
Ушацкая	49 467	52763	0,9	2658	39730
Чашніцкая	59 544	96724	0,6	2776	17409
Шаркаўшчынская	68 830	74521	0,9	3908	14504
Шумілінская	63 919	52518	1,2	2102	8494
Усяго па РЦБС	**2 031 846**	**2 111 852**	**1,0**	**89626**	**227112**
2021 год	2187516	2 261 819	1,0	95768	147951

адукацыі Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, бібліятэк, падведамасных Беларускаму Экзархату. У конкурсе прымала ўдзел адна бібліятэка Віцебскай вобласці.

У намінацыі **«Духоўна-маральнае выхаванне дзяцей і моладзі»**

Заахвочванне сярод бібліятэк, размешчаных у гарадской мясцовасці, атрымала

- Гарадоцкая цэнтральная раённая бібліятэка ДУК «Гарадоцкі культурна-асветніцкі цэнтр і сетка публічных бібліятэк».

Абласны конкурс кніжных кампазіцый «Праз кнігу ўбачыць краіну: BELARUS»

На працягу летніх месяцаў сярод супрацоўнікаў публічных бібліятэк Віцебскай вобласці праходзіў конкурс «Праз кнігу ўбачыць краіну: BELARUS», ініцыяваны абласной бібліятэкай і Віцебскай абласной арганізацыяй Беларускага прафесійнага саюза работнікаў культуры, інфармацыі, спорту і турызму. Для ўдзелу ў конкурсе бібліятэкары прадстаўлялі фотаздымкі, цэнтральным элементам якіх былі кнігі, звязаныя з Беларуссю. Сюжэты фотакампазіцый прысвячаліся традыцыйнай народнай культуры, гісторыі роднага краю, у іх адбіліся любоў да чытання і літаратуры, арыгінальны творчы падыход і гумар.

У журы конкурсу пад кіраўніцтвам дырэктара ДУ «Віцебская абласная бібліятэка імя У.І.Леніна» Таццяны Адамян былі запрошаны Алена Сабірава, старшыня Віцебскай абласной арганізацыі Беларускага прафсаюза работнікаў культуры, інфармацыі, спорту і турызму; Святлана Дзядзінкіна, галоўны спецыяліст галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы і па справах моладзі Віцебскага аблвыканкама; Дзмітрый Осіпаў, фотакарэспандэнт Рэдакцыі абласной газеты «Віцебскія весці»; Ганна Жукава, педагог аддзялення «Мастацтва і дызайн» філіяла «Віцебскі дзяржаўны тэхналагічны каледж» УА «Беларускі дзяржаўны тэхналагічны універсітэт»; Наталля Тарабука, дацэнт кафедры «Дызайну і моды» факультэта дызайну УА «Віцебскі дзяржаўны тэхналагічны універсітэт», член Беларускага саюза дызайнераў. Звярнуўшы ўвагу на разнапланавасць конкурсных здымкаў, судзейская калегія вырашыла не проста вызначыць пераможцаў зводнай колькасцю балаў, але і заахвоціць асобныя працы асабістымі прызамі членаў журы.

На конкурс было даслана 100 работ амаль з усіх куткоў Віцебшчыны. Конкурсныя работы ўражвалі сваёй разнастайнасцю. Бібліятэкары натхняліся сучаснай мастацкай літаратурай Беларусі і класікамі, энцыклапедычнымі выданнямі і краязнаўчай літаратурай, ваеннай прозай і дзіцячымі казкамі.

Згодна з рашэннем журы ўзнагароды пераможцам конкурсу і грашовыя прэміі ад Віцебскай абласной арганізацыі Беларускага прафсаюза работнікаў культуры, інфармацыі, спорту і турызму прысуджаны:

ГРАН-ПРЫ: фотакампазіцыя «Сцяжынкамі роднага краю» (Я.Колас «Сымон-музыка»), аўтар – Раіса Лукашэвіч, бібліятэкар 1 катэгорыі Звяняцкай сельскай бібліятэкі-філіяла № 30 ДУК «Талачынская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма».

I ПРЭМІЯ: фотакампазіцыя «Хлеб Беларусі» (фотаальбом «Хлеб Беларусі»), аўтар – Тамара Сцепулёнак, бібліятэкар 2 катэгорыі Узмёнскай сельскай бібліятэкі ДУК «Мёрская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма».

II ПРЭМІЯ: фотакампазіцыя «У партызанскай зямлянцы» (П.Лебедзеў «Мы – аляксееўцы: запіскі партызанскага разведчыка»), аўтар – Любоў Кісялёва, бібліятэкар Кавалёўскай сельскай бібліятэкі-музея ДУК «Лёзненская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма».

III ПРЭМІЯ: фотакампазіцыя «Крэпасць мужнасці і славы» (С.Бабранок «Ля сцен Брэсцкай крэпасці: запіскі ўдзельніка абароны»), аўтар – Іна Бандарэнка, загадчык аддзела абслугоўвання і інфармацыі Пастаўскай цэнтральнай раённай бібліятэкі ДУК «Пастаўская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма».

Персанальныя спецыяльныя прызы «За шчырасць і гарманічнасць вобразаў і высокую тэхнічнасць выканання» ад Дзмітрыя Осіпава ўручаны Леакадзіі Аляксеенка, бібліятэкару Сяляўшчынскай сельскай бібліятэкі (філіяла № 18) ДУК «Цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма Расонскага раёна», за кампазіцыю «Старонкі гісторыі ажываюць» і Раісе Лукашэвіч, бібліятэкару 1 катэгорыі Звяняцкай сельскай бібліятэкі-філіяла № 30 ДУК «Талачынская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма», за працу «Сцяжынкамі роднага краю».

Спецыяльны прыз «За крэатыўную атмасферу творчай работы» ад Наталлі Тарабука ўручаны Ганне Паўлючковай, бібліятэкару аддзела абслугоўвання і інфармацыі цэнтральнай раённай бібліятэкі ДУК «Лепельская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма», за кампазіцыю «І зноў у сэрцы струны рвуцца».

Спецыяльны прыз «За выдатны кадр і гульню слоў у назве «ИзумЛён» ад Ганны Жукавай уручаны Наталлі Гусевай, бібліятэкару Усценскай сельскай бібліятэкі – філіяла № 35 ДУК «Аршанская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма», за фотакампазіцыю «ИзумЛён».

Міжнародныя праекты, акцыі. Бібліятэчнае супрацоўніцтва

Публічныя бібліятэкі Віцебскай вобласці прымалі ўдзел у наступных мерапрыемствах міжнароднага ўзроўню:

– *Міжнародная патрыятычная акцыя «Голас памяці»* (арганізавана Міжнародным бібліятэчным цэнтрам ДБУК «Пскоўская абласная ўніверсальная навуковая бібліятэка», «Пскоўскай абласной спецыяльнай бібліятэкай для невідушчых і са слабым зрокам» сумесна з ДУ «Віцебская абласная бібліятэка»). Акцыя прызвана праз чытанні вершаў на рускай і беларускай мовах, мовах народаў Расіі і краін СНД падкрэсліць разнастайнасць творчых і тэматычных падыходаў да раскрыцця паняццяў

Дадатак № 9
Табліца 9

СЕЛЬСКІЯ БІБЛІЯТЭКІ

ЦБС	Сетка		Сельскае насельніцтва*		% ахопу	Чыта-чы	Навед-ванні	*Чыт.*	*Нав ед.*
	2021	2022	2021	2022	2022				
Бешанковіцка	10	10	7 296	7 004	45,9	3212	36530	20,8	11,
Браслаўская	10	10	13 232	12 791	33,0	4217	38955	20,4	9,2
Верхнядзвінск	14	14	12 034	11 564	39,6	4583	40668	19,2	8,9
Віцебская	21	19	33 884	33 450	29,5	9855	87710	19,7	8,9
Глыбоцкая	20	20	15 150	14 647	52,7	7714	57125	18,4	7,4
Гарадоцкая	15	12	8 714	8 400	54,4	4572	43851	18,2	9,6
Докшыцкая	18	16	12 499	12 173	44,8	5455	49401	18,4	9,1
Дубровенская	16	15	7 112	6 873	50,7	3488	45948	22,2	13,
Лепельская	15	14	14 154	13 840	42,0	5810	50511	23,1	8,7
Лёзненская	13	13	9 070	8 676	36,1	3130	29567	18,7	9,4
Мёрская	17	15	9 400	9 074	40,4	3664	35078	21,8	9,6
Аршанская	22	21	22 413	22 318	50,8	11337	79455	19,3	7,0
Полацкая	24	24	19 723	19 181	46,9	8989	91414	22,6	10,
Пастаўская	16	14	11 008	10 541	31,5	3325	30588	19,9	9,2
Расонская	8	8	4 192	4 060	57,1	2319	21661	26,2	9,3
Сенненская	12	12	10 479	10 016	39,2	3927	46286	20,8	11,
Талачынская	14	12	9 672	9 158	32,5	2976	19893	16,2	6,7
Ушацкая	14	8	6 556	6 179	53,7	3316	22547	14,9	6,8
Чашніцкая	13	12	7 824	7 473	43,2	3227	26881	18,5	8,3
Шаркаўшчын	14	12	7 950	7 602	48,0	3646	31815	18,9	8,7
Шумілінская	12	10	7 619	7 294	41,3	3014	39779	21,2	13,
Усяго па	**318**	**291**	**249**	**242 314**	**42,0**	**101 776**	**925663**	**20,0**	**9,1**
2021 год					44,0	109 919	973599	19,9	8,9

Працяг табліцы 8

ЦБС	**ВЫБЫЛА** ў 2022 усяго	**ФОНД** на канец 2022 года	**% абнаўлення фонду**	**% выканання нарматыву на кампл.**
Бешанковіцкая	7324	183303	4,5	13,4
Браслаўская	8935	172577	3,5	13,0
Верхнядзвінская	11858	120552	4,3	12,5
Віцебская	19441	264840	1,9	13,2
Глыбоцкая	13793	278930	3,8	13,3
Гарадоцкая	16636	164999	4,0	12,2
Докшыцкая	12118	194879	3,7	12,8
Дубровенская	13381	165001	4,1	12,8
Лепельская	13733	175265	4,6	12,2
Лёзненская	4563	113727	4,0	12,3
Мёрская	16123	137317	4,0	12,2
Аршанская	28033	719633	3,4	13,2
Полацкая	30709	507790	4,1	13,6
Пастаўская	8791	203508	3,8	12,7
Расонская	8321	88296	4,1	12,3
Сенненская	10841	190121	3,1	12,2
Талачынская	16762	142200	4,3	12,4
Ушацкая	55258	94203	4,3	13,7
Чашніцкая	26667	232003	3,3	12,2
Шаркаўшчынская	17541	130810	4,2	12,2
Шумілінская	10890	109333	4,1	12,2
Усяго па РЦБС	**351718**	**4389287**	**3,7**	
г.Віцебск	11110	741084	2,4	12,2
г.Наваполацк	15628	394723	2,5	12,0
Усяго па ГЦБС	**26738**	**1135807**	**2,5**	
УСЯГО па ЦБС	**378456**	**5525094**	**3,5**	
Абласная б-ка	15159	674180	1,4	12,4
УСЯГО	**393615**	**6199274**	**3,2**	**12,7**

«вайна» і «перамога», узмацніць важнасць фарміравання і падтрымання калектыўнай памяці аб Перамозе над фашызмам у Вялікай Айчыннай вайне. Тэматыка твораў для прачытання – «Вайна», «Перамога», «Пераемнасць памяці пра подзвіг і гераізм».

— *Міжнародны конкурс «Была вайна...» (г. Казань, Рэспубліка Татарстан)* (у рамках рэалізацыі Міжнароднага інавацыйнага праекта «Мая Айчына»). Н.Дударава, загадчык аддзела маркетынгу і сацыякультурнай дзейнасці Дубровенскай ЦБС з праектам «Увекавечанне памяці салдат, якія загінулі на Дубровенскай зямлі» і С.Калеснікава, кіраўнік народнага аматарскага аб’яднання «Сучаснік» Верхнядзвінскай ЦРБ імя Т.Хадкевіча атрымалі дыпломы І і ІІ ступені адпаведна.

— *V Міжнародная акцыя «Читаем Григорьева вместе»* (арганізавана Бібліятэкай-цэнтрам зносін і інфармацыі імя І.Грыгор’ева УК «Цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма» г. Пскова). У акцыі прымалі ўдзел бібліятэчныя сістэмы Браслаўскага, Гарадоцкага раёнаў.

— *XI паэтычны фестываль «Руднянские зори» (Смаленская вобласць).* У мерапрыемстве прынялі ўдзел удзельнікі народнага аматарскага літаратурнага аб’яднання «Пад абажурам» Лёзненскай цэнтральнай раённай бібліятэкі.

— *Міжнародны праект «Адукацыйная калабарацыя бібліятэк Садружнасці-2022» (г. Масква і г. Ніжні Ноўгарад)* у рамках праграмы кароткатэрміновых азнаямленчых паездак у Расійскую Федэрацыю маладых прадстаўнікоў палітычных, грамадскіх, навуковых і дзелавых колаў замежных дзяржаў «Новае пакаленне». У праекце, рэалізаваным Расійскай дзяржаўнай бібліятэкай сумесна з Россупрацоўніцтвам, прынялі ўдзел спецыялісты Віцебскай абласной бібліятэкі і Полацкай РЦБС. Праект уключаў двухэтапнае завочна-вочнае навучанне маладых спецыялістаў. На завочным этапе праходзілі практычныя заняткі па тэмах «Лічбавае асяроддзе і бібліятэка», «Інавацыі ў бібліятэцы», «Камунікацыйны менеджмент: псіхалогія кіравання». У рамках вочнага этапу праекта супрацоўнікі прынялі ўдзел у XXVI Штогадовай канферэнцыі РБА ў Ніжнім Ноўгарадзе – «Бібліятэчнай сталіцы Расіі 2022 года» – прынялі ўдзел у паседжаннях Секцый РБА, наведалі Расійскую дзяржаўную бібліятэку для моладзі, Расійскую дзяржаўную дзіцячую бібліятэку і Расійскую дзяржаўную бібліятэку.

— *Міжнародны адукацыйны анлайн-праект «Сучасная бібліятэка».* Удзельнікам стала раённая дзіцячая бібліятэка імя У.Дубоўкі Пастаўскай ЦБС. для шырокай аўдыторыі была праведзена лекцыя «Культурна-дасугавая дзейнасць Пастаўскай раённай дзіцячай бібліятэкі імя Уладзіміра Дубоўкі».

1 красавіка паміж МУ «Цэнтральная бібліятэка МОГА «Ухта» (Рэспубліка Комі) і ДУК «Глыбоцкая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма» падпісана пагадненне аб супрацоўніцтве.

22–23 чэрвеня дэлегацыя Наваполацкага гарвыканкама наведала з рабочым візітам горад-пабрацім Электрасталь (Расія). Яе удзельнікам была і дырэктар ЦБС Марыя Караваева. У рамках візіту дэлегацыя была запрошана на працоўную сустрэчу па абмене прафесійнымі навыкамі. Удзельнікі дэлегацыі пазнаёміліся з работай бібліятэчнай сістэмы г. Электрасталь па развіцці праекта «Сямейныя чытанні», з метадамі работы з сямейнай аўдыторыяй, а таксама з працэсам інтэграцыі бібліятэк у культурную прастору сучаснага горада.

4 верасня супрацоўнікі Віцебскай абласной і Гарадоцкай цэнтральнай раённай бібліятэк прынялі ўдзел у днях Віцебскай вобласці ў горадзе Пскове. Мэтай мерапрыемства было развіццё партнёрскіх і сяброўскіх адносін, якія дазваляюць рэалізоўваць сумесныя праекты. Супрацоўнікі абласной бібліятэкі прынялі ўдзел у выставе «Культурная спадчына Віцебскай вобласці» з кніжнай экспазіцыяй «Вытокі беларускай духоўнасці. Гонар і слава роднага краю». Гарадоцкая цэнтральная раённая бібліятэка арганізавала паэтычную пляцоўку «Гарадоцкі Парнас», на якой госці свята даведаліся пра знакамітага ўраджэнца Гарадоцкай зямлі Канстанціна Вераніцына і штогадовы брэндавы фестываль, што ладзіцца ў яго гонар.

АРГАНІЗАЦЫЯ І ЗМЕСТ БІБЛІЯТЭЧНАГА АБСЛУГОЎВАННЯ

Бібліятэкі Віцебшчыны ў 2022 годзе пазіцыянавалі сябе як цэнтры чытання, краязнаўства, захавання нацыянальнай спадчыны і культурных традыцый. Усяго ў бібліятэках Віцебскага рэгіёну праведзена 28,1 тыс. мерапрыемстваў, у т.л. 18,9 тыс. – для дзяцей і падлеткаў. Культурна-асветніцкія мерапрыемствы былі прысвечаны гістарычным, літаратурным, памятным і краязнаўчым датам: Году гістарычнай памяці, 140-годдзю класікаў беларускай літаратуры Я.Купалы і Я.Коласа, святочным і юбілейным датам беларускага календара, а таксама іншым знакавым падзеям.

Сацыякультурныя мерапрыемствы і праекты да Года гістарычнай памяці

На працягу года тэма зберажэння гістарычнай памяці гучала ў бібліятэках вобласці падчас дыялогавых пляцовак, форумаў, круглых сталоў з удзелам кіраўнікоў дзяржаўных органаў, экспертаў, прадстаўнікоў грамадскіх аб’яднанняў.

12 сакавіка ў Палацы культуры ў Оршы прайшла цырымонія адкрыцця **рэспубліканскай акцыі «Орша – культурная сталіца Беларусі-2022»**, у рамках якой была арганізавана дыялогавая пляцоўка «Роля ўстаноў культуры ў Год гістарычнай памяці» пры ўдзеле Міністра культуры Рэспублікі Беларусь А. Маркевіча.

Дадатак № 8
Табліца 8

СТАН БІБЛІЯТЭЧНЫХ ФОНДАЎ

ЦБС	**ФОНД** на канец 2021 года	**ПАСТУПІЛА Ў 2022**		
		усяго	СЗЛ	агучанай літ.
Бешанковіцкая	182371	8256	500	6
Браслаўская	175439	6073	1253	19
Верхнядзвінская	127249	5161	649	22
Віцебская	279247	5034	870	0
Глыбоцкая	282106	10617	658	30
Гарадоцкая	175089	6546	824	20
Докшыцкая	199861	7136	1406	68
Дубровенская	171692	6690	754	0
Лепельская	180857	8141	853	6
Лёзненская	113742	4548	923	12
Мёрская	147995	5445	836	2
Аршанская	723486	24180	2190	91
Полацкая	517607	20892	2074	78
Пастаўская	204609	7690	1589	7
Расонская	93032	3585	195	10
Сенненская	195158	5804	898	9
Талачынская	152799	6163	359	22
Ушацкая	145428	4033	646	17
Чашніцкая	251022	7648	1022	20
Шаркаўшчынская	142823	5528	505	10
Шумілінская	115719	4504	1412	0
Усяго па РЦБС	**4577331**	**163674**	**20416**	**449**
г.Віцебск	734098	18096	**3908**	181
г.Наваполацк	400398	9953	847	71
Усяго па ГЦБС	**1134496**	**28049**	**4755**	**252**
УСЯГО па ЦБС	**5711827**	**191723**	**25171**	**701**
Абласная б-ка	679643	9696	576	160
УСЯГО	**6391470**	**201419**	**25747**	**861**

ЦБС	ДАКУМЕНТАВЫДАЧА			
	пл./мін да 2021	у сярэд. на б-ку	Абарачаль-насць 2022	Кнігазабяспе-чанасць 2022
Бешанковіцкая	5 026	13007	0,9	21,3
Браслаўская	-4 951	15098	1,1	18,6
Верхнядзвінская	-2 234	10709	1,5	12,3
Віцебская	-12 141	12283	1,0	19,3
Глыбоцкая	-27 306	12747	1,1	17,3
Гарадоцкая	-13 320	15833	1,3	13,6
Докшыцкая	-19 359	11748	1,1	15,8
Дубровенская	-8 326	9105	0,9	19,1
Лепельская	3 436	18776	1,7	12,7
Лёзненская	1 538	9293	1,2	14,7
Мёрская	-5 487	9860	1,3	13,9
Аршанская	6 821	28408	1,3	15,3
Полацкая	19 563	23417	1,6	11,3
Пастаўская	-6 276	10946	1,0	18,3
Расонская	-6 063	13481	1,4	18,3
Сенненская	-15 185	14113	1,1	18,2
Талачынская	-6 686	11623	1,2	14,7
Ушацкая	-25 793	12740	1,2	12,4
Чашніцкая	-67 876	17209	1,2	15,9
Шаркаўшчынская	-6 969	10149	1,1	15,6
Шумілінская	-33 033	12678	1,6	11,8
Усяго па РЦБС	**-224 621**	**15084**	**1,3**	**15,1**
г.Віцебск	42 409	59110	1,3	11,8
г.Наваполацк	-98 491	63103	1,1	13,5
Усяго па ГЦБС	**-56 082**	**60325**	**1,2**	**12,3**
УСЯГО па ЦБС	**-280 703**	**17745**	**1,3**	**14,5**
Абласная б-ка	-20 504	**667512**	1,0	20,5
УСЯГО	**-301 207**	**19403**	**1,2**	**14,9**
2021 год		18827	1,2	14,9

Дыялогавыя пляцоўкі пры ўдзеле старшыні Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў У.Цярэнцева адбыліся на базе Кіраўскай бібліятэкі Віцебскай РЦБС і ў Сенненскай цэнтральнай раённай бібліятэцы. Значэнне гісторыка-культурнай спадчыны рэгіёнаў, выхаванне патрыятызму ў моладзі абмяркоўваліся падчас **круглых сталоў** «Гісторыя нас аб’ядноўвае» (Гарадоцкі культурна-асветніцкі цэнтр і сетка публічных бібліятэк), «Моладзь і патрыятызм: грані ўзаемадзеяння» (Чашніцкая РЦБС), «Мы будзем вечна памятаць подзвіг герояў-землякоў» (Верхнядзвінская ЦБС) і інш.

Тэматыцы Года гістарычнай памяці прысвячаліся **выставы архіўных дакументаў, кніжныя і мастацкія выставы**. У цэнтральнай гарадской бібліятэцы імя М.Горкага ЦБС г. Віцебска створана інтэрактыўная выстава аб помніках воінам-абаронцам часоў Вялікай Айчыннай вайны «Віцебск. Старонкі гісторыі». Ва ўстановах культуры Браслаўскага раёна на працягу года працаваў перасоўны выставачны праект «2022 – Год гістарычнай памяці», арганізаваны Браслаўскім раённым аб’яднаннем музеяў і ЦБС Браслаўскага раёна. У Кіраўскай сельскай бібліятэцы Віцебскай РЦБС да Дня Перамогі была прэзентавана мастацкая выстава «Вялікая Айчынная вайна ў творах віцебскіх мастакоў». У цэнтральнай раённай бібліятэцы Верхнядзвінскай ЦБС была прадстаўлена ўнікальная фотавыстава «Захоўваем памяць. Ганарымся Перамогай», на якой экспанаваліся сучасныя фотаздымкі ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны і фотаздымкі іх маладосці і ваенных часоў. ЦБС г.Наваполацка сумесна з гарадскім музеем і рэдакцыяй газеты «Наваполацк сёння» арганізавалі да Дня горада перасоўную выставу архіўных дакументаў, фотадакументаў і выданняў па гісторыі горада «Горад мары». 10 верасня 2022 года ў дзень горада Чашнікі цэнтральнай бібліятэкай арганізавана выстава «Генацыд у Беларусі. Памяць не памірае», Выстава стала вынікам раённага конкурсу-выставы творчых работ «Памяць і боль беларускай зямлі», у якім прынялі ўдзел творчыя калектывы і аматарскія аб’яднанні, работнікі ўстаноў культуры, адукацыі і прадпрыемстваў горада і раёна. Конкурс праводзіўся па наступных намінацыях: «Дэкаратыўнае пано», «Сюжэтная кампазіцыя», «Кніга Памяці і Смутку».

Правядзенне мерапрыемстваў, прысвечаных **датам населеных пунктаў** садзейнічала захаванню памяці аб іх стварэнні і развіцці.

Супрацоўнікамі Полацкай РЦБС да *1160-годдзя Полацка* была арганізавана бібліятэчная пляцоўка, на якой выступалі паэты і творчыя калектывы рэгіёна. У насычанай і разнастайнай праграме былі кніжныя і ілюстраваныя выстаўкі, творчая лабараторыя «Малюем сімвалы Радзімы», акцыя «100 прычын, чаму я люблю Полацк», майстар-класы па каліграфіі і маляванні на тканіне, музычныя, паэтычныя нумары.

Цэнтральная раённая бібліятэка да *575-годдзя* з першага ўпамінання ў гістарычных крыніцах г.п. Бешанковічы рэалізавала праект «Маёй сілы крыніца – родны край – Бешанковічы», у рамках якога праведзена 11 мерапрыемстваў, падрыхтавана 4 выданні (буклет «Партрэт героя» да 100-годдзя з дня нараджэння Героя Савецкага Саюза М.Ткачонка,

зборнік артыкулаў «Листая прошлого страницы», набор паштовак «Путешествие по Бешенковичам», бюлетэнь «У назве кожнай вуліцы свая гісторыя»). На гарадскім свяце, прысвечаным гэтай даце, цэнтральная раённая бібліятэка прыняла актыўны ўдзел з акцыяй «Маё мястэчка. Мая вуліца. Мой дом». На афармленым бібліятэкай стэндзе была размешчана карта з вуліцамі і дамамі, а таксама кароткая інфармацыя аб людзях, у гонар якіх названы вуліцы. Падчас рэалізацыі праекта адбылася прэзентацыя навукова-папулярнай кнігі «Нарысы Бешанковіцкага краю», якая выйшла ў выдавецтве «Беларусь». Над яе стварэннем працавала вялікая колькасць неабыякавых людзей. Дапамогу аўтарам – Анатолю Крачкоўскаму, Максіму Чарняўскаму, Станіславу Леаненку, Аляксандру Вашанаву, Міхаілу Чарняўскаму і Марыне Біруковай – аказалі супрацоўнікі раённага выканаўчага камітэта, раённага Савета дэпутатаў, устаноў і арганізацый горада. На прэзентацыі перад прысутнымі выступілі прадстаўнікі ўлады раёна, аўтары тэкстаў, фатографы.

Супрацоўнікі Сенненскай ЦБС прынялі ўдзел у раённым свяце, *прысвечаным 580-годдзю* роднага горада. Ля цэнтральнай бібліятэкі разгарнулася фотагалерэя «У аб’ектыве – горад з гісторыяй», арганізавана выстава карцін В.Бандарэвіча, прайшоў святочны канцэрт.

21 мая ў філіяле «Чкалаўская гарпасялковая бібліятэка» Лёзненскай ЦБС адбылося ўрачыстае **адкрыццё мемарыяльнай дошкі,** а таксама **гістарычнага пакою**, прысвечанага працоўнай дзейнасці **прадпрыемства «Сельгастэхніка»**.

Бібліятэкі раскрывалі сваю дзейнасць па патрыятычным выхаванні і грамадзянскім станаўленні асобы ў доўгатэрміновых **праграмах і праектах**. Вялася праца над праектамі ЦБС г. Віцебска «Віцебск: старонкі гісторыі», «Лёсы Перамогі», «Час Мужнасці». Грамадзянска-патрыятычны праект «Жыву ў Беларусі і тым ганарусся» ладзіла ЦБС Браслаўскага раёна сумесна з установамі адукацыі г. Браслава. У сакавіку Аршанскай ЦБС створана камбінаваная **краязнаўчая база даных «Гонар Аршанскай зямлі – пісьменнікі Галіна і Сяргей Трафімавы»**. У рамках праекта «Адкрывай свой родны край», прысвечанага пісьменніку Я.Сіпакову, створаны альбом «Жыццёвы шлях у фотаздымках», праведзены конкурс малюнкаў, а таксама конкурс сачыненняў і эсэ па кнігах пісьменніка. Працягвае рэалізацыю праект па стварэнні базы даных «Кнігі з бібліятэкі Я.Сіпакова з аўтографамі вядомых беларускіх пісьменнікаў», які генерыруецца цэнтральнай бібліятэкай імя А.С.Пушкіна, Зубрэвіцкай сельскай бібліятэкай імя Я.Сіпакова і Зубрэвіцкай сярэдняй школай Аршанскага раёна.

Віцебская РЦБС падрыхтавала да друку **бібліяграфічны паказальнік «Віцебскія Хатыні»**, прысвечаны спаленым вёскам. У Віцебскім раёне гітлераўцы правялі 8 буйных карных экспедыцый, у ходзе якіх было поўнасцю знішчана 160 вёсак, расстраляна, спалена жывымі і закатавана 8 408 жыхароў. Паказальнік знаёміць чытача з літаратурай, якая адлюстроўвае падзеі Вялікай Айчыннай вайны ў рэгіёне.

Дадатак № 7
Табліца 7

ДАКУМЕНТАВЫДАЧА

ЦБС	Фонд 2022	+/- да 2021	ДАКУМЕНТАВЫДАЧА			
			Выканана 2021	План 2022	Выканана / Факт	% выкан.
Бешанковіцкая	183 303	932	164 068	147 500	169 094	114,6
Браслаўская	172 577	-2862	201 223	193 000	196 272	101,7
Верхнядзвінская	120 552	-6697	184 288	176 470	182 054	103,2
Віцебская	264 840	-14407	282 377	268 080	270 236	100,8
Глыбоцкая	278 930	-3176	333 225	302 080	305 919	101,3
Гарадоцкая	164 999	-10090	234 983	217 000	221 663	102,1
Докшыцкая	194 879	-4982	242 567	224 000	223 208	99,6
Дубровенская	165 001	-6691	163 117	136 400	154 791	113,5
Лепельская	175 265	-5592	296 982	286 500	300 418	104,9
Лёзненская	113 727	-15	137 859	139 350	139 397	100,0
Мёрская	137 317	-10678	182 970	170 215	177 483	104,3
Аршанская	719 633	-3853	959 064	940 000	965 885	102,8
Полацкая	507 790	-9817	800 046	800 000	819 609	102,5
Пастаўская	203 508	-1101	214 258	199 300	207 982	104,4
Расонская	88 296	-4736	127 395	123 200	121 332	98,5
Сенненская	190 121	-5037	226 885	210 700	211 700	100,5
Талачынская	142 200	-10599	181 036	176 120	174 350	99,0
Ушацкая	94 203	-51225	140 454	116 300	114 661	98,6
Чашніцкая	232 003	-19019	343 216	272 100	275 340	101,2
Шаркаўшчынская	130 810	-12013	149 052	131 420	142 083	108,1
Шумілінская	109 333	-6386	210 525	165 000	177 492	107,6
Усяго па РЦБС	**4389287**	**-188044**	**577590**	**5394735**	**5550969**	**102,9**
г.Віцебск	741 084	6986	903 354	945 750	945 763	100,0
г.Наваполацк	394 723	-5675	540 213	441 000	441 722	100,2
Усяго па ГЦБС	**1135807**	**1311**	**1443567**	**1386750**	**1387485**	**100,1**
УСЯГО па ЦБС	**5525094**	**-186733**	**7219157**	**6781485**	**6938454**	**102,3**
Абласная б-ка	674 180	**-5463**	688 016	700 000	667 512	95,4
УСЯГО	**6199274**	**-192196**	**7907173**	**7481485**	**7605966**	**101,7**
2021 год						99,4

Працяг табліцы 6

ЦБС	Насельніцтва	Заданне (Культура Беларусі)	Факт	НАВЕДВАННІ		
				пл./ мін. да 2021	у сярэд. на б-ку	Наведвальнасць 2022
Бешанковіцкая	13913	6014	6422	22	6421	9,7
Браслаўская	23735	3582	3592	-1 792	6366	8,9
Верхнядзвінская	19518	3665	4237	2 089	4456	7,8
Віцебская	34821	3368	3455	-1 439	5241	8,4
Глыбоцкая	34094	3527	3965	-1 900	5057	7,5
Гарадоцкая	21117	4826	5242	-1 503	6969	8,1
Докшыцкая	21424	5574	5806	-4 785	5673	8,7
Дубровенская	13730	5932	6423	-4 909	5144	10,1
Лепельская	31059	3688	3858	-614	7292	8,4
Лёзненская	15354	4473	6518	3 894	4871	9,5
Мёрская	18358	4265	4376	676	4262	7,8
Аршанская	143725	2313	2519	897	9257	6,7
Полацкая	100848	3369	3748	-2 932	10076	7,8
Пастаўская	33010	3536	3886	6 599	4920	8,4
Расонская	8730	4954	5257	-2 513	4628	8,7
Сенненская	19694	5413	5749	1 736	7108	10,2
Талачынская	22745	3153	3548	-738	4486	6,9
Ушацкая	12056	4354	4558	-4 051	5637	6,7
Чашніцкая	27635	5904	6103	-27 425	7438	8,2
Шаркаўшчынская	13847	5117	5577	-3 615	4899	8,2
Шумілінская	16819	6127	6520	-2 207	6920	10,5
Усяго па РЦБС	**646232**			**-44 510**	**6385**	**8,1**
г.Віцебск	360419	1426	1458	16 720	28174	7,2
г.Наваполацк	97182	2305	2410	11 521	26885	6,5
Усяго па ГЦБС	**457601**			**28 241**	**27782**	**6,9**
УСЯГО па ЦБС	**1103833**			**-16 269**	**7643**	**7,8**
Абласная б-ка	360419	1655	2103	358 092	146872	4,5
УСЯГО	**1103833**	**4553**	**5197**	**341 823**	**7999**	**7,6**
2021 год	1120364	4292	4815		7514	7,4

Дзяржаўныя святы і памятныя даты

У бібліятэках вобласці да *Дня Дзяржаўнага герба і Дзяржаўнага сцяга Рэспублікі Беларусь* афармляліся пастаянна дзеючыя выставы, адбываліся гутаркі аб сімвалах, тэматычныя вечары з удзелам падрастаючага пакалення: «Сімвалы адзінства і славы», «У сімвалах – гісторыя краіны», «Сваю сімволіку ведай і беражы» і інш.

Для розных катэгорый карыстальнікаў да *Дня Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь* былі праведзены прававыя гадзіны, гутаркі, віктарыны. У бібліятэцы імя У.Караткевіча ЦБС г.Наваполацка на працягу тыдня праходзіла **серыя дзелавых гульняў** «Закон пра мяне, мне пра закон» і турнір юных праваахоўнікаў «З маленства ведай свае правы».

Да *Дня Перамогі* ў Вялікай Айчыннай вайне ў бібліятэках вобласці было арганізавана больш за 50 патрыятычных акцый, 345 кніжных выстаў, праведзена больш за 450 тэматычных мерапрыемстваў (канцэрты, літаратурна-музычныя і тэатралізаваныя кампазіцыі, урокі мужнасці, квэсты, віктарыны).

У бібліятэках ЦБС г. Віцебска сумесна з установамі адукацыі традыцыйна прайшла акцыя памяці ўсіх загінуўшых у гады Вялікай Айчыннай вайны «Дзень белых жураўлёў». Для вучняў сярэдніх школ горада праведзены марафон памяці «Я раскажу вам аб вайне» (бібліятэка імя С.Маршака), літаратурна-музычная кампазіцыя «Праздник со слезами на глазах» (бібліятэка імя Л.Талстога). У цэнтральнай гарадской бібліятэцы імя М.Горкага адбылася **прэзентацыя кнігі члена Саюза пісьменнікаў Беларусі Андрэя Герашчанкі «Бельчонок»**. Трэба адзначыць, што прэзентацыі кнігі для дзяцей праведзены таксама ў Віцебскай абласной бібліятэцы пры ўдзеле аўтара і ў ЦБС г.Наваполацка, дзе была арганізавана сустрэча з выдаўцамі і мастаком-ілюстратарам выдання.

7 мая ў рамках паэтычнага open-air «Стихи над городом» на пляцоўцы ля памятнага знака «Полацк – геаграфічны цэнтр Еўропы» прайшла **літаратурна-музычная кампазіцыя «Перамога. Адна на ўсіх»** з удзелам пісьменнікаў і калектываў мастацкай самадзейнасці. У гарадскім **конкурсе чытальнікаў паэзіі «Войны победная строка»**, арганізаваным ЦБС г.Наваполацка сумесна з грамадскім аб'яднаннем «Белая Русь», прынялі ўдзел прадстаўнікі ўсіх навучальных устаноў горада.

Цэнтральныя бібліятэкі вобласці прымалі ўдзел у раённых святах, прысвечаных Дню Перамогі. Супрацоўнікі Аршанскай ЦБС арганізавалі ў гарадскім парку **бібліялакацыю «Подзвігу доблесці слава і гонар!»**, дзе былі прадстаўлены кніжныя выставы, праводзіліся акцыі, гульні, конкурсы, арганізаваны фотазона і арт-студыя.

Дню ўсенароднай памяці ахвяр Вялікай Айчыннай вайны і генацыду беларускага народа быў прысвечаны **аўтапрабег «Памятныя мясціны Заронаўскага сельскага Савета»**, які здзейснілі бібліятэка з актывам чытачоў сумесна з музеем «Гісторыя Заронаўскага краю». Удзельнікі вандроўкі наведалі 9 воінскіх пахаванняў у розных вёсках Віцебскага раёна, ушанавалі памяць загінуўшых, усклалі кветкі. Экскурсаводам

аўтапрабега з’явілася Людміла Нікіціна, кіраўнік музея, якая расказала пра гісторыю ўзнікнення кожнага воінскага пахавання і вызвалення вёскі Заронава.

Да *Дня Незалежнасці Рэспублікі Беларусь* дзеці са спартыўна-аздараўленчага лагера ТАК «Лосвіда» разам з бібліятэкарам Прудніцкай сельскай бібліятэкі Гарадоцкага раёна адправіліся ў **пешы паход «Подвиг ценою в жизнь»**. Першым пунктам прызначэння стаў абеліск, устаноўлены ў вёсцы Пруднікі ў гонар аб 300 земляках, якія загінулі на франтах Вялікай Айчыннай вайны. Працягнуўся шлях удзельнікаў пахода да Алеі Герояў у Гарадку і абноўленага мемарыяльнага комплексу «Пантэон памяці» ва ўрочышчы Вараб’ёвы горы.

Да *Дня народнага адзінства* ў Цэнтральнай бібліятэцы імя У.Маякоўскага ЦБС г.Наваполацка адкрылася **інтэрактыўная выстава «Подвиги и судьбы партизан в документах»**, заснаваная на дакументах і матэрыялах сумеснага маштабнага інтэрнэт-праекта выдавецкага дома «Беларусь сегодня» і Нацыянальнага архіва Беларусі «Партизаны Беларуси», дзяржаўнага архіва кінафотафонадакументаў. На выставе былі прадстаўлены гістарычныя фатаграфіі часоў Вялікай Айчыннай вайны, узнагародныя лісты і баявыя характарыстыкі партызан і падпольшчыкаў, якія дзейнічалі на тэрыторыі Беларусі ў час Вялікай Айчыннай вайны. Праз інтэрактыўны стэнд можна было знайсці інфармацыю аб сваіх гераічных продках з ліку партызан і падпольшчыкаў. З 22 па 29 верасня супрацоўнікамі бібліятэкі праведзена 23 экскурсіі для навучэнцаў 6–11-х класаў адукацыйных устаноў г. Наваполацка, членаў ваенна-патрыятычнага клуба «Сокал», маладых спецыялістаў ААТ «Нафтан», завода «Палімір».

Бібліятэкі Шаркаўшчынскага раёна арганізавалі і правялі літаратурна-патрыятычны марафон «Мы адзін народ – у нас адна краіна» (цэнтральная раённая бібліятэка), літаратурна-гістарычную гульню «Беларусь і беларусы» (Германавіцкая сельская бібліятэка), тэматычны ўрок «Адзінствам моцныя! (Більдзюгская сельская бібліятэка), гутарку-дыялог «У адзінстве – сіла» (Радзюкоўская сельская бібліятэка).

Мерапрыемствы да 140-годдзя з дня нараджэння Янкі Купалы і Якуба Коласа

2 ліпеня 2022 года Аршаншчына сустракала шаноўных сяброў і ганаровых гасцей на **свяце паэзіі ў Ляўках «Купала заўсёды ў сэрцы маім»**, прысвечанага 140-годдзю з дня нараджэння Янкі Купалы. Гасцей было шмат – гэта вядомыя пісьменнікі, паэты, публіцысты з Мінска, Віцебска, Магілёва, Оршы, Горак і Смаленска. На свята паэзіі завіталі старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі Тамара Краснова-Гусачэнка, а таксама Іна Фралова, Ірына Карнавухава, Святлана Бахнова, Хрысціна Зайцава, пісьменнікі-землякі Сяргей і Галіна Трафімавы, паэты з Магілёва Жана Міус (Жана Усцінава), Алена Любчанка. Прывітальнымі спевамі і духмяным караваем сустракалі ганаровых гасцей удзельнікі народнага

Дадатак № 6
Табліца 6

НАВЕДВАННІ

ЦБС	НАВЕДВАННІ					
	Выканана 2021	План 2022	Выканана / Факт	Рэальныя	у т.л. вірт.	% выкан.
Бешанковіцкая	89 328	87 815	89 350	83 470	5 880	101,7
Браслаўская	87 057	88 110	85 265	82 756	2 509	96,8
Верхнядзвінская	80 617	74 765	82 706	75 750	6 956	110,6
Віцебская	121 755	120 240	120 316	115 292	5 024	100,1
Глыбоцкая	137 095	131 100	135 195	121 379	13 816	103,1
Гарадоцкая	112 198	104 450	110 695	97 568	13 127	106,0
Докшыцкая	129 175	122 000	124 390	107 786	16 604	102,0
Дубровенская	93 102	83 440	88 193	87 444	749	105,7
Лепельская	120 455	117 110	119 841	116 675	3 166	102,3
Лёзненская	96 188	91 225	100 082	73 070	27 012	109,7
Мёрская	79 662	81 590	80 338	76 721	3 617	98,5
Аршанская	361 163	341 900	362 060	314 745	47 315	105,9
Полацкая	380 955	348 000	378 023	352 668	25 355	108,6
Пастаўская	121 680	122 000	128 279	93 489	34 790	105,1
Расонская	48 410	45 750	45 897	41 648	4 249	100,3
Сенненская	111 476	113 130	113 212	106 614	6 598	100,1
Талачынская	81 446	75 680	80 708	67 289	13 419	106,6
Ушацкая	59 001	55 300	54 950	50 736	4 214	99,4
Чашніцкая	196 080	167 450	168 655	119 006	49 649	100,7
Шаркаўшчынская	80 833	74 710	77 218	68 592	8 626	103,4
Шумілінская	111 860	107 000	109 653	96 874	12 779	102,5
Усяго па РЦБС	**2699536**	**2552765**	**2655026**	**2349572**	**305454**	**104,0**
г.Віцебск	508 933	517 565	525 653	450 787	74 866	101,6
г.Наваполацк	222 694	227 700	234 215	188 193	46 022	102,9
Усяго па ГЦБС	**731627**	**745265**	**759868**	**638980**	**120888**	**102,0**
УСЯГО па ЦБС	**3431163**	**3298030**	**3414894**	**2988552**	**426342**	**103,5**
Абласная б-ка	1963809	1876000	2321901	146872	2175029	123,8
УСЯГО	**5394972**	**5174030**	**5736795**	**3135424**	**2601371**	**110,9**
2021 год			5394972	3155781	2239191	109,8

Працяг табліцы 5

ЦБС	КАРЫСТАЛЬНІКІ				
	% выкан.	пл./ мін. да 2021	у сярэд. на б-ку	чыталь-насць 2022	% ахопу насельн.
Бешанковіцкая	99,1	-61	662	19,7	61,8
Браслаўская	89,7	-1 357	713	21,2	39,0
Верхнядзвінская	100,4	-352	575	18,6	50,0
Віцебская	98,3	-598	623	19,7	39,4
Глыбоцкая	99,3	-1 616	670	19,0	47,2
Гарадоцкая	103,8	-227	864	18,3	57,3
Докшыцкая	98,6	-843	650	18,1	57,6
Дубровенская	115,2	223	507	18,0	62,8
Лепельская	100,5	-173	866	21,7	44,6
Лёзненская	96,2	-305	514	18,1	50,2
Мёрская	102,1	-601	549	18,0	53,8
Аршанская	100,5	213	1380	20,6	32,6
Полацкая	100,6	-1 575	1289	18,2	44,8
Пастаўская	101,2	-199	584	18,7	33,6
Расонская	90,1	-397	535	25,2	55,1
Сенненская	100,5	-567	697	20,3	53,1
Талачынская	98,2	-316	646	18,0	42,6
Ушацкая	96,8	-970	844	15,1	63,0
Чашніцкая	100,7	-3 633	912	18,9	52,8
Шаркаўшчынская	102,1	-360	600	16,9	60,7
Шумілінская	98,1	-943	660	19,2	54,9
Усяго па РЦБС	**99,9**	**-14 657**	**788**	**19,2**	**44,9**
г.Віцебск	99,6	-222	3926	15,1	17,4
г.Наваполацк	100,0	456	4166	15,1	30,0
Усяго па ГЦБС	**99,7**	**234**	**3999**	**15,1**	**20,1**
УСЯГО па ЦБС	**99,9**	**-14 423**	**977**	**18,2**	**34,6**
Абласная б-ка	95,6	-44	32871	20,3	9,1
УСЯГО	**99,5**	**-14 467**	**1058**	**18,3**	**37,6**
2021 год			1018	18,5	38,2

калектыву народнай музыкі і песні «Выцінанка» на тэрыторыі Купалаўскага мемарыяльнага запаведніка «Ляўкі» Аршанскага раёна. Нацыянальнымі стравамі і прысмакамі гасцей мерапрыемства частавалі народныя аматарскія аб’яднанні – «Надзея» Андрэеўшчынскай сельскай бібліятэкі-клуба, «Пралеска» Дачнінскай сельскай бібліятэкі, «Жаночыя сакрэты» Вусценскай сельскай бібліятэкі і народнае аматарскае аб’яднанне «Гаспадынька» ДУК «Аршанскі раённы Цэнтр культуры». Падчас мерапрыемства госці ў чарговы раз прайшліся сцежкамі-дарожкамі Купалы, дакрануліся да залацінак і россыпаў яго твораў, адчулі асалоду роднага слова. Нечаканасцю для гасцей стаў выхад на сцэну дзвух сціплых жанчын, унучкі Якуба Коласа *Веры Данілаўны Міцкевіч* – літаратуразнаўцы, малодшага навуковага супрацоўніка НАН Беларусі і праўнучкі *Якуба Коласа Васіліны Валер’еўны Міцкевіч* – галоўнага захавальніка фондаў Дзяржаўнага літаратурна-мемарыяльнага музея Якуба Коласа. Жанчыны падзяліліся ўспамінамі аб тым, што на лецішчы Купалы часта адпачываў іх продак – Якуб Колас. На галоўнай сцэне адбыўся святочны канцэрт дзяржаўнага вакальна-інструментальнага ансамбля «Песняры», народнага калектыву народнай музыкі і песні «Гагарынскія музыкі» і народнага хора ДУК «Аршанскі гарадскі Палац культуры «Орша». Бібліятэкамі Аршанскага раёна да юбілею Янкі Купалы і Якуба Коласа праведзены **сеткавая акцыя «Мой Купала»,** літаратурна-музычныя вечарыны «Купала і Колас – народа душа і голас», «Паклон ад нас прыміце, песняры» і інш.

Бібліятэка імя Я. Коласа ЦБС г. Наваполацка арганізавала **літаратурны брэнд-фестываль «Якуб Колас FEST»**, які аб’яднаў шэраг мерапрыемстваў. 23 чэрвеня праведзены гарадскі творчы конкурс юных чытальнікаў «Коласаўскімі сцежкамі». У мерапрыемстве прынялі ўдзел 29 юных навапалачан з 15 устаноў дашкольнай адукацыі. Хлопчыкі і дзяўчынкі ва ўзросце ад 4 да 7 гадоў чыталі творы Якуба Коласа. У сценах бібліятэкі гучала прыгожая беларуская мова. Кожны юны чытальнік атрымаў асабісты сертыфікат за ўдзел у конкурсе, салодкі падарунак і дзіцячую кнігу. На працягу года ў бібліятэцы адбыўся бібліяквэст «КолАссальная игра». Праходзячы жыццёвымі і творчымі шляхамі Якуба Коласа, удзельнікі гульні спазнавалі свет беларускай культуры, традыцый і нацыянальных асаблівасцей. У гонар песняроў-юбіляраў была арганізавана вулічная акцыя «Горад чытае Коласа і Купалу». Навапалачане дэкламавалі ўрыўкі з твораў класікаў, знаходзілі адказы на пытанні эрудыт-віктарыны, адкрывалі для сябе новыя творы і гістарычныя факты, звязаныя з жыццёвым і творчым шляхам пісьменнікаў. Дзіцячая бібліятэка імя А. Пушкіна абвясціла **анлайн-марафон «Дзеці чытаюць Купалу і Коласа»**, у якім прынялі ўдзел юныя чытачы бібліятэкі з відэаролікамі, што былі размешчаны на старонцы бібліятэкі ў сацыяльнай сетцы «ВКонтакте».

Літаратурныя фестывалі, акцыі, конкурсы, вечарыны, творчыя сустрэчы з пісьменнікамі

У маі адбыўся **ІІ фестываль Васіля Цяпінскага ў Чашніцкім раёне**. Культурны форум тут праходзіць другі год і набывае ўсё большыя маштабы, сур'ёзна прэтэндуючы на тое, каб стаць брэндам раёна. Сёлета на адзін дзень горад ператварыўся ў вялікую святочную пляцоўку з гістарычнай складаючай. Варта адзначыць, што фестываль двухдзённы: яго першую частку арганізуюць на радзіме друкара і гуманіста – у вёсцы Цяпіна. Уласна, тут і бярэ пачатак ініцыятыва, якая перарасла ў вялікае свята. Штогод вяскоўцы робяць крокі насустрач сваёй мары: зрабіць малую радзіму Васіля Цяпінскага месцам прыцягнення літаратараў, гісторыкаў, турыстаў. Асноўныя мерапрыемствы разгарнуліся менавіта ў гістарычным цэнтры Чашнікаў. Тут арганізавалі конкурс-дэфіле касцюмаў, прэзентацыю ручнікоў, карнавальных масак і веераў, тэатралізацыю, канцэрт творчых калектываў і шмат іншага.

У рамках святочных мерапрыемстваў праведзены раённы патрыятычны конкурс «Наша будучыня ў нашым мінулым», на якім выконваліся вершы і ўрыўкі з паэтычных твораў, прысвечаныя гераічным старонкам гісторыі Беларусі. На фестывалі працавала тэматычная пляцоўка «Бібліятэчны сквер», падрыхтаваная супрацоўнікамі цэнтральнай раённай і дзіцячай бібліятэк. Яна ўключала тэматычныя зоны «Лаўка краязнаўцы», «Фотаатэльe», «Літаратурная паляна», «Бібліятэчная крама сувеніраў».

У «Лаўцы краязнаўца» жадаючым прапаноўвалася прыняць удзел у інтэрактыўнай віктарыне «Знайдзі на карце раёна…» і гульні-галаваломцы «Брэнд Чашніччыны». Зрабіць фота і сэлфі можна было ў салоне «Фотаатэлье». Актыўна ўдзельнічалі жыхары горада ў разгадванні крыжаванкі «Яго імя ў гісторыі краю». У «Бібліятэчнай краме сувеніраў» былі выстаўленыя цацкі, выраблeныя рукамі бібліятэкараў, якія можна было набыць. Для дзяцей на свяце працавала «Літаратурная паляна» з краязнаўчай настольнай інтэрактыўнай гульнёй, віктарынамі і конкурсамі. Выстаўка малюнкаў чытачоў бібліятэкі «Чытаем актыўна – творым крэатыўна» ўключала работы казачных герояў.

У чэрвені Полацк аб'яднаў пісьменнікаў і паэтаў з 14 краін свету. Прэзентацыі кніг і зборнікаў, творчыя пляцоўкі, адкрыты мікрафон, экскурсіі, круглыя стол, майстар-класы, выставы-продажы выдавецкай прадукцыі – такім запомніўся яго ўдзельнікам **V літаратурны форум «Цэнтр Еўропы»** з міжнародным удзелам, вочны этап якога прайшоў у рамках святкавання 1160-годдзя Полацка. Удзел у ім узялі больш за 80 літаратараў з Беларусі і Расіі. На працягу двух дзён удзельнікі форуму з раніцы да позняга вечара абменьваліся вопытам, натхняліся творчасцю, спаборнічалі па пяці намінацыях на прыз сімпатый гледачоў, чыталі свае творы ў рамках правядзення паэтычнага open-air «Вершы над горадам» на адкрытай пляцоўцы каля памятнага знака «Полацк – геаграфічны цэнтр Еўропы». Падарункам для ўдзельнікаў і гасцей сталі сустрэчы з Тамарай Красновай-Гусачэнка і Віктарам Нікіціным.

КАРЫСТАЛЬНІКІ

ЦБС	2022	Кольк. жыхароў (тыс.)	Выканана 2021	КАРЫСТАЛЬНІКІ			
				План 2022	Выканана / Факт	Рэальныя	у т.л. вірт.
Бешанковіцкая	13	13913	8 806	8 825	8 745	8600	145
Браслаўская	13	23735	10 620	10 330	9 263	9263	0
Верхнядзвінская	17	19518	10 955	10 560	10 603	9767	836
Віцебская	22	34821	14 305	13 940	13 707	13707	0
Глыбоцкая	24	34094	17 932	16 435	16 316	16085	231
Гарадоцкая	14	21117	12 799	12 110	12 572	12101	471
Докшыцкая	19	21424	13 469	12 800	12 626	12342	284
Дубровенская	17	13730	8 714	7 755	8 937	8622	315
Лепельская	16	31059	14 247	14 000	14 074	13848	226
Лёзненская	15	15354	8 075	8 075	7 770	7712	58
Мёрская	18	18358	10 746	9 940	10 145	9875	270
Аршанская	34	143725	46 900	46 900	47 113	46913	200
Полацкая	35	100848	47 349	45 500	45 774	45131	643
Пастаўская	19	33010	11 432	11 095	11 233	11103	130
Расонская	9	8730	5 698	5 885	5 301	4812	489
Сенненская	15	19694	11 182	10 565	10 615	10450	165
Талачынская	15	22745	10 204	10 070	9 888	9697	191
Ушацкая	9	12056	8 769	8 060	7 799	7598	201
Чашніцкая	16	27635	18 276	14 540	14 643	14592	51
Шаркаўшчынская	14	13847	8 853	8 315	8 493	8401	92
Шумілінская	14	16819	11 293	10 555	10 350	9236	1 114
Усяго па РЦБС	***368***	***646232***	***310624***	***296255***	***295967***	***289855***	***6112***
г.Віцебск	16	360419	63 774	63 780	63 552	62811	741
г.Наваполацк	7	97182	30 782	31 250	31 238	29160	2 078
Усяго па ГЦБС	***23***	***457601***	***94 556***	***95 030***	***94 790***	***91971***	***2 819***
УСЯГО па ЦБС	***391***	**1103833**	**405180**	**391285**	**390757**	**381826**	**8931**
Абласная б-ка	1	360419	34 449	36 000	34 405	32871	1 534
УСЯГО	**392**	**1103833**	**439629**	**427285**	**425162**	**414697**	**10465**
2021 год	420	1120364			439629	427586	12043

Шумілінскі 1/0/3	Каўлякоўская		Мішкаўскі, Полькавіцкі, Сіроцінскі
УСЯГО на 01.01.2022	**48**	**7**	**38**
на 01.01.2023	**42**	**7**	**41**

4 чэрвеня ў гонар паэта-земляка Канстанціна Вераніцына ва ўрочышчы Вараб'ёвы горы ў Гарадку ў 13-ты раз адбыўся **брэндавы фестываль «Гарадоцкі Парнас»**. У рамках свята Гарадоцкай цэнтральнай раённай бібліятэкай была арганізавана паэтычная пляцоўка аматараў паэзіі «Адкрый у сабе паэта…», на якой мясцовыя аўтары маглі падзяліцца сваёй творчасцю. «Тарасава сядзіба» гасцінна прапаноўвала паспрабаваць «стравы ад Тараса» з духмянай гарбатай. Гучалі прыгожыя, меладычныя песні ў выкананні таленавітых землякоў. Свае вершы прачытаў і госць фестывалю – пскоўскі паэт і чытальнік Уладзімір Іваноў. На свята была запрошана таксама загадчыца бібліятэкі-Цэнтра зносін і інфармацыі імя І.М. Грыгор'ева г. Пскова Наталля Капаніцкая.

Сельскія бібліятэкі Браслаўскага раёна прынялі актыўны ўдзел у **раённай акцыі «Браслаўскія аграгарадкі чытаюць паэтычныя радкі»**. Бібліятэкары выйшлі па-за сцены сваіх устаноў, каб ахапіць паэтычнай «хваляй» як мага больш сваіх землякоў. Паэзію беларускіх і мясцовых аўтараў чыталі ўслых як самі бібліятэкары, так і іх аднавяскоўцы: у крамах, школах, лясніцтвах, медыцынскіх установах, канторах сельгаспрадпрыемстваў, аддзяленнях сувязі, на вуліцы.

У Верхнядзвінскай цэнтральнай раённай бібліятэцы імя Тараса Хадкевіча адбыўся **раённы конкурс чытальнікаў «Жыццёвы спраўдзіў запавет»** на лепшае выкананне твораў мясцовага аўтара Эдуарда Зубрыцкага.

У цэнтральнай бібліятэцы імя У. Маякоўскага 26 красавіка адбыўся **канцэрт літаратурна-музычнага аб'яднання «Крылы»** «Крылья нам даны, чтоб взлететь и постараться суметь в этом полёте дерзком песню свою пропеть!», прысвечаны *20-годдзю з дня яго стварэння*. Канцэрт стаў своеасаблівай справаздачай перад навапалачанамі аб праведзенай за гэты перыяд рабоце. У маі на базе бібліятэкі прайшоў **гарадскі конкурс чытальнікаў паэзіі «Войны победная строка»**, які сабраў 58 удзельнікаў – прадстаўнікоў усіх школ горада, навучэнцаў сярэдніх спецыяльных устаноў Наваполацка і Полацка, студэнтаў ПДУ. Арганізатарамі конкурсу выступілі Наваполацкі гарадскі выканаўчы камітэт, Наваполацкая арганізацыя рэспубліканскага аб'яднання «Белая Русь», ЦБС г.Наваполацка і рэдакцыя газеты «Новополоцк сегодня». Канкурсанты чыталі творы са зборніка вершаў пра трагічныя дні Вялікай Айчыннай вайны «В памяти народной, в сердцах поэтов», які быў падрыхтаваны сіламі супрацоўнікаў ЦБС на аснове матэрыялаў, што былі надрукаваны на старонках газет «Знамя новостройки», «Химик», «Новая газета», «Новополоцк сегодня», «Вестник Нафтана». Кожны ўдзельнік конкурсу атрымаў сертыфікат, кнігу А. Герашчанкі «Бельчонок», а пераможцы конкурсу – дыпломы і каштоўныя прызы.

Народнае літаратурна-музычнае аб'яднанне «Світанак», што дзейнічае пры Шаркаўшчынскай цэнтральнай раённай бібліятэцы, адзначыла *30-годдзе заснавання* музычнай гасцёўняй «Літаратурнымі сцяжынкамі роднага краю». На мерапрыемства завіталі сябры калектыву, калегі, прыхільнікі творчасці. Наведаў свята і вядомы пісьменнік Віктар

Праўдзін. Віншавальную паштоўку даслала абласное аддзяленне «Саюза пісьменнікаў Беларусі». На працягу мерапрыемства «світанкаўцы» чыталі свае вершы і дзяліліся новымі творчымі задумкамі.

Навацыйныя бібліятэчныя мерапрыемствы, праекты

Бібліятэкі вобласці выкарыстоўваюць у рабоце з чытачамі сучасныя інавацыйныя формы і ідэі.

Новы праект Віцебскай абласной бібліятэкі – **квэстбук «Витебск глазами Наполеона»** прапануе ўдзельнікам паглядзець на сучасны Віцебск праз прызму часу вачыма Напалеона,ператварыўшы звычайны шпацыр па цэнтры горада ў квэст-падарожжа. Для ўдзелу ў квэсце патрабуецца тэлефон з падключаным інтэрнэтам, алоўкі ці фламастары.

У 2022 годзе ва Ушацкай цэнтральнай раённай бібліятэцы створана ўнікальная **кніга-квэст «Ушацкі край»**, якая разлічана на дзяцей сярэдняга, старэйшага школьнага ўзросту і моладзь, і складаецца з дзвюх частак: «Кніга-знаёмства» і «Кніга-квэст». Карыстальнікам прапануецца азнаёміцца са звесткамі па гісторыі, прыродзе, культуры і славутасцям Ушаччыны, карыстаючыся першай кнігай, і паспрабаваць выканаць заданні квэста, якія размешчаны ў другой частцы. Квэсты, праведзеныя з дапамогай кніг, ужо паспелі заваяваць папулярнасць сярод карыстальнікаў бібліятэкі.

Не першы год выкарыстоўваюць фармат квэстў у сваёй дзейнасці і бібліятэкі ЦБС г.Наваполацка, дзе праводзіўся **краязнаўчы гаджэт-квэст «По улицам родного города».** Асноўнае дзеянне гульні праходзіла на вуліцах Наваполацка, а заданні і адказы на іх перасылаліся пасродкам месанджара Viber. Атрады, якія справіліся з творчымі заданнямі і прайшлі ўсе пункты маршруту, атрымалі салодкія прызы і заслужаныя дыпломы. Падвядзенне вынікаў квэсту адбылося ў дзіцячай бібліятэцы імя А.С.Пушкіна.

Гульнявыя інтэрактыўныя праграмы дазваляюць зацікавіць юных карыстальнікаў, тым самым прыцягнуць ўвагу маладога пакалення да гісторыі роднага краю, сфарміраваць пазітыўны вобраз бібліятэкі. Такога ж эфекту прызваны дасягнуць і віртуальныя праекты на сайтах бібліятэк і ў іх сацыяльных сетках, накіраваныя на шырокую мэтавую аудыторыю.

Новы **віртуальны праект «Бібліятаксі»** створаны ў Сенненскай ЦБС. Ён уключае відэаролікі, якія знаёмяць з гістарычнымі месцамі раёна. Падрыхтаваны відэафільмы «Чертов камень», «Капличка», «Костел Святой Троицы», «Дворцово-парковый комплекс Свяцких». Праект спрыяе выхаванню патрыятызму і любові да малой радзімы.

Краязнаўчая гульня-пазл «Места родные» падрыхтавана супрацоўнікамі Бешанковіцкай ЦБС з мэтай даць магчымасць карыстальнікам цікава, карысна правесці вольны час і, сабраўшы пазлы, згадаць гісторыю роднага пасёлка.

Лепельскі 1/3/2	Велеўшчанская	Баброўская бібліятэка-музей Я. Мароза, Чарэйшчынская бібліятэка-музей вёскі, Каменская бібліятэка-музей Т. Кляшторнага	Забароўскі, Юркоўшчынскі
Лёзненскі 0/2/2		Кавалёўская сельская бібліятэка-музей, Бабінавіцкая сельская бібліятэка-музей	Высачанскі, Емельяноўскі
Мёрскі 3/0/2	Дварнасельская, Забалоццеўская, Перабродская		Лявонпальскі цэнтр культуры і вольнага часу Папшулёўскі
Полацкі 3/1/0	Дрэтунская, Жарнасецкая, Маласітнянская	Сільніцкая бібліятэка-музей этнаграфіі	
Пастаўскі 0/0/0			
Расонскі 1/0/2	Кавалёўская		Галоўчыцкі, Янкавіцкі
Сенненскі 1/0/2	Сінягорская		Канстантоўскі, Першамайскі
Талачынскі 1/0/1	Дзімітраўская		Жукнеўскі
Ушацкі 1/0/4	Жарская		Дубраўскі, Матырынскі, Селішчанскі, Сарочынскі
Чашніцкі 4/0/1	Вядрэнская, Дварэцкая, Замацкая, Чырвонараніцкая,		Праземлянскі
Шаркаўшчынскі 2/0/0	Буеўшчынская, Зоркаўская		

Дадатак № 4
Табліца 4

СПІС БІБЛІЯТЭК ЗМЯШАНАГА ТЫПУ Ў ВІЦЕБСКАЙ ВОБЛАСЦІ

Рэгіён	Бібліятэкі-клубы	Бібліятэкі-музеі	Клубы-бібліятэкі* (клубная сістэма)
Аршанскі 5/0/4	Андрэеўшчынская, Белеўская, Пугляеўская, Смалянская, Якаўлевіцкая		Міцькаўшчынскі, Стайкаўскі, Старскі, Юркаўскі
Бешанковіцкі 0/0/0			
Браслаўскі 0/0/4			Далёкаўскі, Друйскі, Мількаўскі, Казянскі
Верхня-дзвінскі 3/0/7	Марозаўская, Стралкоўская, Чыстапольская		Бялькоўшчынскі, Відокскі, Дзёрнавіцкі, Росіцкі, Прудзінкаўскі, Сакалоўшчынскі, Сенькаўскі
Віцебскі 1/0/0	Пестуніцкая		
Гарадоцкі 2/0/2	Мяжанская, Руднянская		Вярэцкі, Марачанскі
Глыбоцкі 3/1/1	Абрубская, Бабічоўская, Карабоўская	Азярэцкая бібліятэка-музей этнаграфіі	Гатаўшчынскі
Докшыцкі 5/0/4	Бярозаўская, Гарадзішчанская, Замастоцкая, Літоўская, Тумілавіцкая		Бярозаўскі, Бярэзінскі, Крыпульскі, Таргуноўскі
Дубровенскі 5/0/0	Арловіцкая, Баброўская, Рэдзькаўская, Сіпішчаўская, Чырынская		

На сайце Пастаўскай ЦБС дзейнічалі наступныя віртуальныя праекты: «Книжный гороскоп», «Книги-юбиляры», «Книги, ожившие на экране», «Виртуальные викторины».

Падчас **чэленджа «Сэлфі з любімай кнігай у бібліятэцы»,** арганізаванага ў бібліятэках ЦБС г.Наваполацка, чытачам прапаноўвалася зрабіць сэлфі з любімай кнігай у інтэр'еры бібліятэкі і апублікаваць іх з хэштэгам #НовополоцкСелфиВбиблиотеке ў сацыяльнай сетцы «ВКонтакте». Інавацыйным у 2022 годзе для публічных бібліятэк гэтай сістэмы стаў і анлайн-праект #60ФАКТОВОГЛАВНОЙБИБЛИОТЕКЕГОРОДА, што таксама праводзіўся ў сацыяльнай сетцы «ВКонтакте», і быў прысвечаны 60-годдзю цэнтральнай бібліятэкі імя У.Маякоўскага.

На сайце Лёзненскай ЦБС было размешчана 25 відэаролікаў **бібліяперадачы «Литературный воскресник»**, папаўняліся раздзелы **анлайн-праекта «Кніга ў нефармаце»**. Народным літаратурным аматарскім аб'яднаннем «Пад абажурам» падрыхтаваны **цыкл відэаэкскурсій «Прогулки по Лиозно»** з удзелам мясцовых паэтаў. На працягу года падрыхтавана 12 выпускаў.

Праграмна-праектная дзейнасць

На працягу бягучага года бібліятэкі вобласці ажыццяўлялі праграмна-праектную дзейнасць. З мэтай развіцця культурных традыцый і вывучэння гісторыі краю ў бібліятэчных сістэмах ажыццяўляліся праекты краязнаўчага напрамку.

З красавіка па верасень на Браслаўшчыне працаваў выставачны праект **«2022 – Год исторической памяти»,** арганізаваны Навукова-даследчай установай культуры «Браслаўскае раённае аб'яднанне музеяў» і ЦБС Браслаўскага раёна. Мэта праекта – пазнаёміць жыхароў аграгарадкоў з гераічнымі старонкамі Вялікай Айчыннай вайны на Браслаўшчыне, багатай творчай і культурнай спадчынай рэгіёна, жыццём і дзейнасцю знакамітых ураджэнцаў краю і людзей, якія ўнеслі значны ўклад у яго развіццё.

Актыўнай даследчай дзейнасцю на працягу апошніх гадоў паспяхова займаецца Сасноўская бібліятэка Віцебскай РЦБС. У гэтым годзе бібліятэкай рэалізаваны праект **«Памяці жыць!...Старонкі гераічнага мінулага сасноўскага краю».** Падрыхтаваны гісторыка-публіцыстычны нарыс пра партызанскі і падпольны рух на тэрыторыі краю ў 1941–1944 гг., у аснову якога ляглі ўспаміны старажылаў, ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны, былых вязняў, жыхароў вёсак, публікацыі з газет і часопісаў аб баявых дзеяннях на тэрыторыі краю, архіўныя матэрыялы.

На працягу года ў бібліятэках Сенненскага раёна здзяйснялася рэалізацыя гісторыка-патрыятычнага праекта **«Помним. Чтим. Гордимся»**. Вёўся збор звестак, фотаздымкаў землякоў, якія ўнеслі значны ўклад у развіццё раёна. Вынікам праведзенай пошукавай працы стала стварэнне відэафільма «Память и гордость в сердцах поколений» і

краязнаўчага зборніка пра Герояў Сацыялістычнай Працы «Славное имя в истории Сенненского района». Бібліятэка імя У.Караткевіча ЦБС г.Віцебска сумесна з Першамайскай раённай арганізацыяй г.Віцебска «Беларускае грамадскае аб'яднанне ветэранаў» з мэтай ажыццяўлення пераемнай сувязі паміж ветэранамі Вялікай Айчыннай вайны, вайны ў Афганістане і падрастаючым пакаленнем пачала рэалізоўваць праект **«Радзіма мая дарагая, красуйся і ў шчасці жывi!»**. Ушацкая цэнтральная раённая бібліятэка працавала па праекце **«Помним. Храним. Дорожим»**. Праект ўключае акцыі і мерапрыемствы ваенна-патрыятычнага характару, ініцыяваныя бібліятэкай і рэалізаваныя ў творчай садружнасці з культурнымі і адукацыйнымі ўстановамі, грамадскімі арганізацыямі раёна.

Цэнтральнай раённай бібліятэкай імя Т.Хадкевіча Верхнядзвінскай ЦБС працягнута работа ў рамках праекта **«Маршрут этнотура по Верхнедвинскому краю»**, мэтай якога з'яўляецца вывучэнне культурнай і гістарычнай спадчыны Верхнядзвінскага краю. Рэалізацыя праекта пачалася са збору экспанатаў для этнаграфічнага пакою «Кола гісторыі» на базе раённай бібліятэкі. Зараз тут налічваецца каля 300 экспанатаў сялянскага і савецкага побыту. У 2022 годзе набыты шырокафарматны тэлевізар для візуальнага суправаджэння мерапрыемстваў і экскурсій, якія праводзяцца ў музейным пакоі.

На працягу года Лёзненская цэнтральная бібліятэка ажыццяўляла рэалізацыю гісторыка-краязнаўчага праекта **«Лёзненскі эксклюзіў, або У пошуках цудаў Лёзненшчыны».** На працягу года бібліятэкары і чытачы збіралі цікавыя факты аб Лёзненскай зямлі: яе гісторыі, знакамітых людзях. У выніку быў выдадзены зборнік «Лиозненщина известная и неизвестная».

Бібліятэчны краязнаўчы праект **«7 цудаў Аршаншчыны»** праводзіўся ў рамках рэспубліканскай акцыі «Орша – культурная сталіца 2022» і быў прысвечаны 955-годдзю горада Оршы. Прэзентацыя праекта адбылася ў Дзень Перамогі на бібліятэчнай пляцоўцы ў гарадскім парку.

Глыбоцкая ЦБС прыступіла да рэалізацыі арт-праекта **«Душы і сэрца натхненне»** (перыяд дзеяння 2022–2023 гг.), мэтай якога з'яўляецца прыцягненне ўвагі наведвальнікаў бібліятэкі да дзейнасці сучасных майстроў народнай творчасці, выяўленчага і фотамастацтва. У бягучым годзе арганізавана 6 мастацкіх выставак.

Докшыцкая зямля багата знакамітымі, таленавітымі, цікавымі людзьмі, якія пакідаюць значны след у гісторыі раёна, горада. Докшыцкай ЦБС пачалася рэалізацыя віртуальнага праекта **«Докшиччина в лицах»**. Мэта праекта – захаванне памяці аб гэтых людзях, выхаванне ў падрастаючага пакалення павагі да іх і гонару за іх.

З 2022 года Талачынская раённая бібліятэка пачала працаваць над праектам **«Літаратурныя партрэты Талачынскага краю»** па папулярызацыі творчай дзейнасці пісьменнікаў-землякоў.

15 верасня ў Цэнтральнай раённай бібліятэцы імя Ф. Скарыны Полацкай РЦБС бібліятэкары адзначылі свае прафесійнае свята праектам **«Ноч. Кіно. Бібліятэка».** Чатыры гадзіны захапляльных гульняў, займальных квэстаў, віктарын і майстар-класаў прывялі ў захапленне

Дадатак № 3
Табліца 3

ІНТЭГРАВАНЫЯ БІБЛІЯТЭКІ
(АБ'ЯДНАНЫЯ ПУБЛІЧНЫЯ І ШКОЛЬНЫЯ)

На 01.01.2022 г. у Віцебскай вобласці функцыянавала 19 інтэграваных устаноў.
Па стане на 01.01.2023 г. дзейнічаюць 18 інтэграваных бібліятэк.

Спіс інтэграваных (аб'яднаных) бібліятэк

	Рэгіён	Назва населенага пункта	Назва аб'яднанай бібліятэкі
Бібліятэкі сеткі Міністэрства культуры			
1	**Браслаўскі**	в. Дрысвяты	Дрысвяцкая бібліятэка-філіял № 52
2	Браслаўскі	в. Плюсы	Плюская бібліятэка-філіял № 21
3	**Верхнядзвінскі**	аг. Каханавічы	Каханавіцкая бібліятэка-філіял № 29
4	**Лепельскі**	в. Вялікі Полсвіж	Полсвіжская сельская бібліятэка-філіял № 27
5	**Аршанскі**	аг. Барздоўка	Барздоўская сельская бібліятэка-філіял № 23
6	**Полацкі**	в. Бабынічы	Бабыніцкая бібліятэка-клуб
7	Полацкі	в. Варонічы	Вароніцкая бібліятэка-філіял № 17
8	Полацкі	аг. Мацюшы	Мацюшэўская бібліятэка-філіял № 7
9	Полацкі	в. Шпакоўшчына	Шпакоўшчынская бібліятэка-клуб
10	Полацкі	аг. Гараны	Гаранская бібліятэка-філіял № 26
11	Полацкі	аг. Завозер'е	Завзерская бібліятэка-філіял № 31
12	Полацкі	аг. Зялёнка	Зялёнкаўская бібліятэка-філіял № 33
13	Полацкі	аг. Кушлікі	Кушлікоўская бібліятэка-філіял № 5
14	Полацкі	аг. Палата	Палатоўская бібліятэка-філіял № 61
15	Полацкі	г. Полацк	Бібліятэка-філіял № 5
16	**Расонскі**	в. Забор'е	Заборская сельская бібліятэка-філіял № 10
17	**Сенненскі**	аг. Ходцы	Ходцаўская сельская бібліятэка-філіял № 50
Бібліятэкі сеткі Міністэрства адукацыі			
18	**г. Віцебск**	п. Вярхоўе	Бібліятэка ДУА «Сярэдняя школа № 9 г.Віцебска»

АДКРЫТА		
Аршанскі (+1)	***Рэарганізаваны:*** Якаўлевіцкі сельскі клуб-бібліятэка рэарганізаваны ў **Якаўлевіцкую** сельскую **бібліятэку-клуб - філіял № 62** 03.01.2022	Рашэнне Аршанскага РВК № 1217 ад 17.11.2021
УСЯГО	адкрыта – **1**; закрыта – **29**	

шматлікіх гасцей Бібліяночы. Асаблівую атмасферу святу надавалі яркія фотазоны і стылістычнае афармленне лакацый. У бібліятэцы імя Я. Купалы – філіяле № 3 Полацкай РЦБС быў распрацаваны новы праект **«Завуся я толькі Янка Купала…»**, у межах якога былі арганізаваны мерапрыемствы ў гонар народнага паэта.

Сярод новых праектаў бібліятэк вобласці варта адзначыць праект творчага развіцця і эстэтычнага выхавання «Аленький цветочек» бібліятэкі імя М.Лынькова ЦБС г.Віцебска; праект «Радасць» раённай дзіцячай бібліятэцы імя У.Дубоўкі Пастаўскай ЦБС, які накіраваны на падтрымку пазітыўнага ладу жыцця; праект «Расцём з беларускай кнігай» для дзяцей дашкольнага ўзросту ў дзіцячай бібліятэцы імя С.Маршака ЦБС г.Наваполацка; праект «Пад сямейным парасонам» Гарадоцкай ЦБС, накіраваны на папулярызацыю сямейных каштоўнасцей. Падчас летніх канікул у бібліятэках вобласці рэалізаваліся праграмы летніх чытанняў: «Чароўны ключ у краіне ведаў», «Лето книжное, будь со мной», «Путешествие в Динозаврию», «Гісторыі аднаго лета», «Бібліялета», «Па кніжным моры пад ветразем лета» і іншыя.

Духоўная асвета

На базе публічных бібліятэк працуюць клубы і аматарскія аб’яднанні духоўнага накірунку: «Благовест», «Благодать» (Чашніцкая РЦБС), «Духоўны прыстанак», «Лучынка» (Глыбоцкая ЦБС), «Вытокі» (Гарадоцкая ЦБС) і інш. У дзіцячай бібліятэцы Докшыцкай ЦБС дзейнічае духоўна-культурны цэнтр «Добрае слова», на базе бібліятэкі займаецца нядзельная школа прыхода храма Пакрова Прасвятой Багародзіцы.

12 студзеня адбылося адкрыццё духоўна-асветніцкага цэнтру ў Віцебскай абласной бібліятэцы. Працягвалі працу кафедры праваслаўнай літаратуры пры цэнтральнай бібліятэцы імя А.С.Пушкіна Аршанскай ЦБС, Лёзненскай, Гарадоцкай і Лепельскай цэнтральных раённых бібліятэках. Духоўнае выхаванне з’яўляецца адным з прыярытэтных напрамкаў у рабоце бібліятэк гэтых сістэм.

27 красавіка ў чытальнай зале Гарадоцкай цэнтральнай раённай бібліятэкі ў рамках працы Кафедры праваслаўнай літаратуры адбыліся **першыя раённыя адукацыйныя велікодныя чытанні «Чудо выше всех чудес»** сярод навучэнцаў агульнаадукацыйных школ Гарадоцкага раёна. Арганізатарамі мерапрыемства выступілі ДУК «Гарадоцкі культурна-асветніцкі цэнтр і сетка публічных бібліятэк» і аддзел адукацыі Гарадоцкага райвыканкама. З прывітальным словам да ўдзельнікаў і гасцей звярнуўся святар храма Святой Жываначальнай Тройцы айцец Вячаслаў. Удзельнікам мерапрыемства былі прадстаўлены вынікі навукова-даследчай дзейнасці навучэнцаў, якая ажыццяўлялася пад кіраўніцтвам выкладчыкаў устаноў адукацыі. Прысутныя заслухалі выступленні школьнікаў пра святыні беларускай зямлі, храмы Гарадоччыны, існуючыя і страчаныя. Даклады суправаджаліся электроннымі прэзентацыямі і нагляднымі матэрыяламі.

Разам з тым, трэба адзначыць, што па ініцыятыве духавенства і жыхароў Гарадка ў цэнтральнай бібліятэцы быў арганізаваны **Клуб аматараў гісторыі праваслаўя «Светач»**. Клуб аб’яднаў людзей, якія цікавяцца не толькі краязнаўствам, але і духоўнай гісторыяй Гарадоцкага краю. Адна з галоўных мэт, якую ставяць перад сабой члены клуба – гэта прыцягненне ўвагі падрастаючага пакалення да праваслаўнага краязнаўства і захавання гісторыі рэгіёну. Першая сустрэча адбылася 29 верасня і прайшла ў фармаце дыялогу. З ідэямі па развіцці клуба выступіла начальнік аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Гарадоцкага раённага выканаўчага камітэта Святлана Мазжарава. Благачынны Гарадоцкага раёна Уладзімір Дагодзька правёў анлайн-падарожжа па раздзелах сайта Храма Святой Жываначальнай Тройцы. Айцец Уладзімір расказаў аб рабоце па выпуску духоўна-асветніцкага выдання клуба аматараў духоўнай гісторыі і праваслаўя на Гарадошчыне «Троіцкі веснік».

У рамках супрацоўніцтва з праваслаўнай царквой з 14 па 19 сакавіка ў бібліятэках Аршанскай ЦБС праведзены восьмы **Фестываль праваслаўнай кнігі «Дарогамі праваслаўя»**. 14 сакавіка ў Цэнтральнай бібліятэцы імя А.С.Пушкіна адбылося адкрыццё фестывалю. У гэтым годзе яно прайшло пад эгідай важных знамянальных дат – 1030-годдзе праваслаўя на беларускіх землях і 600-годдзе здабыцця сумленных мошчаў Прападобнага Сергія Раданежскага. Гэтае мерапрыемства, арганізаванае сумесна з Аршанскай благачыннай акругай, па традыцыі пачалося з усеагульнай малітвы. У адкрыцці фестывалю прынялі ўдзел: заслужаная артыстка Рэспублікі Беларусь, актрыса тэатра і кіно Ірына Нарбекава, музыказнаўца, выкладчык, рэгент, член Саюза пісьменнікаў Беларусі Алена Піменава і акцёр, рэжысёр, выкладчык Яўген Піменаў.

Лепельскай ЦБС сумесна з благачынным Лепельскага благачыння Сергіем Ляшкевічам рэалізаваны **праект «Духоўная спадчына»**, у рамках якога навучэнцы школ горада прымалі ўдзел у экскурсіях па храмах Лепельшчыны, пазнаёміліся з гісторыяй храма св. вялікамучаніцы Параскевы Пятніцкай (г. Лепель), храма Раства Хрыстова (г. Лепель), храма св. Космы і Даміяна (агр. Слабада), касцёла св. велікамучаніка Георгія Перамаганосца (г. Лепель), храма ў гонар абраза Божай Маці «Неупиваемая чаша» (в. Бароўка) і храма св. велікамучаніцы Варвары (в. Чарэйшчына).

Традыцыйна карыстальнікі бібліятэк запрашаліся на мерапрыемствы, прысвечаныя святкаванню Дня праваслаўнай кнігі, датам праваслаўнага календара: былі праведзены бяседа «І свет душы - і свет неба» (Глыбоцкая ЦБС), гадзіна духоўнасці «Разам з кнігай па дарозе да Храма» (Верхнядзвінская ЦБС), дзень праваслаўнай кнігі «Праз кнігу – да дабра і святла» (Чашніцкая дзіцячая бібліятэка). Літаратурна-музычны вечар «Святло Раства» адбыўся ў бібліятэцы імя Е.Полацкай ЦБС г.Віцебска пры ўдзеле Міжнароднай садружнасці праваслаўных аўтараў і выканаўцаў «Благодар». 13 студзеня ў дзіцячай бібліятэцы імя Л.М.Талстога-філіяле № 1 Полацкай РЦБС прайшла сустрэча вучняў

Ушацкі (-6)	**Мосарская** сельская бібліятэка закрыта 01.04.2022 **Слабадская** бібліятэка закрыта 01.11.2022 ***<u>Рэарганізаваны:</u>*** Дубраўская бібліятэка рэарганізавана ў **Дубраўскі клуб-бібліятэку** 01.07.2022 Матырынская бібліятэка рэарганізавана ў **Матырынскі клуб-бібліятэку** 01.07.2022 Селішчанская бібліятэка рэарганізавана ў **Селішчанскі клуб-бібліятэку** 01.07.2022 Сорочынская бібліятэка рэарганізавана ў **Сарочынскі клуб-бібліятэку** 01.07.2022	Рашэнне Ушацкага РВК № 304 ад 18.03.2022 Рашэнне Ушацкага РВК № 1277 ад 28.10.2022 Рашэнне Ушацкага РВК № 690 ад 01.06.2022
Чашніцкі (-1)	***<u>Рэарганізаваны:</u>*** Вядрэнская сельская бібліятэка-філіял № 6 рэарганізавана ў **Вядрэнскую** сельскую **бібліятэку-клуб** № 6 01.03.2022 Праземлянская сельская бібліятэка-філіял № 20 рэарганізавана ў **Праземлянскі** сельскі **клуб-бібліятэку** 01.03.2022 *(аграгарадок)*	Загад аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Чашніцкага РВК № 3 ад 12.01.2022
Шаркаўшчынскі (-2)	**Навасёлкаўская** сельская бібліятэка закрыта 01.02.2022 *(аграгарадок)* **Пялікаўская** сельская бібліятэка закрыта 01.03.2022 (*аграгарадок)* ***<u>Рэарганізаваны:</u>*** Зоркаўская сельская бібліятэка рэарганізавана ў **Зоркаўскую** сельскую **бібліятэку-клуб** 01.10.2022	Рашэнне Шаркаўшчынскага РВК № 1271 ад 21.12.2021 Рашэнне Шаркаўшчынскага РВК № 1368 ад 31.12.2021 Рашэнне Шаркаўшчынскага РВК № 878 ад 31.08.2022
Шумілінскі (-2)	**Добрынская** сельская бібліятэка закрыта 01.11.2022 ***<u>Рэарганізаваны:</u>*** Мішкаўская сельская бібліятэка рэарганізавана ў **Мішкаўскі** сельскі **клуб-бібліятэку** 01.10.2022 Каўлякоўская сельская бібліятэка рэарганізавана ў **Каўлякоўскую** сельскую **бібліятэку-клуб** 01.10.2022	Рашэнне Шумілінскага РВК № 682 ад 14.10.2022 Рашэнне Шумілінскага РВК № 496 ад 26.07.2022

Дубровенскі (-1)	**Расасенская** сельская бібліятэка закрыта 20.07.2022	Рашэнне Дубровенскага РВК № 317 ад 13.05.2022
Лепельскі (-1)	**Валосавіцкая** сельская **бібліятэка-клуб** – філіял № 9 закрыта 01.12.2022 ***<u>Рэарганізаваны</u>*** ***Інтэграваная*** Матырынская сельская бібліятэка-філіял № 24 у сувязі з ліквідацыяй ДУА ”Матырынскі дзіцячы сад-сярэдняя школа Лепельскага раёна“ з 01.01.2022 рэарганізавана ў **Матырынскую сельскую бібліятэку-філіял № 24**	Рашэнне Лепельскага РВК № 1036 ад 16.09.2022 Рашэнне Лепельскага РВК № 1306 ад 17.12.21
Мёрскі (-2)	**Даўгінаўская** сельская **бібліятэка-клуб** закрыта 01.06.2022 **Волкаўшчынская** сельская **бібліятэка-клуб** закрыта 15.12.2022	Рашэнне Мёрскага РВК № 87р ад 25.03.2022 Загад аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі № 63 ад 14.10.2022
Пастаўскі (-2)	**Старадворская** сельская бібліятэка-філіял № 20 закрыта 30.11.2022 **Хацілаўская** сельская бібліятэка-філіял № 57 закрыта 30.11.2022 *(аграгарадок)*	Рашэнне Пастаўскага РВК № 1424 ад 25.11.2022
Полацкі	***<u>Рэарганізаваны:</u>*** Бабыніцкая бібліятэка-клуб рэарганізавана ў **Бабыніцкую бібліятэку-філіял № 13** 01.06.2022 Шпакоўшчынская бібліятэка-клуб рэарганізавана ў **Шпакоўшчынскую бібліятэку-філіял № 53** 01.06.2022	Рашэнне Полацкага РВК № 759 ад 08.04.2022
Расонскі (-1)	**Раённая дзіцячая бібліятэка** (філіял № 1) закрыта 01.08.2022	Рашэнне Расонскага РВК № 394 ад 29.07.2022
Талачынскі (-2)	**Навасельская бібліятэка-клуб** закрыта 31.03.2022 ***<u>Рэарганізаваны:</u>*** **Жукнеўская** сельская бібліятэка-філіял № 39 рэарганізавана ў Жукнеўскі сельскі клуб-бібліятэку з 01.06.2022	Рашэнне Талачынскага РВК № 48 ад 28.01.2022 Рашэнне Талачынскага РВК № 168 ад 25.03.2022

пачатковых класаў з дыяканам Свята-Пакроўскай царквы Георгіем «Льются звуки жизни, счастья и добра, озаряя мысли светом Рождества».

У рамках святкавання 1030-годдзя праваслаўя на беларускіх землях адбылася сустрэча-дыялог «Да сваёй душы знайдзі дарогу» (ЦРБ Лепельскай ЦБС), былі арганізаваны тэматычныя выстаўкі «Па святых мясцінах Полацкай епархіі», «Зямля Беларусі – святая зямля», «З Полацка пачыналася дарога» (Глыбоцкая ЦБС) і іншыя мерапрыемствы.

Сямейнае выхаванне

У бібліятэках вобласці праходзілі тэматычныя мерапрыемствы, якія садзейнічаюць згуртаванню сям'і, фарміраванню беражлівых адносін да сямейных каштоўнасцей, паважліваму стаўленню паміж дзецьмі і бацькамі.

Напярэдадні Міжнароднага дня сям'і ў Цэнтральнай бібліятэцы імя А.С.Пушкіна Аршанскай ЦБС адбылося ўзнагароджанне шматдзетных маці. Тамару Міхайлаўну Сінькевіч і Наталлю Васільеўну Шаранда ўзнагародзілі Ордэнам Маці. Публічны цэнтр прававой інфармацыі Віцебскай абласной бібліятэкі сумесна з галоўным упраўленнем юстыцыі Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта арганізавалі выставу конкурсных работ дзіцячага малюнка «Я і мая сям'я», на якой былі прадстаўлены малюнкі дзяцей, якія перамаглі ў абласным дзіцячым конкурсе, праведзеным галоўным упраўленнем, а таксама творы іншых удзельнікаў.

У Беларусі ў 2022 годзе прайшоў **Рэспубліканскі Тыдзень бацькоўскай любві**. Пачаўся ён з Дня маці (14 кастрычніка), і завяршыўся Днём бацькі (21 кастрычніка), які беларусы адзначалі сёлета ўпершыню. У рамках тыдня бібліятэкі выступалі арганізатарамі святочных праграм, акцый і іншых мерапрыемстваў.

На працягу года ў бібліятэках праведзены сямейная гульнятэка «Шчаслівыя разам» (ЦБС г.Віцебска), акцыя «Слова добрае – сям'я!» (ЦБС Расонскага раёна), бенефіс чытаючай сям'і «Сябруем з кнігай усёй сям'ёй» (бібліятэкі ЦБС г.Віцебска), сустрэчы «Сям'я і сямейныя каштоўнасці» (Верхнядзвінская ЦБС). Арганізаваны пасяджэнні клубаў і аматарскіх аб'яднанняў: вечар-дыялог «Чытаючыя бабулі – унукам» (пасяджэнне клуба «Гаспадыня» Ульскай сельскай бібліятэцы Бешанковіцкай ЦБС), «Я і мой радавод» (пасяджэнне народнага клуба «Надзея» ў Андрэеўшчынскай сельская бібліятэцы-клубе Аршанскай ЦБС), «Гэта я і мая сям'я» (занятак гуртка «Чароўная лямпа» ў бібліятэцы імя Я.Лось ЦБС г.Віцебска). На сайце Сенненскай ЦБС у рубрыцы «Вяселлі двух стагоддзяў» была размешчана фотавыстава вясельных фотаздымкаў XIX–XX ст. У зале мастацтваў ЦБ імя У.Маякоўскага ладзіўся канцэрт літаратурна-музычнага аб'яднання «Крылы», які адкрываў малады гітарыст Грыгорый Бердашкевіч інструментальнымі кампазіцыямі. У выкананні Галіны Сташкевіч прагучалі аўтарскія творы, прысвечаныя бацькам, а таксама «Балада пра маці» Юрася Касцюка. Аляксандр Ігонін выканаў эстрадныя

песні пад акампанемент Валянціны Пакрапіўнай, якая парадавала слухачоў і сваімі музычнымі п’есамі. Да любых сэрцу бацькоў праз цудоўныя лірычныя творы звярталіся Фенія Грынёва, Ірына Вашчанка, Вера Урбан. У дзіцячай бібліятэцы імя У.С.Караткевіча ў рамках акцыі «Дзень чытаючай сям’і» праведзена забаўляльная праграма «Шчасце быць разам» для дзяцей з прыёмных сем’яў і дзіцячых дамоў сямейнага тыпу.

Дзейнасць клубаў і аматарскіх аб’яднанняў

Творчыя аматарскія аб’яднанні чытачоў: клубы, гурткі, студыі – трывала ўвайшлі ў практыку бібліятэчнай дзейнасці. У 2022 годзе ў бібліятэках Віцебшчыны працавала 404 аматарскія аб’яднанні, што на 12 адзінак менш, чым у мінулым годзе. Агульная колькасць удзельнікаў фарміраванняў перавышае 5 тыс. чалавек. Для дзяцей і моладзі дзейнічала 205 клубаў з агульнай колькасцю ўдзельнікаў 2,4 тыс. чалавек. У 10 бібліятэчных сістэмах дзейнічала 14 клубаў і аматарскіх аб’яднанняў са званнем «народны».

Паспяхова вядуць сваю работу клубы рознай накіраванасці. Клубаў краязнаўчага напрамку налічваецца ў вобласці каля дваццаці пяці. У рамках іх дзейнасці праходзілі мерапрыемствы, накіраваныя на захаванне гістарычнай, культурнай спадчыны Беларусі, папулярызацыю краязнаўчых ведаў: урок-партрэт да 100-годдзя з дня нараджэння Героя Савецкага Саюза М.М.Ткачэнкі «Мужнасці вечны агонь», гадзіна літаратурнага краязнаўства да 85-годдзя з дня нараджэння пісьменніка-земляка Б.П.Беляжэнкі «Літаратурная краіна Барыса Беляжэнкі» (клуб «Прыдзвінне» Бешанковіцкай цэнтральнай раённай бібліятэкі), краязнаўчае падарожжа ў санаторый «Лясныя азёры» «Прыпынак па патрабаванню: “Лясныя азёры”», фотаэкспазіцыя «Мастера Ушаччыны» (клуб цікавых сустрэч «Ушачане» Ушацкай раённай бібліятэкі). Калектыў народнага аматарскага аб’яднання «Кругагляд» (Відзаўская гарпасялковая бібліятэка ЦБС Браслаўскага раёна) прыняў ўдзел у V Міжнароднай акцыі «Читаем Григорьева вместе» Муніцыпальнай аўтаномнай установы культуры «Цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма» г.Пскова, 55-ым юбілейным міжнародным свяце традыцыйнай культуры «Браслаўскія зарніцы», дзе імі была прэзентавана тэатралізаваная праграма «Легенда пра Відзы».

Клубаў літаратурна-мастацкага і эстэтычнага накірункаў у бібліятэках вобласці налічваецца больш за 90, яны аб’ядноўваюць аматараў тэатра, жывапісу, музыкі, паэзіі і прозы. Работа такіх аб’яднанняў накіравана на інтэлектуальны і культурны рост удзельнікаў, дзякуючы ім імёны мясцовых талентаў становяцца вядомымі шырокай публіцы.

У 2022 годзе калектыў літаратурна-музычнага салону «Крылы» цэнтральнай бібліятэкі імя У.Маякоўскага ЦБС г.Наваполацка адзначыў 20-годдзе аб’яднання. Для наваполачан быў падрыхтаваны юбілейны канцэрт «Крылья нам даны, чтоб взлететь и постараться суметь в этом полете дерзком песню свою пропеть!». Удзельнікі аб’яднання адзначаны дыпломамі лаўрэата першай ступені (Ю.Піліпёнак) і трэцяй ступені

Дадатак № 2
Табліца 2

РЭАРГАНІЗАЦЫЙНЫЯ ПРАЦЭСЫ ПУБЛІЧНЫХ БІБЛІЯТЭК ВІЦЕБСКАЙ ВОБЛАСЦІ Ў 2022 ГОДЗЕ

Па стане на 31.12.2022 – **392** публічныя бібліятэк (разам з абласной).

Рэгіён	Назва ўстановы	Нумары і даты рашэнняў
ЗАКРЫТА		
Аршанскі (-2)	**Антонаўская** сельская бібліятэка-філіял № 53 закрыта 04.05.2022 **Засеклянская** сельская бібліятэка-філіял № 20 закрыта 04.05.2022 ***<u>Рэарганізаваны:</u>*** Бабініцкая сельская бібліятэка-клуб рэарганізавана ў **Бабініцкую** сельскую **бібліятэку-філіял** № 54 04.05.2022	Рашэнне Аршанскага РВК № 589 ад 11.04.2022 Рашэнне Аршанскага РВК № 589 ад 11.04.2022
Віцебскі (-2)	**Астраўская** сельская бібліятэка-клуб закрыта 01.10.2022 **Скрыдлеўская** сельская бібліятэка-клуб закрыта 01.10.2022	Рашэнне Віцебскага РВК № 1397 ад 09.09.2022
Гарадоцкі (-3)	**Халамерская** сельская бібліятэка закрыта 01.02.2022 **Гуркінская** сельская бібліятэка закрыта 01.12.2022 **Вайханская бібліятэка-клуб** закрыта 01.12.2022 ***<u>Рэарганізаваны:</u>*** Межанская сельская бібліятэка рэарганізавана ў **Межанскую бібліятэку-клуб** з 01.11.2022	Рашэнне Гарадоцкага РВК № 1097 ад 30.12.2021 Рашэнне Гарадоцкага РВК № 390 ад 17.05.2022 Рашэнне Гарадоцкага РВК № 390 ад 17.05.2022 Рашэнне Гарадоцкага РВК № 714 ад 26.08.2022
Докшыцкі (-2)	**Несцераўшчынская** сельская **бібліятэка-клуб,** філіял № 24, закрыта 31.12.2022 ***<u>Рэарганізаваны:</u>*** Крыпульская сельская бібліятэка філіял № 14 рэарганізавана ў **Крыпульскі клуб-бібліятэку** 31.12.2023 Глінская сельская бібліятэка філіял № 56 рэарганізавана ў **Глінскую сельскую бібліятэку-клуб** з 01.01.2023	Рашэнне Докшыцкага РВК № 1222 ад 23.12.2022

Працяг табліцы 1

ЦБС	б-кі на 0,75 стаўкі	б-кі на 0,5 стаўкі	б-кі на 0,25 стаўкі	% ахопу бібл. абсл.	ЗМЯШАНАГА ТЫПУ (усяго)			Інтэграваныя	Бібліёбус	Бібл. пункты
					Б-кі-клубы	Б-кі-музеі	Клубы-б-кі			
Бешанковіцкая	3	1	0	61,8	0	0	0	0	1	0
Браслаўская	4	0	0	39,0	0	0	4	2	1	4
Верхнядзвінская	1	2	0	50,0	3	0	7	1	1	1
Віцебская	3	0	0	39,4	1	0	0	0	1	0
Глыбоцкая	3	3	0	47,2	3	1	1	0	1	21
Гарадоцкая	3	1	0	57,3	2	0	2	0	1	2
Докшыцкая	0	1	0	57,6	5	0	4	0	1	0
Дубровенская	3	1	0	62,8	5	0	0	0	1	2
Лепельская	0	1	0	44,6	1	3	2	1	1	5
Лёзненская	6	1	0	50,2	0	2	2	0	1	5
Мёрская	0	0	0	53,8	3	0	2	0	0	5
Аршанская	1	1	0	32,6	5	0	4	1	1	0
Полацкая	0	0	0	44,8	3	1	0	10	1	2
Пастаўская	3	2	0	33,6	0	0	0	0	0	2
Расонская	1	0	0	55,1	1	0	2	1	1	0
Сенненская	1	0	0	53,1	1	0	2	1	1	0
Талачынская	4	1	0	42,6	1	0	1	0	1	0
Ушацкая	0	0	0	63,0	1	0	4	0	0	0
Чашніцкая	0	2	0	52,8	4	0	1	0	1	2
Шаркаўшчынская	3	0	0	60,7	2	0	0	0	1	1
Шумілінская	2	0	0	54,9	1	0	3	0	1	1
Усяго па РЦБС	**41**	**17**	**0**	**44,9**	**42**	**7**	**41**	**17**	**18**	**53**
г.Віцебск	0	0	0	17,4	0	0	0	1	0	19
г.Наваполацк	0	0	0	30,0	0	0	0	0	0	0
Усяго па ГЦБС	**0**	**0**	**0**	**20,1**	**0**	**0**	**0**	**1**	**18**	**19**
УСЯГО па ЦБС	**41**	**17**	**0**	**34,6**	**42**	**7**	**41**	**18**	**18**	**72**
Абласная б-ка	0	0	0	9,1	0	0	0	0	0	0
УСЯГО	**41**	**17**	**0**	**37,6**	**42**	**7**	**41**	**18**	**18**	**72**
2021 год	50	16	0	38,2	48	7	38	19	18	84

(М.Змітровіч) на міжнародным конкурсе «Славянскі калейдаскоп», а аўтарскія творы Маргарыты Змітровіч і Іны Мароз былі надрукаваны ў часопісе «Маладосць».

Дзейнасць народнага аматарскага літаратурнага аб’яднання «Пад абажурам» Лёзненскай цэнтральнай раённай бібліятэкі атрымлівае ўсе большае распаўсюджванне ў рэжыме анлайн. На сайце ЦБС, на старонках сацыяльных сетак «ВКонтакте» і «Одноклассники», на канале «YouTube» за 2022 год размешчана 25 выпускаў бібліяперадачы «Литературный воскресник», прысвечаных творчасці мясцовых самадзейных аўтараў, прэзентацыям іх зборнікаў, знамянальным і памятным датам, з удзелам мясцовых паэтаў падрыхтаваны кліп-экскурсіі «Прогулки по Лиозно». Падрыхтаваны і выдадзены зборнік любоўнай лірыкі мясцовых паэтаў «Дыши со мной» і зборнікі вершаў удзельніц клуба В.С.Шлемянковай «Струны души», В.П.Мураўёвай «К звёздам», С.У.Саладковай «У сердца есть свои слова...».

На пасяджэннях клуба «Знаўцы роднай мовы», што дзейнічае ў Германавіцкай сельскай бібліятэцы Шаркаўшчынскай ЦБС, навучэнцы старэйшых класаў спрабуюць паглыбіцца ў вывучанне беларускай мовы пасродкам інтэлектуальных гульняў, турніраў, круглых сталоў, а таксама вывучыць лексіку і гаворкі жыхароў Шаркаўшчынскага краю.

Сярод новых клубаў эстэтычнага накірунку – аматарскае аб’яднанне «Акварэль» Карбоўскай бібліятэкі-клуба Глыбоцкай ЦБС, створанае з мэтай выхавання ў дзяцей музычнага густу. Пры актыўным удзеле членаў клуба за год было праведзена 10 мерапрыемстваў: літаратурнае знаёмства «Я люблю цябе – паэзія», конкурсная праграма «Мисс и Мистер Осень», тэатралізаваны ранішнік «Елка в гости к нам пришла» і інш.

Колькасць лялечных тэатраў і тэатраў кнігі ў бібліятэках вобласці на канец 2022 года налічвалася 13, што на 4 менш, чым у мінулым годзе. Сярод іх народны лялечны тэатр кнігі «Пятрушка» Сенненскай дзіцячай бібліятэкі, якім было паказана ў справаздачным годзе 24 прадстаўленні, з іх 8 дабрачынных. Асабліва плённа тэатр працаваў падчас летніх канікул. Да 140-годдзя народнага пісьменніка Беларусі Якуба Коласа была падрыхтавана пастаноўка «А пачнём мы казку так...». Працягвае сваю дзейнасць «Тэатр кнігі Васі Вясёлкіна» Вярхоўскай сельскай бібліятэкі Бешанковіцкай ЦБС. За 2022 год імі падрыхтавана і паказана 8 тэатралізаваных прадстаўленняў.

У бібліятэках вобласці налічваецца больш 50 клубаў экалагічнага накірунку, у большасці сваёй гэта клубы для дзяцей і моладзі: гурток «Экоша» Верхнядзвінскай дзіцячай бібліятэкі, клуб «Пралеска» Мікалаеўскай сельскай бібліятэкі Шумілінскай ЦБС, клуб «Экоша» дзіцячай бібліятэкі імя Л.М.Талстога – філіяла № 1 Полацкай РЦБС і інш. Бібліятэкар Башнеўскай сельскай бібліятэкі Шумілінскай ЦБС разам з удзельнікамі клуба «Экапульс», што працуе пры бібліятэцы, ладзілі экскурсіі па мясцовым наваколлі і экалагічныя паходы за лекавымі травамі і ягадамі, падчас якіх знаёміліся з флорай роднага краю. Удзельнікі клуба «Пралеска» Асінторфскай сельскай бібліятэкі-цэнтра экалагічнай асветы

Дубровенскай ЦБС правялі інфаманію пры ўдзеле мясцовых пчаляроў, якія адзначылі выдатную работу клуба ў папулярызацыі экалагічнага пчалярства і ўзнагародзілі ўдзельнікаў дыпломам і сертыфікатам ад Саюза грамадскіх аб'яднанняў беларускіх пчаляроў.

Народны аматарскі клуб «Белыя вароны» Верхнядзвінскай ЦБС у 2022 годзе пацвердзіў званне «народны». Кіраўнік клуба Пётр Квяцінскі праводзіць інфармацыйную работу, аздараўленчыя трэнінгі па сістэме Парфірыя Іванова. Юныя ўдзельнікі клуба займаюцца таксама рэстаўрацыяй парка беларускага фалькларыста Ігната Храпавіцкага, доглядам брацкіх магіл у вёсках Выдрыцкія, Гараваткі, Крыжборак, Задзежжа, Стралкі, Зябкі, Зашчырына і інш.

Адзначыў сваё 35-годдзе і ў чарговы раз пацвердзіў званне «народны» клуб кветкаводаў і садаводаў-аматараў «Флора» Лёзненскай цэнтральнай раённай бібліятэкі. Члены клуба – пастаянныя ўдзельнікі і прызёры рэспубліканскіх, абласных, раённых конкурсаў і фестываляў. Клуб штогод прымае ўдзел у Міжнародным фестывалі «Славянскі базар у Віцебску». У гэтым годзе для ўдзелу ў фестывалі была падрыхтавана летняя бібліятэчная пляцоўка «Лето пахнет земляникой».

27 год існуе пры Курынскай бібліятэцы Віцебскай РЦБС аматарскае аб'яднанне «Уцеха», заснавальнікам і кіраўніком якога з'яўляецца Вольга Уладзіміраўна Рыбакова, былы бібліятэкар Курынскай бібліятэкі, майстар салома- і берастапляцення. Удзельнікі аматарскага аб'яднання асвойваюць народныя рамёствы: саломапляценне, берастапляценне, лозапляценне.

У 2022 годзе на базе бібліятэк створана 15 новых аматарскіх аб'яднанняў. Сярод іх можна адзначыць дасугавы клуб для паклоннікаў усходнеазіяцкай культуры «Hikari club» для дзяцей і падлеткаў Дубровенскай цэнтральнай раённай бібліятэкі, створаны з мэтай папулярызацыі бібліятэкі сярод падлеткаў як месца нефармальных зносін. Сустрэчы праходзяць актыўна: удзельнікі клуба захоплена абмяркоўваюць цікавыя для іх тэмы, дзеляцца сваёй творчасцю, запрашаюць на пасяджэнні сяброў. У справаздачным годзе на базе народнага клуба кветкаводаў і садаводаў-аматараў «Флора» Лёзненскай цэнтральнай раённай бібліятэкі створаны клуб-спадарожнік – дзіцячы экалагічны клуб «Флорята». Удзельнікамі клуба з'яўляюцца дзеці малодшага школьнага ўзросту. Для іх былі падрыхтаваны мерапрыемствы: экалагічная мазаіка «Почему мы с лесом дружим, для чего он людям нужен», творчая лабараторыя «От семечки до цветка», экалагічнае знаёмства з лекавымі травамі «Кладовая здоровья».

Нестацыянарнае абслугоўванне

Абслугоўванне сельскіх населеных пунктаў, якія не маюць бібліятэк, забяспечваецца пасродкам бібліёбусаў у 18 раёнах вобласці. Мабільныя бібліятэкі адсутнічаюць у Мёрскім, Пастаўскім, Ушацкім раёнах. У параўнанні з мінулым годам колькасць населеных пунктаў, узятых на абслугоўванне бібліёбусамі, павялічылася на 33 адзінкі, такім

ДАДАТКІ

Дадатак 1
Таблiца 1

СЕТКА ПУБЛІЧНЫХ БІБЛІЯТЭК ВІЦЕБСКАЙ ВОБЛАСЦІ

ЦБС	2021	2022	у аграгарадках	цэнтральных	гарадскіх	гарпасялковых	дзіцячых	сельскіх	штатныя адзінкі 2021	штатныя адзінкі 2022
Бешанковіцкая	13	13	9	1	0	1	1	10	44,25	44,25
Браслаўская	13	13	10	1	0	1	1	10	44,00	44,00
Верхнядзвінская	17	17	8	1	0	1	1	14	44,50	43,25
Віцебская	24	22	14	1	0	2	0	19	56,75	50,00
Глыбоцкая	24	24	15	1	0	1	2	20	70,80	70,75
Гарадоцкая	17	14	8	1	0	1	0	12	59,25	57,50
Докшыцкая	21	19	10	1	0	1	1	16	64,80	63,25
Дубровенская	18	17	15	1	1	0	0	15	62,13	60,53
Лепельская	17	16	8	1	0	0	1	14	53,50	52,00
Лёзненская	15	15	12	1	0	1	0	13	48,25	50,00
Мёрская	20	18	9	1	1	0	1	15	52,75	47,75
Аршанская	35	34	13	1	8	2	2	21	155,00	153,25
Полацкая	35	35	14	1	6	2	2	24	147,50	144,50
Пастаўская	21	19	7	1	1	2	1	14	55,00	52,22
Расонская	10	9	6	1	0	0	0	8	29,50	27,25
Сенненская	15	15	11	1	0	1	1	12	43,50	43,50
Талачынская	17	15	11	1	0	1	1	12	51,00	47,75
Ушацкая	15	9	6	1	0	0	0	8	35,60	28,85
Чашніцкая	17	16	7	1	1	0	2	12	56,50	50,50
Шаркаўшчынская	16	14	10	1	0	0	1	12	41,12	39,88
Шумілінская	16	14	8	1	0	2	1	10	44,50	42,25
Усяго па РЦБС	**396**	**368**	**211**	**21**	**18**	**19**	**19**	**291**	**1260,20**	**1213,23**
г.Віцебск	16	16	0	1	10	0	5	0	148,50	148,50
г.Наваполацк	7	7	0	1	4	0	2	0	91,50	91,50
Усяго па ГЦБС	**23**	**23**	**0**	**2**	**14**	**0**	**7**	**0**	**240,00**	**240,00**
УСЯГО па ЦБС	**419**	**391**	**211**	**23**	**32**	**19**	**26**	**291**	**1500,20**	**1453,23**
Абласная б-ка	1	1	0	0	0	0	0	0	146,00	141,50
УСЯГО	**420**	**392**	**211**	**23**	**32**	**19**	**26**	**291**	**1646,20**	**1594,73**
2021 год		-28		23	32	19	27	318		-51,47

ДУК «Полацкая раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»
Бібліяноч-2022

чынам на 01.01.2023 г. нестацыянарным абслугоўваннем ахоплена 723 населеныя пункты. За 2022 год па 200 маршрутах (+5 да мінулага года) было здзейснена 1 522 (+72) выезды.

Колькасныя паказчыкі дзейнасці бібліёбусаў таксама ўзраслі ў параўнанні з мінулым годам. Усяго па вобласці абслужана 6 119 чытачоў (102,4% да 2021 года), колькасць наведванняў дасягнула 32 468 адзінак (105,3%), выдадзена 177 429 дакументаў (107,5%).

Сярод раёнаў, што вылучаюцца высокімі паказчыкамі дзейнасці бібліёбуса, можна адзначыць Бешанковіцкі, Браслаўскі, Гарадоцкі, Дубровенскі, Лепельскі, Аршанскі, Полацкі, Сенненскі, Талачынскі.

Срок эксплуатацыі пераважнай большасці аўтамабіляў перавышае за 10 год (72,2%), што адмоўным чынам адбіваецца на іх тэхнічным стане.

У 2022 годзе бібліятэкі Віцебшчыны прымалі ўдзел у рэалізацыі абласнога праекта па арганізацыі форм работы нестацыянарнага абслугоўвання сельскага насельніцтва ўстаноў культуры клубнага тыпу і бібліятэк «Бібліяаўтаклубны дэсант», прысвечаным Году гістарычнай памяці і Дню народнага адзінства. У рамках праекта супрацоўнікі бібліёбусаў выязжалі па маршрутах разам з клубнымі работнікамі, праводзячы сумесныя мерапрыемствы.

Напярэдадні майскіх святаў супрацоўнікі бібліёбуса Чашніцкай РЦБС сумесна з аўтаклубам правялі ў населеных пунктах Жучкі і Стараселле літаратурна-паэтычную кампазіцыю «Мой квітнеючы май». Канцэртная праграма суправаджалася выставай плакатаў «Свята вясны і працы». 11 мая ў вёсках Новыя Лаўкі, Стражавічы і Багатыр арганізавалі акцыю «Каб не забылася тая вайна». 2 чэрвеня пры абслугоўванні жыхароў вёсак Асавец і Застарынне была арганізавана літаратурна-музычная кампазіцыя «Салют і слава гадавіне навекі памятнага дня», падчас якой дзейнічала выстава «Музей у чамадане». 11 мая ў рамках абласнога праекта супрацоўнікі Лёзненскай цэнтральнай раённай бібліятэкі і сектара нестацыянарнага абслугоўвання насельніцтва Лёзненскага раённага цэнтра культуры для літаратурных меламанаў вёсак Чарнаручча, Баравая і Дуброўка правялі флэшмоб «Чытай у імя міру!» і павіншавалі ўсіх з Днём Перамогі. А 10 мая правялі акцыю «Перамога ў імя тых, хто жыве» для жыхароў аддаленых вёсак Пнёва і Палёнаўка. На працягу года бібліёбусам Сенненскай ЦБС былі праведзены мерапрыемствы сумесна з аўтаклубам Сенненскага РЦКіНТ: канцэртная праграма «Мелодии уходящего лета» (в.Песачанка), канцэртныя праграмы для жыхароў вёсак Пустынкі, Бярозкі, Александрова, Латыгаль, Някрашэва, Пурплева, В. Азярэцк. У рамках праекта ў Браслаўскім раёне праводзіліся выязныя акцыі «Хвілінкі-весялінкі» для жыхароў Мяжанскага і Відзаўскага сельскіх Саветаў. Работа бібліёбуса Лепельскай ЦБС таксама вялася сумесна з супрацоўнікамі аўтаклуба Лепельскага раённага дома культуры. На працягу года прайшлі акцыя «Разам пад мірным небам», канцэртная праграма да Дня Перамогі, адкрыты мікрафон «Чытай у імя міру». Да Дня Перамогі выязныя канцэртныя праграмы ў рамках праекта былі праведзены для жыхароў в. Пугляі, аг. Смальяны Аршанскага раёна.

Адным з этапаў праекта было стварэнне «Франтовога фотаальбома». Работнікі Верхнядзвінскай цэнтральнай раённай бібліятэкі на працягу доўгага перыяду займаліся зборам і сканіраваннем фотаздымкаў, зробленых у 1940–1946 гадах и маючых дачыненне да Верхнядзвінскага раёна. Дапамагалі ў пошуку і зборы матэрыялу бібліятэкары сельскіх бібліятэк і жыхары раёна. Альбом уключае ў сябе каля 80 унікальных фотаздымкаў, ён размешчаны на сайце бібліятэкі ў раздзеле «Краязнаўства».

Цікавасць у жыхароў глыбінкі выклікаюць выставы, інфармацыйныя старонкі, тэматычныя агляды літаратуры, гадзіны цікавых паведамленняў, гутаркі і іншыя мерапрыемствы. Для карыстальнікаў бібліёбусаў вобласці ў 2022 годзе праводзіліся гутарка «Каб здароўе зберагчы» (Верхнядзвінская ЦБС), гадзіна цікавых парад «Як навучыцца без лекаў лячыца», гадзіна часопісаў «Огородное царство – овощное государство» (Глыбоцкая ЦБС), тэматычная праграма «Памяць жыве» (Докшыцкая ЦБС), літаратурны агляд «Коляда, коляда, отворяй ворота», кніжная дэгустацыя «Жаночыя клопаты» (Полацкая РЦБС) літаратурна-яблычная дэгустацыя «Яблычка простае, смачнае і наліўное» (Шаркаўшчынская ЦБС), гадзіны краязнаўства «Суражанін з сусветным імем – народны лекар № 1», «Дзяржаўны дзеяч Рэчы Паспалітай» (Віцебская РЦБС) і інш.

Сумеснымі намаганнямі супрацоўнікаў аўтаклубаў і бібліёбусаў праводзіліся святы вёсак (свята вёскі Пруднікі Гарадоцкага раёна «Мой край любімы», вёскі Канапельчыцы Талачынскага раёна «Зямлі маёй мінулы лёс» і інш.).

Нестацыянарнае абслугоўванне ажыццяўлялася ў бібліятэчных пунктах, якія арганізаваны па месцах працы, вучобы, адпачынку чытачоў, у медыцынскіх установах. Іх агульная колькасць зменшылася ў параўнанні з мінулым годам на 12 адзінак і склала 72 пункты. Акрамя таго, супрацоўнікі бібліятэк абслугоўваюць на даму чытачоў пажылога ўзросту і людзей з абмежаванымі магчымасцямі.

Бібліятэчнае абслугоўванне людзей з абмежаванымі магчымасцямі

Па стане на 01.01.2023 г. сукупны фонд выданняў для інвалідаў з парушэннямі зроку па Віцебскай вобласці склаў 19 031 экз., у т.л. 18 704 экз. агучанай літаратуры. У фонды публічных бібліятэк у 2022 годзе паступіла 927 экз. спецыяльных выданняў, у тым ліку 861 экз. агучанай літаратуры на суму 18 459,81 рублёў. Па падпраграме «Безбар'ернае асяроддзе» ў справаздачным перыядзе набыта 160 экз. агучанай літаратуры на суму 2598,68 рублёў.

У 2022 годзе ў бібліятэках вобласці рэалізаваны шэраг мерапрыемстваў па стварэнню безбар'ернага асяроддзя. Для цэнтральнай гарадской бібліятэкі імя М.Горкага ЦБС г.Віцебска набыты пад'ёмнік лесвічны гусенічны «Барс УПГ-130». У Докшыцкую цэнтральную раённую

ДУК «Дубровенская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»
Бенефіс чытача ў цэнтральнай бібліятэцы

ДУК «Полацкая раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»
Дзіцячая бібліятэка імя Л.Талстога. Цэнтр «Бібліяпазл»

ДУК «Глыбоцкая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»
Адкрыццё выставы Алены Кабылінскай
у рамках арт-праекта «Души и сердца вдохновенье»

ДУК «Цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма г. Віцебска»
Адкрыццё персанальнай выставы члена Беларускага саюза майстроў народнай творчасці Аксаны Зорынай «Ажурные фантазии: вытинанка»

бібліятэку набыты маўленчы інфарматар «VERTICAL-3/0,5/IR». Кнопкі выкліку персанала ўстаноўлены ў цэнтральнай гарадской бібліятэцы імя М.Горкага ЦБС г.Віцебска, гарадской бібліятэцы Дубровенскай ЦБС, Чашніцкай цэнтральнай раённай бібліятэцы. Шыльды з дубліраваннем візуальнай інфармацыі рэльефна-кропкавым шрыфтам Брайля набыты для цэнтральнай гарадской бібліятэкі імя М.Горкага ЦБС г.Віцебска, Докшыцкай цэнтральнай раённай бібліятэкі. У Мёрскую цэнтральную раённую бібліятэку набыты інтэрактыўная панэль Ritter 55, панэль для трансляцыі бягучага радка і лічбавы партатыўны павелічальнік ПЦУ-мыш.

Кантрасная маркіроўка дзвярэй і лесвічных маршаў праведзена ў бібліятэках Дубровенскай ЦБС і ЦБС г.Наваполацка. Каля галоўнага ўваходу ў цэнтральную гарадскую бібліятэку імя М.Горкага паніжаны ўзровень бардзюрнага каменя для арганізацыі беспершкоднага доступу ва ўстанову людзей з інваліднасцю. Налепкі «Жоўты круг» абноўлены ў Аршанскай ЦБС, ЦБС г.Наваполацка і ЦБС г.Віцебска. Сайты ўсіх бібліятэчных сістэм вобласці маюць версіі, адаптаваныя для карыстальнікаў са слабым зрокам.

Дзейнасць бібліятэк вобласці па абслугоўванні неабароненых пластоў насельніцтва ажыццяўляецца ў рамках праграм і праектаў:«Міласэрнасць» (Сенненская ЦБС), «Чалавек сярод людзей» (Пастаўская ЦБС), «Дарога дабра» (ЦБС г. Наваполацка), «Бібліятэка без межаў» (Браслаўская цэнтральная раённая бібліятэка) і інш. У бібліятэцы-філіяле № 21 замежнай літаратуры ЦБС г.Віцебска рэалізуецца сацыяльна арыентаваны праект для людзей з інваліднасцю «Распраў крылы» / «Spread the Wings». Лёзненская раённая бібліятэка сумесна з раённай арганізацыяй рэспубліканскага грамадскага аб’яднання «Беларускае таварыства інвалідаў» працуе па праекце «Бібліятэка без бар’ераў».

У бібліятэках Віцебскай вобласці дзейнічае больш за 40 клубаў і аматарскіх аб’яднанняў, якія забяспечваюць вольны час пажылых людзей і людзей з абмежаванымі магчымасцямі: «Добрыя сустрэчы» (Лепельская цэнтральная раённая бібліятэка), «Аранжавы настрой» (бібліятэка імя К.Сіманава ЦБС г.Наваполацка), «Парус» (Бешанковіцкая цэнтральная раённая бібліятэка) і інш.

У рабоце па арганізацыі абслугоўвання сацыяльна неабароненых катэгорый карыстальнікаў бібліятэкі ў справаздачным перыядзе ўзаемадзейнічалі з установамі сацыяльнай абароны насельніцтва, карэкцыйнымі адукацыйнымі ўстановамі, медыцынскімі ўстановамі, грамадскімі арганізацыямі. У рамках абласнога спартыўна-культурнага фестывалю «Летнія гульні моцных духам» Кіраўская бібліятэка Віцебскай РЦБС падрыхтавала кніжна-інфармацыйную выставу «Паралімпіяды», сумесна з БРСМ правяла акцыю «Добрае сэрца» і экскурсію па выставе «Прыгажосць роднага краю» Л.М.Мяржвінскага.

У ліпені супрацоўнікі Лёзненскай цэнтральнай раённай бібліятэкі сумесна з ДУ «ТЦСАН Лёзненскага раёна» правялі творчую сустрэчу з выканаўцам рамансаў Уладам Якубавым, інвалідам дзяцінства. Наведвальнікі аддзяленняў дзённага знаходжання ТЦСАН г.Віцебска

рэгулярна запрашаюцца на мерапрыемствы, якія праводзяцца бібліятэкамі ЦБС г.Віцебска. У верасні бібліятэкары Гарадоцкай цэнтральнай раённай бібліятэкі сумесна з супрацоўнікамі ДУА «ТЦСАН Гарадоцкага раёна» і ДУК «Цэнтр традыцыйнай культуры і народнай творчасці Гарадоцкага раёна» правялі літаратурна-музычную сустрэчу «Адзіным духам мы моцныя» ў спецыяльным доме для пражывання ветэранаў, састарэлых.

Асобая ўвага надаецца працы з дзецьмі. Сенненская дзіцячая раённая бібліятэка ў рамках праграмы «Міласэрнасць» запрашала дзяцей-інвалідаў Цэнтра карэкцыйна-развіваючага навучання і рэабілітацыі на лялечныя спектаклі народнага тэатра кнігі «Пятрушка» «Чысцюля Калабок», «Прырода – гэта мы» і інш. У бібліятэцы імя К.Сіманава ЦБС г.Наваполацка маладыя людзі з асаблівасцямі развіцця-члены бібліятэрапеўтычнага клуба «Аранжавы настрой» прынялі ўдзел у конкурсе мастацкага чытання «Лета – гэта маленькае жыццё» і комплекснага мерапрыемства «Шкодныя звычкі і як з імі змагацца».

У бібліятэцы-філіяле № 12 Аршанскай ЦБС, для абслугоўвання карыстальнікаў-інвалідаў па зроку выкарыстоўваецца радыёвузел Аршанскага філіяла УП «Элект», на базе якога яна размешчана. За 2022 год па радыёвузле прадпрыемства было агучана больш за 30 кніг, праходзілі радыёперадачы, радыёлекцыі «ВІЧ/ СНІД – што трэба ведаць ці крыху неабходнай гісторыі», «Як правільна прымаць лекавыя прэпараты» і інш.

У 2022 годзе працягнулася дзейнасць бібліятэк па абслугоўванні пажылых людзей і інвалідаў па месцы пражывання. Гарадоцкая цэнтральная раённая бібліятэка дзейнічала па праграме «Кнігу ў кожную вёску» у рамках работы бібліёбуса. Штомесяц праходзяць акцыі па абмене кнігамі і перыядычнымі выданнямі надомна ў Лёзненскай ЦБС: «Кнігі ідуць у госці» (Чкалаўская гарпасялковая бібліятэка), «Кніга ў кожны дом» (Бабінавіцкая сельская бібліятэка-музей).

ДУК «Лепельская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»
Экскурсія ў храм св. мучаніка Георгія Пабеданосца (Лепель)

ДУК «Полацкая раённая цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»
Духоўная сустэча ў бібліятэцы імя Я.Купалы «Под сенью духовности»

ДУК «Сенненская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»
Паэтычны марафон «Пульсирует память в стихах о войне»

ДУК «Сенненская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»
Дзень памяці і смутку ў мемарыяльным комплексе «Купавац»

САЦЫЯКУЛЬТУРНАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ. ФОТАФАКТ

ДУ «Віцебская абласная бібліятэка імя У.І.Леніна»
Цырымонія афіцыйнага гашэння, прысвечаная выпуску ў абарачэнне паштовага праекта «1030-годдзе Праваслаўя на беларускіх землях»

ДУ «Віцебская абласная бібліятэка імя У.І.Леніна»
Удзельнікі абласнога Форуму маладых работнікаў культуры «Сучасная культура: новыя выклікі – новыя вяршыні»

ДУК «Сенненская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»
Тэматычная бібліятэчная пляцоўка да 580-годдзя г.Сянно

ДУК «Гарадоцкі культурна-асветніцкі цэнтр
і сетка публічных бібліятэк»
Дні Віцебскай вобласці ў Пскове.
Прэзентацыя пляцоўкі «Гарадоцкі Парнас»

ДУК «Лёзненская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»
Гадзіна мужнасці і славы «Мы вспомним всех вас поименно»

ДУК «Лёзненская цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма»
Творчая сустрэча з пісьменнікамі Галінай і Сяргеем Трафімавымі